

Соборність — це гідність

Українців знову об'єднає ланцюг єдності

» стор. 2

Та назви хоч префектом...

Влада малює схеми для повторної ролі Зе-президентства

» стор. 4

Пиріг баби Каті

Непроста доля і простий рецепт із далекого минулого

» стор. 19

Україна молода

Четвер, 20 січня 2022 року

№3 (5874)

Учорашні курси НБУ:
1 \$ = 28,410 грн
1 € = 321,340 грн
1 рос. руб. = 0,371 грн

Гроші — як папір

Інфляція в Україні встановлює антирекорди

■ РИМА ТИЖНЯ

Тривожно

Олександр ІРВАНЕЦЬ

*Піднесений настрій панує повсюди,
Хоч вже перетнули екватор зими.
Та вже ми чекаєм не чуда, а суду!
І суду, як чуда, чекаємо ми!
Надія й тривога у душах присутні.
Ми знаєм, які у нас судді, та все ж...
Рік, що починається з неправосуддя, —
Які потрясіння іще принесеш?*

» стор. 6

Малюнок Валерія СИНГАЇВСЬКОГО з сайту humor.org.

«Я воював за свою землю, за своїх дітей, за маму, за сестру, за всіх близьких, за всю Україну. Всі ми, хто туди заходив, ми готові були померти, але не відступити».

Вадим Вавришук, позивний «Грін», один із комендантів оборони вежі Донецького аеропорту.

■ НАЦІЯ

Соборність — це гідність

Українців знову об'єднає ланцюг єдності

Євдокія ФЕЩЕНКО

До Дня Соборності, який відзначається щорічно 22 січня, у столиці громадська спілка «Центр національно-патріотичного виховання» проведе традиційну акцію «Живий ланцюг Соборності» на мосту Патона. Цього дня в Києві та по всій країні традиційно відслужать молебні за єдність Української держави.

Офіційно День Соборності відзначають із 1999 року. Він приурочений Акту об'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося 22 січня в 1919 році. Ще 21 січня 1990-го патріотичні сили організували «живий ланцюг» між Києвом, Львовом та Івано-Франківськом, який символізував духовну єдність між східними та західними регіонами України. Цього дня прийнято також згадувати іншу подію, яка відбулась рівно на рік раніше — 22 січня 1918 року, — прийняття IV Універсалу Української Центральної Ради, яким проголошувалася повна незалежність Української Народної Республіки.

Ідея соборності бере свій початок від об'єднання давньоруських земель навколо князівського престолу в Києві, а її коріння сягає часів Візантії. Протягом віків її практичним втіленням займалися українські гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Пилип Орлик. Упродовж XVIII — на початку XX ст. українські землі були поділені між Польщею, Московією, Румунією, Австро-Угорщиною, тому бажання об'єднати свої території плакалося впродовж тривалого часу.

У результаті ухвалення III Універсалу Української Центральної Ради 7 листопада 1917-го була проголошена Українська Народна Республіка. У жовтні наступного року у Львові представники західноукраїнських політичних партій створили Українську Національну Раду; 19 жовтня було проголошено утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Відтоді між урядами УНР і ЗУНР велася переговори про втілення ідеї соборності. 1 грудня 1918 року у Фастові був підписаний «Передступний договір» про об'єднання УНР і ЗУНР, у якому було заявлено про непохитний намір у найкоротший строк створити єдину державу. Звершилося все велелюдно на Софійській площі у Києві 22 січня 1919 року — всенародне свято зафіксоване в кінокадрах із Симоном Петлюрою, які, зрозуміло, дуже довго більшовицько-радянська влада приховувала.

До речі, у читальній залі Державного архіву Києва із 21 січня до 6 лютого триватиме виставка архівних документів «До Дня Соборності України». Постійно на веб-сайті установи можна переглянути архівні документи виставки до 100-річчя проголошення незалежності Української Народної Республіки та з нагоди проголошення IV Універсалу Української Центральної Ради. ■

■ НА ФРОНТІ

«Гвоздики» порушують домовленості

Окупанти активно агітують місцеве населення ставати колаборантами

Тарас ЗДОРОВИЛО

На передовій упродовж доби 18 січня та станом на ранок наступного дня з боку російсько-окупаційних військ порушень режиму припинення вогню не зафіксовано. Ще перед тим у бік Пісків противник відкривав вогонь раз, із підствольних гранатометів. Утім за тиші насторожує.

Головне управління розвідки Міністерства оборони України повідомило, що командування ЗС РФ нарощує інтенсивність заходів бойової підготовки у з'єднаннях і частинах 1-го (Донецьк) та 2-го (Луганськ) армійських корпусів оперативного угруповання російських окупаційних військ. З початку цього тижня на полігонах тимчасово окупованої території в Донецькій та Луганській областях противник розпочав збори з командирами рот, батарей і коригувальниками артилерійського вогню. Водночас окупаційні адміністрації із залученням військовослужбовців окупаційних військ продовжують активні агітаційні заходи серед місцевого населення з метою спонукання до проходження військової служби за контрактом

у з'єднаннях і частинах 1-го (Донецьк) та 2-го (Луганськ) армійських корпусів.

Тим часом українська сторона Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін повідомила про чергові факти порушень Мінських домовленостей з боку збройних формувань Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях Луганської та Донецької областей. Цими днями додатково виявлено та зафіксовано розміщення на тимчасово окупованій території 275 одиниць військової техніки збройних формувань РФ, яка розміщена з порушенням Мінських домовленостей.

У зоні дії так званого «2-го армійського корпусу» озброєння та військової техніки — 238 одиниць, із них, зокрема, з порушенням лінії відведення в районах: Бугаївка (37 км від лінії зіткнення) — 2С1 «Гвоздика» 122 мм (14 одиниць), Д-30 122 мм (12 одиниць); Садовий (57 км від лінії зіткнення) — буксирувана артилерійська установка (6 одиниць). Із порушенням районів зберігання в районах: Бугаївка — Т-72 (1 одиниця), Т-64 (13 одиниць); Шимшинівка (27 км від лінії

зіткнення) — танки невідомого типу (10 одиниць); Міусинськ (62 км від лінії зіткнення) — САУ (15 одиниць), буксирувана артилерійська установка (10 одиниць), танки невідомого типу (19 одиниць). У порівнянні з попереднім періодом було виявлено додаткове озброєння та військової техніки РФ у районах Шимшинівка, Міусинськ та Садовий.

Робота місії ОБСЄ на тимчасово окупованих територіях супроводжувалась перешкодами з боку збройних формувань РФ. Так, вівся вогонь зі стрілецької зброї у напрямку БПЛА СММ малого радіуса дії, коли апарат пролітав над районом Василівки. Під час цього польоту безпілотної також зазнавав впливу перешкод сигналу GPS. Крім того, безпілотної малого радіуса дії зазнав вплив перешкод сигналу GPS під час польотів над районами поблизу Василівки, Каштанового та Калинового.

Зафіксовані порушення з боку ЗС РФ свідчать про систематичне створення ними передумов для подальшої ескалації напруження на лінії зіткнення. А також про намагання приховати свою злочинну діяльність від міжнародних спостерігачів. ■

Тарас ЗДОРОВИЛО

У Залі пам'яті Міністерства оборони 20 січня відбудуться меморіальні заходи, приурочені героям оборони Донецького аеропорту, який став символом мужності, незламності та бойового духу українських воїнів, яких назвали кіборгами. Протистояння сил АТО російським окупантам та їхнім найманцям в ДАП імені Сергія Прокоф'єва розпочалося в травні 2014 року й тривало, за офіційними даними, 242 дні, на переконання оборонців, які залишилися живі, — 244 дні.

За даними пресгрупи ООС, 20 січня 2015 року зафіксовано найбільші втрати серед українських захисників під час оборони летовища — загинув 41 військовослужбовець Збройних сил України.

■ ГЕРОЯМ — СЛАВА!

Кіборги незламні

Україна вшановує оборонців Донецького аеропорту, який утримували понад 240 днів

З огляду на хронологію подій тих днів керівництво ЗСУ ініціювало відзначення Дня вшанування захисників Донецького аеропорту щороку саме 20 січня — у день, коли Україна водночас втратила у ДАП найбільше своїх синів.

За інформацією українського незалежного проєкту «Книга пам'яті полеглих

за Україну», яка була оприлюднена в січні 2018 року, підтверджені дані щодо втрат українських військових за період оборони Донецького аеропорту становлять 100 осіб заггиблими. Волонтер проєкту Герман Шаповаленко підкреслив, що число 100 — не заокруглення, а верифікований перелік. Повний перелік імен, за словами Ша-

поваленка, може дещо змінюватися в залежності від того, що вважати територією ДАП, отже, може мати 99-109 прізвищ. Число поранених оцінюють у 440 осіб.

Останнім днем оборони Донецького аеропорту його захисники називають 23 січня 2015 року. Учасники боїв кажуть, що того дня «новий термінал ще був наш». А найтрагічнішими були 19 січня (перший підрив перекриття терміналу), 20-те (другий підрив) і 21 січня (катування у полоні тих, хто вижив, страта Ігоря Брановицького).

Саме ці дні оборонці ДАПу вважають днями пам'яті. Вони наполягають, що оборона українськими військовими Донецького аеропорту від російських гібридних військ тривала 244 дні, а не 242, як це рахували спочатку. ■

■ АРТ-ПРОСТІР

Вода камінь точить

На Венеційській бієнале демонструватимуть «Фонтан виснаження» Павла Макова

Валентина САМЧЕНКО

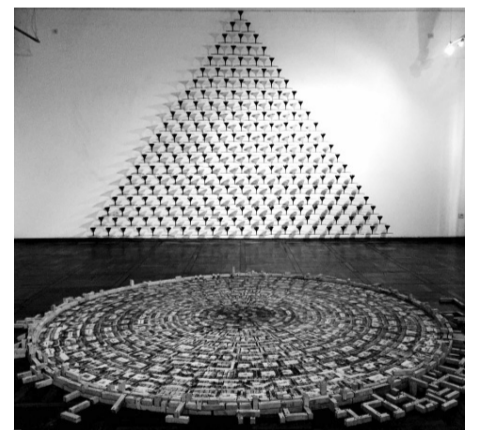
У Києві презентували «Фонтан виснаження. Висока вода» харківського художника Павла Макова — проєкт національного павільйону, який Україна представлятиме цього року на 59-й Венеційській бієнале. У міжнародній виставці сучасного мистецтва із 126-літньою історією наша країна бере участь із 2001 року. До пандемії коронавірусу проходила вона в Італії кожного непарного року. Тепер зміщується, за планами, на цьогорічні квітень-листопад. Проходитиме під назвою «Молоко снів» — так називається дитяча книжка 1950 року сюрреалістичної художниці Леонори Керрінгтон. Організатори обіцяють захопиви мистецтво подорож «через метаморфози тіла і визначення людяності».

Проєкт Павла Макова обирали за результатом рейтингового голосування з-поміж чотирьох претендентів. Міністерство культури та інформаційної політики оголосило переможця ще у серпні минулого року. «Для нас Павло Маков — не лише один із найвизначніших українських художників нашого часу. Важливо, що він не зупиняє розвиток творчої практики, експериментує, не боїться повертатися до своїх старих, але досі актуальних робіт. Мистецтво Макова політичне, але не прямолінійне.

Обрана спільно з Павлом робота розповідає про універсальні глобальні питання за допомогою художньої метафори та краси самого художнього об'єкта», — так пояснюють вибір роботи та художника для представлення України співкураторки павільйону Марія Ланько та Лізавета Герман, співзасновниці галереї The Naked Room.

Співкуратор, головний редактор IST Publishing Борис Філоненко, дослідник творчості Павла Макова, розкрив контекст виникнення роботи та розповів про її численні трансформації: від образу на рисунках та офортах у 1990-х роках до повноцінного діючого об'єкта у 2022-му році на 59-й бієнале у Венеції.

Історія «Фонтана виснаження» бере початок із недалекі минувшини, коли Харків переживав помітні зміни міського ландшафту і соціальних відносин. Занедбані недіючі фонтани, інфраструктурні аварії у водопостачанні підштовхнули Павла Макова звернутися до мотиву води та виснаження ресурсів. Місце впадання річки Лопань у річку Харків привело художника до образу воронки з двома ліями. Зібрані у велику конструкцію, воронки утворили «Фонтан виснаження» — символ часу і місця, яке досліджував митець. Попри спроби художника, фонтан так і не був встановлений у міському просторі Харкова. Однак за чверть століття він пере-

«Фонтан виснаження. Висока вода». Фото надане організаторами.

став бути локальним символом та отримає втілення на міжнародній виставці у Венеції — місті, яке щороку переживає піднесення високої води, посуху в каналах та жваво обговорює проблему виснаження.

Комісарка павільйону й заступниця Міністра культури та інформаційної політики Катерина Чуєва зазначила, що чи не першим, хто усвідомив важливість репрезентації країни у Венеційській виставці, понад 100 років тому був колекціонер і благодійник з України Богдан Ханенко. Однак у його часи права такої репрезентації України була позбавлена: ним користалася Російська імперія, котрій і належав зведений коштом Ханенка павільйон у Венеції. Сьогодні Україна має власний голос, котрий завдяки участі у Венеційській бієнале, де представляється щороку понад 90 національних павільйонів, «чує» не лише мистецька спільнота. ■

■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА

9,1 млрд гривень становить дефіцит Пенсійного фонду, про це свідчить звітність ПФУ.	1,6 млрд доларів витратила Україна на закупівлю вугілля в Росії минулоріч, констатували в Митній службі.	понад 4 млн людей відвідали новорічну ялинку в Києві, зазначили в КМДА.	273 тис. 772 дітей народилося в Україні минулоріч, за даними Міністерства юстиції України.	214 тис. 12 шлюбів зафіксували в Україні впродовж минулого року, порахували в Держстаті.
--	---	--	---	---

■ ЧАС «Т»

Сота весна «Березоля»

Джаз-ревю Леся Курбаса відтворюють
Сергій Жадан і Вірляна Ткач

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Письменник Сергій Жадан та американська режисерка з українським корінням Вірляна Ткач, яка була співкураторкою масштабного проєкту «Курбас: нові світи» у «Мистецькому арсеналі» (Київ, 2018), готують до століття театру «Березиль» рیمейк вистави «Алло на хвилі 477!». Прем'єра джаз-ревю відбулася на харківській сцені у 1929 році й викликала настільки жвавий інтерес публіки, що лише упродовж весни її зіграли 46 разів. «Там була музика від батька українського джазу Юлія Мейтуса, який жив тут, у Харкові, а також багато танців і щось на зразок стендапу, — розповів Сергій Жадан. — Виходили актори та розігрували різні сценки. Деякі сценки змінювалися, деякі — лишалися. Тексти писав Майк Йогансен».

Ідея відновити виставу належить Вірляні Ткач, дід якої особисто знав Леся Курбаса і яка співпрацює з Сергієм Жаданом з 2002 року. Досліджувала творчість Леся Курбаса, зокрема, у музеї Харківсь-

кого державного театру імені Тараса Шевченка. Із Києва у Харків зіркова трупа «Березоля» переїхала у 1926-му. Серед інших експонатів режисерка знайшла безіменні ноти. Як з'ясувалося пізніше, то була знаменита партитура Мейтуса. Також збереглися фотографії з вистави і лібрето, але не уцілів жоден текст Йогансена.

Шукаючи вихід із ситуації, автори ідеї вирішили не перейматися втратою сценарію, а написати новий. «Ми подумали, що просто відтворювати виставу, мабуть, не надто цікаво, — каже Сергій Жадан. — Добре було б провести своєрідний місточок від 1920-х років до сьогодення, зберігши головну ідею. Ми показуємо виставу про місто, про джаз, про музику, про танці. Вона являтиме собою палімпсест — рукопис, на якому стерли первісний текст, а зверху написали новий. Тобто 1920-ті роки проступають крізь наше сьогодення».

Як повідомила медіагрупа «Накипіло», Вірляна Ткач приїздила до Харкова восени минулого року,

аби працювати із Сергієм Жаданом над новим сценарієм. Вона також провела кастинг і відібрала акторів для майбутньої вистави з різних харківських театрів. Наступний її візит очікується у березні. Приїздив до Харкова і відомий нью-йоркський композитор та джазмен Ентоні Колман, який працює з віцілою партитурою. Він влаштував прослуховування харківських музикантів, відібравши серед них виконавців для майбутньої вистави.

Прем'єра рیمейку обіцяє бути гучною, утім відбудеться вона не на історичній сцені «Березоля». Річ у тім, що будівля театру давно перебуває в аварійному стані, а його трупа і досі не має власного роаяля, який вкрай необхідний для гри джаз-бенду. У виставі також будуть політика, кримінал і веселі міські оповідки. Все точно так, як і у Леся Курбаса, але з перенесенням до сучасного Харкова.

Назва спектаклю «Алло на хвилі 477!» виникла не випадково. Саме з цієї фрази починалися у тодішній столиці передачі першого українського радіо. Загалом у 20-х роках минулого століття у Харкові працювало чимало радіостанцій, але після втрати містом соціального статусу радисти поїхали відкривати радіо в Києві. Водночас чимало київських акторів «Березоля», яких оминили репресії, так і залишилися у пролетарському місті, влаштувавши незмінні аншлаги. Зокрема, після Курбаса майже двадцять років театр очолював його учень і послідовник Мар'ян Крушельницький. Тут же продовжує працювати і дружина режисера, актриса Валентина Чистякова. ■

■ СУД ТА ДІЛО

Ліс отримав шанс уціліти

Громадськість Ірпеня веде боротьбу із забудовником за збереження унікальної рекреаційної зони

Вікторія КОВАЛЬОВА

26 травня минулого року в статті «Зелена молитва» «Україна молода» писала про те, як орган самоорганізації (ОСН) «Восток» веде боротьбу з ірпінським забудовником за збереження майже 5 га цінного змішаного лісу, на території якого розташований колишній дитячий табір. Власник ділянки — засновник ТОВ «Дімах Інвест» Дмитро Осипенко, який спеціалізується на зведенні багатопверхівок, планує тут збудувати... житло. За оновленим же Генпланом Ірпеня від 2018 року, ця територія є зоною рекреації, а призначення земельної ділянки — оздоровче.

Днями Київський апеляційний суд залишив без змін ухвалу слідчого судді Ірпінського міського суду Київської області від 21 грудня 2021 року, якою частково задоволено клопотання прокурора Бучанської окружної прокуратури Київської області Зореслави Книгиницької, та наклав арешт на земельну ділянку площею 4,69 га у місті Ірпін, апеляційну скаргу власника майна не задовольнив. Про це повідомляється в повному тексті ухвали, опублікованому в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Ірпінській міській суд 8 листопада минулого року за клопотанням Бучанської окружної прокуратури наклав арешт на земельну ділянку по вулиці Київська, 81 в Ірпені. Мета арешту — попередження відчуження ділянки, оформлення, поділу, об'єднання та дій щодо забудови, протидія її використанню не за цільовим призначенням.

Наразі прокуратура вивчає, як ця територія потрапила в приватні руки, а жителі сподіваються на шанс реалізувати тут інвестпроект у сфері рекреації (приміром, створити санаторно-курортний комплекс). Наступного тижня баталії навколо цієї зеленої території відбудуться уже в двох судах. ОСН «Восток» подав позов про визнання протиправним і скасування рішення Ірпінської міської ради від 26 серпня 2021 року щодо затвердження детального плану території і визнання нечинною містобудівної документації, що стосується саме цієї ділянки. Справа розглядатиметься в Київському окружному адміністративному суді.

Поки ліс іще не рубають, але тріски розрзати вже летять. Очевидне одне: забудовник дуже поспішає навесні розпочати будівництво. ■

Фото з фейсбуку Володимира ТАФТАЯ.

■ НОВИЙ СТАРТ

«Січ-2-30. Запустили!»

Україна повертається в коло космічних держав

Ольесь ВАХНІЙ

Зі стартового комплексу Військово-Повітряних сил Сполучених Штатів Америки, що на мисі Канаверал, 13 січня о 17.25 за київським часом було здійснено запуск українського космічного оператора «Січ-2-30». Космічний апарат вагою в 210 кілограмів за межі земної атмосфери виводила ракета-носіє Falcon 9 (компанія SpaceX Ілона Маска), і він успішно від'єднався від розгінного блоку за 1 годину 23 хвилини й 6 секунд.

Засоби Національного центру управління та випробувань космічних засобів, розташованого поблизу м. Дунаївці (Хмельницьчина), після двох сеансів зв'язку, під час третього витка встановили стійкий зв'язок із космічним апаратом. Усі бортові системи супутника працюють у штатному режимі, сонячні батареї розкриті.

Загальна вартість робіт, пов'язаних із запуском, становить 245 млн грн, вартість запуску ракетно-носієм — 2 млн дол. США. Модель штучного супутника не є найновітнішою або наймодернішою, але факт її вдалого виходу на орбіту та своєчасне налагодження зв'язку з пультом управління є дієвим доказом присутності України в колі космічних держав.

Очільник Державного космічного агентства України Володимир Тафтай у соцмережах увечері того

дня написав: «Сьогодні ми запустили власний супутник для України. Вперше за 11 років! Україна нарешті повертається у космос».

Наявність супутника на докколоземній орбіті, крім політично-іміджевих позитивів, дарує Україні значні економічні зиски, оскільки він є орієнтованим на допомогу аграріям, картографам, працівникам лісового та водного господарств, а також — на здійснення контролю надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Космічні технології шляхом здійснення високоточної фотозйомки уможливають нагляд за водоймами, земельними угіддями та малодоступними ділянками в малолюдних місцях (як тут не згадати незаконні вирубки лісових масивів та варварські методи незаконного видобутку бурштину). Крім того, наш супутник буде інтегрований у програму Європейського Союзу зі спостереження за Землею Copernicus.

Запуск українського супутника «Січ-2-30» є частиною загальнонаціональної космічної програми, її перший крок. Україна планує розширювати застосування космічних апаратів у царинах безпеки та оборони, що сприятиме Збройними силами України фіксувати рух ворожих сил. До 2025 року Україна планує розгорнути на орбіті ще 6 апаратів високої просторової розрізненості (1 метр) та одного — надвисокої (0,5 метра). Загалом супутників буде вісім.

■ РЕЗОНАНС

Глибочок безвідповідальності

А Ступки підставили плече територіальній обороні

Світлана МИЧКО

Тернопільська область

Громада села Великий Глибочок (Білецька ОТГ Тернопільщини) відмовила у розміщенні на своїй території підрозділу територіальної оборони. Цей неприємний факт зараз емоційно обговорюють в області на різних рівнях. А голова ГО «Тернопільський обласний штаб сприяння територіальній обороні України» Володимир Грицина навіть оприлюднив з цього приводу заяву, адресовану Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, керівникам Тернопільських обласних державної адміністрації і ради та засобам масової інформації.

Від імені членів ГО «Тернопільський обласний штаб сприяння територіальній обороні України» Володимир Грицина просить «перевірити на законність та надати правову оцінку діям окремих представників Білецької ОТГ Тернопільської області (с. Великий Глибочок)». Передусім — щодо законності збору підписів учасників відповідного опитування, яке проводилося у селі, бо, за наявною в активіста інформацією, частина підписантів фізично не могла це зробити, оскільки перебуває за межами населеного пункту. А також — щодо «умисної бездіяльності голови Білецької ОТГ Д. В. Малика».

«Прошу підтримати ЗСУ та адекватних громадян! Якщо на ці події не відреагує влада області та

компетентні структури безпеки, це може бути прецедентом загрози національній безпеці!» — написав Володимир Грицина на сторінці Територіальної оборони України у соцмережі «Фейсбук».

У Великому Глибочку планували розмістити два підрозділи територіальної оборони Збройних сил України — управління бригади і батальйон Тернопільського району загальною чисельністю до 120 осіб. До Білецької громади з цього приводу звернулися ще у вересні. Відтак командир бригади територіальної оборони Тернопільської області Євген Фоменко особисто виступив на сесії Білецької сільської ради, роз'яснивши усе депутатам та відповівши на їхні запитання. А в грудні військові отримали відмову — громада, мовляв, не хоче, бо це може бути небезпечно, а наявні приміщення можна використати більш доцільно...

Підрозділ військ тероборони розмістять у селі Ступки сусідньої Байковецької ОТГ, де депутати підтримали таке рішення одногослоно. А тим часом Тернопільська бригада територіальної оборони провела вишкіл для партизанських формувань у рамках підготовки формувань національного спротиву. ■

■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА

2 тис. 182 скарги надійшло минулого року до бізнес-омбудсмена, тоді як 2020-го їх було 1 тис. 737, констатував Роман Ващук, який обіймає цю посаду.

406 сопілкарів водночас виконали колядку «Нова радість стала» на Львівщині, встановивши рекорд України, інформує сайт Книги рекордів України.

80-те місце в глобальному рейтингу громадянств належить Україні, згідно з даними консалтингової компанії CS Global Partners.

35-те місце у світовому рейтингу посів український закордонний паспорт — пише сайт Henley & Partners.

На 10% українці скоротили передплату на газети та журнали на 2022 рік, прозвітували в Укрпошті.

Тетяна ПАРХОМЧУК

Усе для виборів — усе для Зе-перемоги! У кузні ОП гаряче — «зелені» щосили кують щасливі підкови для Зеленського, аби вдруге проскочити у владу. Щоправда, новизни в цих ідеях немає: поряд із посиленням адмінвпливу в регіонах через введення абсолютно залежного від президента інституту префектів чинні депутати пропонують також повернути «мажоритарку».

Власне, чому б і ні? Якщо контролюючий усе і вся префект уся передвиборчу дорогу за потреби підтягуватиме штани рейтингу мажоритарнику від Зе. А мажоритарник, своєю чергою, відроблятиме це консолідацією з владою у парламентській залі.

І нічого, окрім заціпеніння від того, як на очах збільшується куля, зліплена з того, що не тоне. Але найстрашніше те, що вона (ця куля) змішалась з усіма нами й котить усіх донизу з шаленою швидкістю. Однак, першись у дно, вона сама не випірне — і нам усім знову доведеться усе це розгрібати, щоб вибратись на повітря.

Марлезонський балет під назвою «Персоналізація держави в особі президента Зеленського» продовжується. Але загалом усе, що відбувається у країні, якщо й дивитись у виконанні 95 кварталу, то краще лише на сцені. Бо в реаліях... ми думали — це дно, але знизу постукали.

Узурпація узурпації

Децентралізація і повзуча централізація от-от зімкнуться у тісних обіймах, хоча спочатку все планувалось так, що вони будуть розходитись одна від одної в різні боки. І станеться це в разі прийняття в другому читанні вихолощеного в офісі президента законопроекту «Про місцеві державні адміністрації». Його розглядатимуть на найближчих засіданнях сесії Верховної Ради.

Отже, всі зміни, що роблять залежними від центральної влади керівників усіх районів України, котрі відтепер називатимуться префектами, накручені на процедуру призначення цих посадовців. Замудре визначення — префект — відоме у світовій практиці, але абсолютного нове в українській політичній дійсності. За вітчизняною аналогією, префект — це щось на кшталт голови райдержадміністрації.

Нагадаємо, в ході децентралізації в Україні позаминулого року завершився процес об'єднання громад. Шляхом злиття, перекроювання, поглинання одних сільських, селищних, міських рад іншими утворилось 1 тис. 469 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). За законом про децентралізацію, вони отримали нові повноваження: самостійність у прийнятті рішень щодо використання власних грошових надходжень; вирішенні питань розвитку громади; благоустрою, утримання закладів освіти, охорони здоров'я, культури, соціальної сфери і т. д. Однак субвенції (допомога) з державного бюджету залишаються під пильним оком держави.

Водночас зменшилася кількість районів шляхом подекуди того ж таки перекрою, а подекуди злиття — відтак замість 490 тепер в Україні 136 районів.

За законом про децентралізацію, саме префект району координуватиме органи місцевого самоврядування щодо дотримання державної політики на місцях і також може оскаржувати рішення місцевої громади в суді. І, що важливо, префект має право цікавитись, як адміністрації ОТГ використовують кошти — як власні, так і субвенції з державного бюджету.

Скажімо, префект може, в ідеалі, об'єктивно оцінюючи продуктивність і ефективність роботи адміністрацій об'єднаних громад, захотіти дізнатись, із чого голова сільської ОТГ розпочав свою діяльність: з ремонту доріг у віддалені села, проведення водогазопостачання, покращення доступності до соціальних послуг мешканців сіл, чи... євроремонт власного кабінету, асфальтування

ПЛАНІВ ГРОМАДДЯ

Та назви хоч префектом...

Влада малює схеми для повторної ролі Зе-президентства

дороги від роботи до дому, аби не рвати ресори новенького, як і його посада, власного автомобіля? До речі, за сигналами з регіонів, є такі голови ОТГ, котрі свою роботу в новому статусі почали саме з придбання нового власного авто. Вочевидь, втішили себе після великої туги і тяжких дум про те, як налагодити сяку-таку цивілізацію та автобусне сполучення забутих Богом і владою неперспективних сіл із районними центрами.

Отже, статус і вплив на всі місцеві гілки влади суттєві, аби за потреби «корегувати» й політичні настрої району, й водночас доводити «план до двору» щодо відсотків на виборах головам ОТГ. Також цього авторитету достатньо для того, аби мати вплив на місцевий медійний ресурс та гармонійно взаємодіяти із силовиками. Спочатку ретельно вивчивши методи роботи місцевих силових структур, зокрема, кого й від кого вони захищають, як співпрацюють, наприклад, із місцевими латифундистами (найбільшими власниками земель у районі), а потім уже розподілити із силовиками «сфери контролю».

Тому не випадково саме префекти за останнім коригуючим словом офісу президента у згаданому законопроекті про місцеві адміністрації мають стати однією з основних опор для походу по омріяний другий термін президента та його партії. Власне, для цього й використовувється згадана реформа.

Політично нульовий

Отже, за останнім словом штабквартири Єрмака, із заключного варіанта законопроекту про місцеві адміністрації вихолощено основне, що робило майбутнього керівника району політично незалежним — він не проходить самостійно конкурс на посаду як звичайний держслужбовець і як було це прописано раніше. Він не про-

Володимир Зеленський: «О, булаво необмеженої влади! Я тебе нікому не віддам!»
Фото з сайту 24tv.ua.

на користь представника СН, відомого спортсмена Василя Вірастюка. Нагадаємо, на парламентській трибуні Вірастюк складав присягу під гучний супровід опозиції «Ганьба!».

Ні для кого не секрет, що в кожному окремо взятому регіоні його керівник — це місцевий «божок» з усією повнотою і силою влади. А тому, ввікнувши механізм державного нагляду шляхом запровадження інституту префектів, який до певної міри наростить повноваження та фінанси місцевим самоуправлінням, центральна влада ще й контролюватиме гроші місцевих громад.

Також, гадаємо, з політичного нафталіну регіонів винирить певна кількість одіозних політосіб. Оскільки подекуди вибори президенту Зеленському кувало чимало колишніх — януковичевих, тому вони якщо не особисто примірятимуться в крісло префекта,

конопроект, що пропонує відновити змішану (пропорційно-мажоритарну) систему виборів народних депутатів. Зокрема, автори законопроекту пропонують установити перехідний період до 1 січня 2031 року, в рамках котрого зберегти змішану систему виборів народних депутатів та попередню систему виборів депутатів місцевих рад, що діяла до місцевих виборів 2020 року.

Власне, чому ні? Гіркий досвід «слуг» з розвалу монобільшості в парламенті зобов'язує. Адже не монолітна монофракція з самого початку тримає над собою політичні парасольки різних прізвищ-брендів: хто — Зеленського. А на екваторі президентства Зеленського взагалі монобільшість почала розвалюватись, перетікаючи в групу опальної ексспікера Дмитра Разумкова «Розумна політика». Тому взята «слугами» «мажоритарка», за задумом Зе-політехнологів, зможе вишикувати парламент.

Також, імовірно, депутати-мажоритарники будуть покликані допомагати наглядати й контролювати «губернаторів» та префектів, бо, як відомо, політика в регіоні й політика в центрі, як кажуть в Одесі, — це дві великі різниці. А місцеві «договорняки» можуть створювати свої політичні консенсуси, про які в центрі — ядрах політсил — навіть не здогадуватимуться.

Екстрим і «стрім» майбутніх виборів

Але не все так песимістично й однозначно. Так, армії добровольців-префектів доведеться насамперед нести відповідальність за результат виборів. Точніше — їх обумовленість. Однак вбачається, що, навіть застосовуючи десятиліттями відпрацьовану адмінтехнологію, система може дати збій.

По-перше, виборець в Україні давно вже не той.

По-друге, якщо звертатись до нашого досвіду, то наскільки здатна влада забезпечити необхідний результат? Достатньо пригадати парламентські вибори в 1998 та 2002 роках, коли списки так званої партії влади програвали начисто опозиції, незважаючи на застосування всіх можливостей адмінресурсу.

По-третє, не забуваймо про ще один епізод новітньої історії незалежної України — боротьбу Рад із президентською вертикаллю за часів президентства Кучми.

А тому, з огляду на все це, проглядається, що в процесі ламання через коліно Зе не те що перемога може не світити, а ймовірна така «боротьба за мир, що каменя на камені не залишиться» на шляху до повторного президентства чинного гаранта. ■

Проглядається, що в процесі ламання через коліно Зе не те що перемога може не світити, а ймовірна така «боротьба за мир, що каменя на камені не залишиться» на шляху до повторного президентства чинного гаранта.

ходить кожні три роки ротацію незалежно від зміни політичних команд на Банковій. А префекта, за поданням Кабміну, приводитиме за руку і призначатиме президент, як і звільнятиме на власний розсуд, не пояснюючи, за що.

Тобто, якщо прем'єру Шмигалю буде хоч десять разів подобатись одна кандидатура, а президенту Зеленському — інша, то гарант призначатиме ту, яка більше до вподоби йому.

Тому кому підпорядкуватиметься, перед ким звітуватиме, від кого залежатиме, за кого топтитиме всіх на виборах підвищений президентом за... краватку префект? — питання риторичні.

Відтак політичний префект у сенсі відстоювання інтересів держави — нульовий. Він повністю залежатиме від волі клерка з ОПУ. Буде політична команда кошмарити голову громади — буде кошмарити, правильно координуючи силовиків, податкову та інші контролюючі органи.

Варто зазначити, що команда Зеленського вже показала на довиборах у низці округів, що для неї немає нічого неможливого. Наприклад, найгучнішою минулорічною «надзвичайною ситуацією» під час довиборів до ВР в Івано-Франківській області стало відключення світла на виборчій дільниці та неодноразовий перерахунок голосів

то проштовхнуть на «хлібні» посади своїх протеже. Адже застосування адміністративного ресурсу на виборах — не нова схема для української політики. Голів місцевих держадміністрацій як адмінресурс більшою чи меншою мірою використовували всі президенти. «Губернаторів» стабільно знімали з посад за результатами місцевих та парламентських виборів. І рік тут не в агітації за провладну силу, навіть не в тому, як голосують, а в тому — як підраховують. Причому, підозрюємо, не без допомоги силовиків.

Нагадаємо, що в розпорядженні п'ятого президента Петра Порошенка в 2019 році було 24 обласні керівники силових відомств. Водночас у районах подекуди було своє виборче «гуляйполе» зі своїми фаворитами.

А в Зеленського в 2024-му під наглядом своїх префектів буде 136 керівників силових відомств. І ОП нескладно буде сформувати найжорсткішу вертикаль влади, з усіма адміністративними наслідками для чиновників, працівників держструктур, бюджетників.

«Мажоритарка», віват!

Водночас менш ніж за два роки до парламентських виборів чинні депутати пропонують повернути «мажоритарку».

У перші робочі дні січня у Верховній Раді зареєстрували повторний за-

МЕДІА ДЛЯ МАС

«Комсомолец» по-українськи

Вітчизняні ЗМІ з величезним скрипом переходять на державну мову, втім контент переважно залишається з розряду «А яка різниця?»

Олег ГАНСЬКИЙ

Із минулого понеділка всі друковані засоби масової інформації в Україні мають виходити державною мовою: з цього дня в нашій державі почала діяти стаття мовного закону, яка передбачає перехід усієї сфери послуг на українську...

Як зазначили на сайті «24 канал», до 16 липня 2024 року норми закону не поширюються на засоби масової інформації, які видають винятково кримськотатарською мовою та іншими мовами корінних народів, а також англійською мовою.

«Йдеться про імplementацію 25-ї статті мовного закону — важливий інформаційний, політичний, конституційний крок щодо утвердження української мови», — прокоментував уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень в ефірі «Українського радіо». На його думку, друковані засоби масової інформації мали достатньо часу, щоб підготуватися до 16 січня. «Адже ця стаття набуває чинності на 31-му році незалежності, на 26-му році Конституції, де 10-ю статтею визначено українську як державну, і на 30-му місяці функціонування мовного закону», — наголосив Тарас Кремень.

«А ті видання, які продовжуватимуть друкуватися недержавною мовою, на такій точці продажів обов'язково повинні мати не менше половини своїх примірників українською мовою.

«Ідея поступової українізації всіх вітчизняних друкованих медіа є позитивною. Відтак Національна спілка журналістів та видавці підтримують статтю 25 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Однак, крім декларацій, необхідно це прагнення підкріплювати практичними кроками держави, аби не втратити регіональні та місцеві газети й журнали, які наразі переживають гостру економічну кризу. Про це під час ефіру «Сьогодні головне» на телеканалі «Суспільне Київ» сказав голова Національної спілки журналістів України Сергій Томіленко.

Утім, за його словами, цього недостатньо. «Політики й держава мають сприяти, щоб ці норми в підсумку привели до розширення споживання українською, а не до згортання друкованого слова загалом. Тут багато над чим є працювати. Дійсно, заходи з українізації журналісти й видав-

ці підтримують. Водночас ми з колегами з Асоціації видавців та іншими представниками медіабізнесу говоримо, що держава має постійно підтримувати українські та україномовні медіа, але підтримувати втіленням певного сприятливого економічного клімату, такого, який ми сьогодні спостерігаємо в країнах Європи та США, де йдуть назустріч медійному бізнесу», — резюмував голова НСЖУ.

Упродовж минулого тижня низка традиційно російськомовних ЗМІ відзвітували своїм читачам про перехід на українську. Однією з перших це зробила «Комсомольська правда в Україні», яка, втім, при цьому помістила на обкладинку фотографію Ані Лорак і натянула в редакторській колонці, що ризикує втратити своїх читачів.

Перший випуск українською вийшов 13 січня — це був перший випуск газети в цьому році. «Він вийде повністю українською. Російською в ньому буде лише моє постійне звернення до читачів. І його ми розмістимо на скріншоті. Тоді це не буде порушенням, — за кілька днів до виходу в коментарі «Детектору медіа» розказала головна редакторка видання Оксана Богданова. — Цей номер ми почали готувати ще в грудні. Адже нам потрібно було адаптувати назви рубрик, щоб вони не були калькою з російської».

Для створення дитячої сторінки «КП в Україні» розпочала співпрацювати з журналом «Пізнайко». Як цитує Богданову «Детектор медіа», робити двомовний тираж є нерентабельно, саме тому видання перейшло на українську. «Звісно, перехід на українську скоротить кількість наших читачів. Але хочеться вірити, що натомість прийдуть інші. Але вони прийдуть не одразу. Якщо ми докладемо зусиль, то вони прийдуть мінімум за рік. А що робити цей рік? Держава не дотує друковану пресу, а створює умови, за яких преса помирає», — резюмувала вона, спрогнозувавши нову хвилю закриття друкованих видань у травні-липні 2022 року.

Майже одночасно з україномовною газетою з неукраїнським духом про свій перехід на державну мову оголосили «Фокус», PlayboyUkraine, ELLE Ukraine. Слідом за ними про виконання норми закону доповіли і в регіонах. Щоправда, подекуди проявляючи відкрите незадоволення — причому так реагують не лише

Відтепер, якщо ви бачите у кіоску російськомовне видання, біля нього неодмінно має бути український аналог.
Фото з сайту wikimapia.org.

в «традиційно російськомовних» регіонах, наприклад у Харкові чи на неокупованих територіях Донецької і Луганської областей, а й у центральній Україні, яка завжди була україномовною.

Так, Юхим Мармер, редактор російськомовного тижневика «Україна-Центр», що виходить у Кропивницькому, доволі різко заявив про нібито вимушений перехід на державну мову. «Ми до останнього дня сподівалися, що ця вимога буде заблокована чи відкладена: спочатку на спікера Дмитра Разумкова, а потім на президента — хай би хоч своїх батьків запитав, але — ні. Доводити всоте, що цей закон несе вкрай невдалі опції, немає жодного сенсу. Dura lex sed lex — «Закон суворий, але це закон». Наша справа — виконувати», — написав він у зверненні до читачів. Водночас Юхим Мармер пообіцяв, що електронна версія газети буде двомовною. «Переклад буде не автоматичний, який дешевший, але спотворює текст, перетворюючи його на глузування з роботи журналіста, а професійний — «ручний», — написав він.

Насамій же Донеччині, як свідчить дослідження «Детектора Медіа», ситуація не гірша, ніж позиція акул пера з Кропивницького. «Наші читачі російськомовні, тому ми переходимо на українську поступово. Зараз трохи більше 50 відсотків матеріалів у нас українською», — цитує сайт розповідь Ярослава Нестеренка, головного редактора паперового «Попасняського вісника» та онлайн-видання «Попасная.City». Головна редакторка газети «Сільська новина» Марина Животкова розповідає: «Газета в нас виходила з матеріалами і українською, і російською. Зараз — переважно українською. Робимо російською привітання і співчуття, все решта — українською. Так, ми частково втратили ау-

диторію, але все ж вирішили привчати читачів до української мови. А сайт «Троїцьке.city» відразу запустили україномовним».

Тим часом журналісти «Еспресо» провели аналіз видань, що продаються у, як вважається, «найбільш україномовному» місті України — Львові. І виявили, що й там не все так прекрасно. «У львівських кіосках можна побачити частину продукції, яка надрукована саме українською мовою. Проте є чимало журналів та газет, надрукованих російською. По-перше, це старі номери, а, по-друге, закон дозволяє друкувати іншими мовами за умови, що є якийсь самий український номер, щоб покупець мав вибір — як і у випадку з онлайн ЗМІ, де вибирає мову сайту», — розповідають журналісти.

Однак головний редактор «Детектор Медіа» Отар Довженко налаштований оптимістично. «Галасу довкола таких змін у медіа нема. Переважно газети чи журнали спокійно переходять на українську мову або вже перейшли. У наш час модель, коли друковані видання більшість грошей отримують із передплати, поступово відходить. Тож газети дивляться у бік нативної реклами. Там норми доволі суворі. Рекламодавці переходять на державну мову», — цитує його «Громадське радіо».

Втім негативний нюанс, на думку медійника, полягає у тому, що якість контенту спершу буде проблемною. «Бо частина людей звикли писати російською мовою. Однак нині досить мало видань, які не мають версії свого сайту українською мовою. Загалом ми говоримо про сегмент медіаринку, який поступово відходить, переходить в онлайн. Перехід на українську мову — переважно, але шкода що цього не сталося 20 років тому», — резюмував Довженко. ■

«КРИМНАШ»

Тортури за правду

Українського політ'язня-журналіста Владислава Єсипенка окупаційний суд залишив до березня в СІЗО

Тарас ЗДОРОВИЛО

В окупованому Криму підконтрольний Росії Верховний суд залишив у СІЗО до 18 березня Владислава Єсипенка — позаштатного журналіста «Радіо «Свобода» (проект «Крим.Реаліі»), який висвітлював соціальну та екологічну проблематику. Апеляційну скаргу захисту на рішення російського Сімферопольського районного суду від 13 грудня 2021 року (тоді суддя Дявер Берберов продовжив арешт Єсипенка на три місяці) — суддя Алла Овчинникова відхилила. Засідання 21 грудня минулого року в кримінальній справі було перенесено.

Фрілансера Владислава Єсипенка співробітники ФСБ Росії в Криму затримали 10 березня 2021 року за звинуваченням у збиранні інформації «в інтересах спецслужб України», а також зберіганні в автомобілі «саморобного вибухового пристрою». Упродовж 27 днів до чоловіка не допускали незалежних адвокатів. Водночас інтерв'ю з ним показав російський державний телеканал «Крым 24»: на відео, опублікованому на сайті телемовника, Владислав Єсипенко підтвердив, що знімав на півострові для проекту «Крим.Реаліі», а також сказав, що нібито дублював відзняте відео українським спецслужбам.

На засіданні суду в Сімферополі, куди допустили незалежного адвоката, Владислав Єсипенко заявив про тортури з боку російських спецслужб. Тоді відмовився від адвокати за призначенням Віолетти Синеглазової. Суд тоді залишив затриманого під вартою до 11 травня 2021 року. За повідомленням адвоката Олексія Ладіна, співробітники ФСБ Росії «погрожували Єсипенку розправою» після того, як він на суді в Криму звинуватив відомство в тортурах.

За інформацією правозахисників, раніше Владислава Єсипенка звинувачували в Криму лише за ст. 223-1. КК Росії (Незаконне виготовлення вибухових речовин, незаконні виготовлення, перероблення або ремонт вибухових пристроїв). Покарання за цією статтею передбачає від 8 до 12 років позбавлення волі. Але дружина заарештованого Катерина Єсипенко повідомила, що Владиславу інкримінують ще одну статтю обвинувачення — ст. 222 Кримінального кодексу Росії (незаконні придбання, передача, збут, зберігання, перевезення або носіння зброї, його основних частин, боєприпасів). Санкція цієї статті передбачає покарання від 5 до 12 років позбавлення волі.

Служба зовнішньої розвідки України на запит про інформацію ФСБ щодо співпраці Владислава Єсипенка з українськими спецслужбами повідомила «Крим.Реаліі», що «не коментує провокації російських спецслужб». Прокуратура АРК порушила кримінальне провадження за фактом затримання й арешту в Криму Владислава Єсипенка. Офіційної інформації від російських силових структур про слідчі дії щодо нього немає.

У свою чергу Міністерство закордонних справ України, український омбудсман, Європейська і Міжнародна федерація журналістів закликали якнайшвидше звільнити Владислава Єсипенка і зняти з нього всі надумані звинувачення.

За інформацією уповноваженої ВРУ з прав людини Людмили Денісової, кількість українських політ'язнів, які перебували у російському ув'язненні станом на кінець 2021 року, — від 113 до 115 (з яких 86 — кримські татари). ■

■ ГЛИБИНА ПАДІННЯ

Гроші — як папір

Інфляція в Україні встановлює антирекорди: промислова минулоріч сягнула показника в 62,2%, що краще лише від результатів 1995 року

Олег ГАНСЬКИЙ

Споживчі ціни в Україні в грудні 2021 року, порівняно з листопадом, зросли на 0,6%. За 2021 рік зростання цін складало 10,0%, що є максимальним показником з 2017 року, коли гроші знецінилися на 13,7%.

Українці витягнули «заначку»

Продукти харчування в Україні за грудень 2021 року, порівняно з аналогічним місяцем 2020 року, подорожчали на 13,3%. Найбільше подорожчала соняшникова олія — на 38,8% та цукор — на 28,3%. Водночас фрукти подешевшали на 10,2%.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли за рік на 9,4%, на одяг та взуття — впали на 3,5%. Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива подорожчали на 9,8%. Предмети домашнього побуту та побутова техніка піднялися в ціні на 4,2%, охорона здоров'я — на 6,1%, транспорт — на 11,1%, ціни на зв'язок зросли на 7,4%, на відпочинок та культуру на 5,0%, освіта подорожчала на 17,0%, ресторани та готелі — на 9,0%.

При цьому, як заявляють експерти, зростання реальних доходів українців у 2021 році не змогло компенсувати зростання цін. Як стверджує голова Ради Національного банку України Богдан Данилишин, щоб покрити різницю, населення витратило із «заначок» 88 млрд грн. «Вилка», за його словами, утворилася від того, що інфляція у нашій країні вимірювалася двозначним числом, а реальні доходи населення, за словами експерта, від січня до жовтня зросли всього на 3%.

Данилишин при цьому не квапиться звинувачувати у проблемі вітчизняну владу, заявляючи, що головна складова зростання цін не залежала від України і пояснюється інфляційними процесами в усьому світі. Економіст наголошує, що йдеться про його особисту експертну оцінку, і нагадує, що в багатьох країнах інфляція сягає рекордних рівнів за багато років: у США — 6,8%, ЄС — 5%, Британії — 5,1%.

90-ті повертаються?..

Минулоріч встановлювала рекорди і промислова інфляція. Ціни виробників промислової продукції у 2021 році зросли на 62,2%, що є найбільшим зростанням індексу з 1995 року, коли вони піднялися у 2,72 раза.

За даними Державної служби ста-

тистики, торік у межах України зростання промислових цін у річному вимірі становило 74,2%, тоді як при постачанні за межі України — лише 24,5%. У видобувній промисловості ціни всередині країни зросли вдвічі, а при постачанні за її межі навпаки — знизилась на 26,8%. Ціни в переробній промисловості зросли, відповідно, на 25,1% та 34,8%. Ціни у сфері постачання електроенергії, газу та пари зросли за рік у 2,85 раза.

У середньому в січні-грудні 2021 року зростання цін промвиробників становило 40,8% до аналогічного періоду 2020 року.

Як свідчать статистичні дані, такий обвал у минулому році був абсолютним рекордом. Адже в 2020 році ціни у промисловості України зросли всього лише на 14,5%, у 2019 році — на 7,4%, у 2018 році — на 14,2%, у 2017 році — на 16,5%. У попередній період, у зв'язку з початком воєнних дій на сході держави, вони були дещо вищими, але навіть і тоді не сягали минулорічних значень. Так, у 2016 році вони зросли на 35,7%, у 2015 році — на 25,4%.

Проблема — в нафті, газі і цукрі

Серед причин економічні експерти називають низку об'єктивних реалій. Вагомий вплив на зростання цін, за словами Богдана Данилишина, мало подорожчання енергоносіїв. «Послуги електро-, газо- та теплостачання подорожчали в 2,7 раза, вартість сирої нафти і природного газу — в 1,7 раза, кам'яного вугілля — в 1,5 раза», — нагадує економіст, зазначаючи, що другим за важливістю кроком до прискорення інфляційних процесів стало подорожчання харчів, які складають більшу частку споживчого кошика українців.

«Зростання реальних грошових доходів населення (заробітних плат, пенсій, інших грошових трансфертів) за 9 місяців 2021 року становило лише 3%. Воно не змогло компенсувати зростання витрат населення на товари та послуги першої необхідності», — констатує голова Ради НБУ. — За даними МВФ, в Україні купівельна спроможність доходів у розрахунку на одного мешканця залишається найнижчою в Європі».

Щоб компенсувати нестачу грошей, українці, на думку Богдана Данилишина, почали витрачати заощадження: за рік вони скоротилися на 88 млрд грн, що становить приблизно 2,4% ВВП. Загалом зростання еконо-

Рекордна інфляція 2021 року з'їла підвищену владою зарплату, і людям довелося витягати з-під подушок накопичене раніше.

Фото з сайту apostrophe.ua.

міки в 2021 році не змогло компенсувати її падіння за 2020 рік, коли ВВП країни скоротився на 4%.

За попередніми розрахунками, в 2021 році економіка України зросла на 3,2%, що відчутно менше тих очікувань, які були на початку минулого року. У бюджет тоді заклали зростання у 4,6%.

Нацбанк: ми зробили, що могли!

У Національному банку України констатують проблему і прогнозують, що надалі ціни зростатимуть не так швидко. «Прискорення інфляції у 2021 році було загальносвітовою тенденцією, зумовленою насамперед швидким відновленням економічної активності після коронакризи на тлі порушень ланцюжків поставок, пов'язаних із карантинними обмеженнями», — коментують у НБУ.

За даними НБУ, це, зокрема, призвело до подорожчання енергоносіїв, сировини та комплектуючих. Додатковий тиск на ціни також зумовлювало посилення заходів боротьби з викидами шкідливих речовин. Відповідні глобальні фактори впливали на при-

скорення інфляції в Україні.

«З іншого боку, інфляцію в Україні підживлювали і внутрішні чинники. Серед них — стійкий споживчий попит, який підтримували зростання доходів населення та покращення споживчих настроїв, а також збільшення виробничих витрат, зокрема на оплату праці», — зазначили в НБУ, додавши, що пік інфляції в країні пройдено у вересні 2021 року — з жовтня вона поступово сповільнюється.

Деякому уповільненню інфляційного темпу ми, на думку НБУ, маємо завдячувати зміцненню гривні протягом більшої частини року, рекордним врожайом, послабленню цінового тиску на окремих світових товарних ринках, адміністративним обмеженням тарифів на житлово-комунальні послуги для населення та посиленню монетарної політики Національного банку України. Також регулятор зазначає, що він одним із перших центробанків розпочав цикл підвищення облікової ставки у відповідь на посилення інфляційного тиску в 2021 році: за рік її підвищено з 6% до 9%. ■

■ А ТИМ ЧАСОМ...

В добрі руки

В офісі президента знову планують велику приватизацію — наступного року вони хочуть продати три великі підприємства. Як заявив заступник голови офісу президента Ростислав Шурма, йдеться про приватизацію Об'єднаної гірничо-хімічної компанії (ОГХК), аукціон щодо якої переносили тричі у 2021 році. Також в ОП планують цьогоріч продати «Центренерго» та — увага — Одеський припортовий завод, роздержавлення якого планують останнє десятиліття.

Шурма визнав, що накопичено певний рівень недовіри, який стримує стратегічних інвесторів. При цьому, на його думку, «перші десять об'єктів у нас придбають дешевше, ніж вони теоретично могли б коштувати». «Наприклад, на ОГХК не прийде RioTinto (британсько-австралійська компанія, є другою найбільшою у світі гірничорудною корпорацією — EP) або хтось із великих видобувних компаній — вони бачать певні ризики», — вважає Шурма.

Але, попри це, на його думку, для держави такий сценарій все одно вигідніший, ніж тримати такі компанії у державній власності. Адже навіть за умови продажу за невисокою ціною зберігатимуться робочі місця, збільшуватиметься обсяг експорту та продажів на внутрішньому ринку.

■ НАШІ ГРОШІ

Долар по 8? По 28!

У січні експерти очікують подальшого знецінення нашої національної валюти

Інф. «УМ»

Фінансові аналітики прогнозують: курс української національної валюти гривні може продовжити слабшати щодо американського долара. Пояснюють це ефектом відкладеного попиту в післясвятковий період та зростанням цін на енергоносії, які тиснуть на гривню весь

залишок місяця. Проте різкого обвалу не буде, адже Національний банк має достатні резерви валюти, щоб відстояти позиції гривні та утримати стабільний курс.

Ці прогнози справдились вже наприкінці минулого тижня, коли курс гривні різко обвалився, а Національний банк України утримав збільшив продаж валюти на міжбан-

ківському валютному ринку, довівши обсяги інтервенцій до 330 млн доларів за три дні.

Раніше, як ми пам'ятаємо, у перші дні 2022 року долар різко подорожчав, одразу на 20 копійок. Як пояснюють експерти, це пов'язано з тим, що ринок ще не був активним, багато учасників не вийшли на міжбанк, а ті, хто вийшов, — це були здебільшого покупці.

«Ми очікуємо, що курс американської валюти продовжить підвищуватись і до кінця січня досягне максимальної позначки. Не виключаю, що до кінця січня курс долара може піднятися вище рівня 28 гривень. Американська валюта зміцнює свої позиції у зв'язку з по-

силенням енергокризи в Україні», — зазначив фінансовий аналітик Андрій Шевчишин. І спрогнозував: через високі ціни на газ для бізнесу підприємства почали зупиняти свою роботу або збираються це зробити. Відповідно, вони, за словами аналітика, перестали виробляти продукцію, що призведе до імпортозаміщення цих товарів.

На його думку, загалом енергетична криза продовжує негативно впливати на позиції гривні. Зокрема, як зауважив Шевчишин, «Нафтогаз» заявляв, що в разі пікових періодів навантаження на енергосистему (у зв'язку з холодами) може не вистачати 1,5 млрд кубів. Тому енерготрейдери виходитимуть на валют-

ний ринок, щоб купити валюту для поповнення енергоносіїв (газу та вугілля), підвищуючи цим попит на долар», — пояснив Андрій Шевчишин.

На курс гривні впливатимуть також наші закупівлі енергетичного вугілля, що призводитиме до зростання її вартості, то, навпаки, до просідання. А також, як пояснює інвестиційний банкір Сергій Фурса, негативний вплив на курс гривні має загроза повномасштабного військового вторгнення військ Російської Федерації на територію України. За словами експерта, міжнародні інвестори всерйоз налякалися загрози можливого форс-мажору. ■

САМОВРЯДУВАННЯ

Старі Санжари розлучаються з Новими

Жителі цього села порушують питання про вихід із Новосанжарської територіальної громади

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Коли на останньому етапі реформи децентралізації рішенням Кабінету Міністрів України було створено в нинішніх межах Новосанжарську ОТГ, територіальну громаду села Старі Санжари, яка до цього входила до Малоперещепинської ОТГ, також приєднали до неї. «Тобто, по суті, проігнорували принцип добровільності, без будь-яких обговорень і врахування думки селян нам нав'язали згори роздуту Новосанжарську територіальну громаду, — нарікає активна місцева жителька Ніна Волошко, яка працює в агрофірмі «Сокіл». — Наша помилка в тому, що ми виявили мовчазну згоду, взявши участь у виборах селищного голови й місцевих депутатів. І невдовзі поплатилися за це, адже село почало занепадати. Старості Тетяні Фоміній-Северин не давали ніякої можливості працювати — коштів за останній рік на нашу громаду практично не виділяли. Фактично на нас поставили хрест».

Ліквідація старостату стала останньою краплею, що переповнила чашу терпіння людей

А наприкінці жовтня селянам оголосили про скасування Старосанжарського старостату й об'єднання п'ятьох сіл: Старих Санжар, Кунцевого, Судівки, Стовбиної Долини й Лелюхівки — в один старостат із центром в останньому населеному пункті. Це стало останньою краплею, що переповнила чашу терпіння людей.

«Нам до Лелюхівки добиратися ще гірше, ніж до Нових Санжар, бо між населеними пунктами зовсім немає транспортних сполучень — нова влада команда так і не спромоглася його організувати, — пояснює Ніна Леонідівна. — Наше село прибуткове (ви, мабуть, помітили на в'їзді газорозподільчу станцію, до того ж тут працюють три успішні агрофірми, які дають колосальні доходи в місцевий бюджет), тож може собі дозволити утримувати старостату. Натомість її уже повідомили, що з січня вона не працює. Нас поставили перед фактом, що ліквідовують у селі старостат, — не було ні обговорення цього питання, ні консультацій із громадськістю. От люди і збунтувалися. Зібравшись на загальні збори, ми вирішили боротися з цим «беспределом». Нас ця ситуація не влаштує, бо це не що інше, як знищення села. Уявіть собі, у Нових Санжарах близько 200 осіб адмінперсоналу, а в нас навіть комунгосп (там працювали всього три, згодом дві особи, та вони ремонтували водогін, міняли насоси у водонапірних баштах, коли ті перегорали) нині теж закривають. І до кого тепер звертатися в разі, якщо, скажімо, станеться порив труби, незрозуміло. Коротко кажучи, село кидають напризволяще. Це дуже прикро й боляче. Я рядовий бухгалтер, але просто не могла змиритися з таким станом речей, і так вийшло, що стала лідером протестного руху жителів нашого села, хоч зовсім цього не прагнула».

Ніна Волошко: «Аби добитися процвітання села, нам у будь-який спосіб треба вирватися з лабетів Новосанжарської ОТГ».

На чергові збори 76 активних жителів села Старі Санжари (загалом у населеному пункті зареєстровано 1 тис. 115 осіб, хоч реально проживає більше) зібралися в сільському Будинку культури. Не знаю, де того дня було холодніше: надворі чи в чотирьох стінах осередку культури й дозвілля. Відверто кажучи, руки настільки змерзли, що ледь тримала фотоапарат та диктофон, час від часу натягуючи рукави джемпера.

Утім присутніх холод, здається, не бентежив — усіх дужче хвилювала доля їхнього села. «Як ви розумієте, закінчилася ера, коли про нас хтось думав і дбав. Образливо те, що, ліквідовуючи наш старостат, жодна посадова особа Новосанжарської ОТГ не спромоглася зустрітися з громадою й пояснити, на що нам очікувати далі — чи будуть вивозити сміття, прибирати територію, ремонтувати водогін тощо. Усе робиться мовчки, за повного ігнорування думки сільської громади. Тож нам треба самим об'єднуватися й рятувати своє село», — заявила у вступному слові Ніна Волошко.

На зібранні обговорили питання про роботу ініціативної групи з напрацювання тексту статуту — основного нормативно-правового акта Старосанжарської територіальної громади. Присутнім презентували одразу два проекти статуту: один з них підготував активний місцевий житель Борис Аксюта, а другий — правозахисник з Полтави Володимир Янко. Із часом з двох варіантів зроблять один, після чого статут винесуть на затвердження чергових зборів селян.

«Нас просто так не відпустять — неминуче вставлятимуть палиці в колеса»

«Після проходження державної реєстрації цей документ стане своєрідною малою конституцією на території нашого села. Що спонукало нас до створення статуту громади? Як відомо, нас «притягнули» до Новосанжарської ОТГ рішенням Кабінету Міністрів України — ніяких громадських слухань, які є обов'язковою умовою, з цього приводу не було, — ще раз наголосив Борис Аксюта. — У чому порушуються права нашої громади? Фінансування за рік було

У сільському Будинку культури зібралися місцеві жителі, яких хвилює доля Старих Санжар.

вкрай незадовільним, нічого не зроблено з розвитку інфраструктури села. Нині ж, коли, до всього іншого, ще й ліквідовують старостат, постає питання щодо доцільності подальшого перебування нашої сільської громади у складі Новосанжарської ОТГ. Ми самі маємо стати господарями на своїй території, ухвалювати рішення на користь своїх жителів». На думку Бориса Олексійовича, необхідно відділитися від згаданої громади й або ж стати самостійним адміністративно-територіальним утворенням, або ж приєднатися до іншої територіальної громади, яка пообіцяє зберегти в селі самоврядування, комунальне підприємство тощо. Аби таке рішення стало правочинним, його має підтримати понад половина місцевих жителів. А оскільки не всі з них через похилий вік та стан здоров'я можуть прийти на збори, Борис Аксюта подав пропозицію зробити подвірний обхід.

«Прийняття статуту сільської територіальної громади уже є фактом виходу з Новосанжарської ОТГ, — вважає Володимир Янко. — Приєднання ж до неї не було законним і правочинним, оскільки нагорі порушили публічний порядок».

«Поки ми все це тут обговорюємо, чи знаєте ви, що в нас випають ліс, який садили, зокрема, й мої батьки?» — подала голос одна жіночка із зали. «Оце ж чому ми й «колотимось»? Щоб показати, що ми не мовчазне стадо, а громада, яка має право керувати своїм публічним майном, — відказала Ніна Волошко. — Але, аби добитися процвітання села, нам у будь-який спосіб треба вирватися з лабетів Новосанжарської ОТГ. Ви, мабуть, бачили, що зробили із селом Стрижівщина неподалік Малої Перещепини, — його просто зрівняли із землею. Тож не допустимо, щоб така доля чекала й на наш населений пункт».

Оскільки з ліквідацією старостату Старі Санжари лишаться без представника місцевого самоврядування, учасники зборів одногласно обрали уповноважену особу, котра на громадських засадах виконуватиме роль старости. Такою особою, яка відтепер має право представляти територіальну громаду села, став місцевий ак-

тивіст Віталій Гордієнко.

«Найскладніше буде вийти зі складу Новосанжарської ОТГ, — прогнозує насамкінець Ніна Волошко. — Як ви розумієте, нас просто так не відпустять — неминуче вставлятимуть палиці в колеса. Бо де ще знайдуть таку мовчазну дійну корову? Для чого це вам говорю? Щоб ні в кого не виникало ілюзій щодо швидкого результату. Активісти, які намагаються рятувати село, — не чарівники: помахом чарівної палички хмар над ним не розженуть».

А Борис Аксюта додає: у пункті 3 статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» чорним по білому написано, що громада має право вийти зі складу об'єднаної територіальної громади в порядку, встановленому законом. Але самого порядку такого виходу не передбачено. Тож, за словами чоловіка, не виключено, що доведеться звертатися до суду.

Загальні збори села вирішили доопрацювати статут сільської територіальної громади, аби з часом затвердити його й, до того ж, здійснити державну реєстрацію, а ще постановили: у зв'язку з незаконним приєднанням до Новосанжарської ОТГ, незадовільним розподілом коштів бюджету громади між населеними пунктами та ліквідацією Старосанжарського старостату до наступного зібрання підготувати рішення щодо виходу з Новосанжарської ОТГ.

Створюють умови для «вижимання» людей з території?

Оскільки найближчого рейсу автобуса до Полтави довелося б чекати понад дві години, Віталій Гордієнко запропонував підвезти нас із Володимиром Янком своєю автівкою до траси, де громадський транспорт курсує частіше, і дорогою розповів свою власну історію: «Ми з дружиною й чотирма дітьми мешкали на найманій квартирі в Полтаві. Коли ж почали піднімати ціни на наймане житло, я порадив, що ми, по суті, утримуємо ще одну сім'ю. Так на сімейній раді вирішили перебраться до села. Спершу два роки жили на моїй малій батьківщині у Великобагачанському районі, а зібравши певну суму грошей,

А ТИМ ЧАСОМ...

На чергових загальних зборах жителів села Старі Санжари проголосували за вихід із Новосанжарської ОТГ та приєднання до Мачухівської територіальної громади. Також учасники зборів прийняли звернення до депутатів Новосанжарської селищної й Мачухівської сільської рад, а також до народного депутата України Андрія Бобляха з проханням посприяти у виході з однієї об'єднаної громади і входженні до другої. Водночас вирішили звернутися до Полтавської обласної державної адміністрації, щоб та, враховуючи постійне бажання жителів села, внесла зміни до перспективного плану формування територій громад області.

придбали будинок у Старих Санжарах. Чисте повітря, поряд річка, ліс — що ще потрібно? Переїхали сюди сім років тому — село на той час було живе. А потім його почали потроху знищувати. І тоді активні люди дійшли висновку, що потрібно рятувати свій населений пункт. Торік організували громадську організацію «Старосанжарська громада», аби мати змогу доносити свою думку до керівництва ОТГ. Дізнавшись про ліквідацію нашого старостату, ми подали Новосанжарському селищному голові Геннадію Супруну колективне звернення селян із проханням не лишати нас останньої надії на бодай якийсь розвиток села. До того ж тут проживає багато німечин стариків — як вони добиратимуться до старостату в Лелюхівку по елементарну довідку? Я маю свій транспорт. А як бути тим, хто його не має? Але голова ОТГ та його команда нас не почули, ухвалили вигідне їм рішення».

Поки чекаємо транспорту на зупинці, мій новий знайомий — правозахисник Володимир Янко — розмірковує вголос, наганяючи на мене сум: «У незалежній Україні, по суті, не змінили радянської системи управління, а тільки трішки «підфарбували» її. А оцим об'єднанням громад насаджують своєрідна латиноамериканська латифундізація, за якої знищують навіть ці органи місцевого самоврядування, у такий спосіб створюючи умови для «вижимання» людей з території, аби потім скупили вільні землі».

■ ТРИВОЖНІ ОЧІКУВАННЯ

Війна на порозі

Європа боїться, що вторгнення Росії до України є реальністю, але не всі країни готові до конкретних кроків

Igor ВІТОВИЧ

«Європа зараз ближче до війни, ніж після розпаду колишньої Югославії», — така жорстка заява пролунала з вуст дипломата ЄС, з яким журналістка Бі-Бі-Сі неофіційно обговорила нинішню напругу у відносинах з Москвою через нарощування військової сили на кордоні з Україною. Настрій у Брюсселі — нервовий. Є реальні побоювання, що Європа може зіткнутися з найгіршою безпековою кризою за останні десятиліття. Оптимісти не вірять, що Москва має для цього достатню військову міць, не кажучи вже про гроші чи підтримку з боку самих росіян. Песимісти пам'ятають, що Кремль не завжди керується раціональністю і здоровим глуздом, тому попереджають Москву «надзвичайними наслідками» у разі агресії проти України.

Мрій про мир, але готуйся до війни

Ті ж, хто пам'ятає про золоте правило «мрій про мир, але готуйся до війни», роблять відповідні приготування. Минулими вихідними Швеція перекинула сотні своїх військових на стратегічно важливий острів Готланд, розташований у Балтійському морі. Ще раніше Данія також посилсила свою присутність у регіоні. Зростання напруги знову розпалило дебати у Фінляндії й Швеції про те, чи потрібно їм вступати до НАТО.

А сам об'єкт нападу залишається поза кадром. Головне занепокоєння Заходу — Вашингтона, НАТО, Великої Британії та ЄС — стосується не так можливої війни проти України, як того, що Москва прагне розділити й дестабілізувати Європу, розхитуючи баланс сил на континенті на користь Кремля, констатує Бі-Бі-Сі. І тут кореспондентка британської корпорації згадує сказані їй слова прем'єр-міністром Польщі Матеушем Моравецьким, що Заходу необхідно «прокинутися від свого геополітичного сну» щодо намірів Москви. Але, як це вже часто траплялося, коли справа доходить до зовнішньої політики, лідери ЄС далекі від єдності у виборі курсу.

Реально небезпека для України опиниться під «російськими чоботами» усвідомлюють хіба що її найближчі сусіди, які вже мають досвід перебування під російським «лаптом» — три країни Балтії та Польща. Тим же, що на «на Заході Західної Європи» — байдуже, зокрема Франції. Німеччина у своїй «невизначеності» та ставці «на дипломатію» скоріше лише підіграє Кремлю, ніж стримує його. Якби відносини між Британією і ЄС не ускладнив «Брекзит», то зараз дипломати Лондона, Берліна і Парижа значно активніше вели б діалог щодо Москви.

Адміністрація Байдена чекає на жорстку позицію ЄС залежно від того, який курс обере Москва: військове вторгнення в Україну, кібератаки, кампанії з дезінформації або, що вважають найбільш імовірним, суміш гібридних атак, пише Бі-Бі-Сі. Оптимісти прогнозують, що ЄС погодить можливі санкції до 24 січня, на наступній зустрічі міністрів закордонних справ ЄС. Деякі країни ЄС хвилює «шкурне» питання — скільки коштів витратять можливі санкції їхній економіці, тому результат цих переговорів може сподобатися не всім. Крім того, ЄС непокоїть постачання газу з Росії.

Надія на далеких друзів?

Як не дивно, але «Брекзит» тепер сприяє Україні. У Лондона не зв'язані руки аморфністю Брюсселя та його правилом колективної безвідповідальності під гаслом колективного прийняття рішень. Велика Британія заявила про початок постачання Україні легких протитанкових озброєнь. Про це британському парламенту сказав міністр оборони Бен Воллес. Перші системи вже доставили 17 січня, і невелика група британських військових проведе для українських колег нетривале навчання. «Це не стратегічні озброєння, і вони не становлять загрози для Росії». Як пише британська газета «Гардіан», найімовірніше, йдеться про портативну легку протитанкову зброю нового покоління з радіусом дії кілька сотень метрів. Вона має схожі можливості з американськими системами «Джавелін», але не така потужна. Однак «теоретично» здатна вивести танк із ладу ударом зверху.

Тим часом канадське видання «Глобал Ньюс» повідомляє, що Канада відправила в Україну загін сил спеціального призначення на тлі загострення між НАТО й Росією. Розгортання невеликого контингенту полку спеціальних операцій спрямоване на стримування російської агресії в Україні та визначення шляхів допомоги українській владі. «За словами джерел, підрозділ також отримав завдання допомогти розробити плани евакуації канадського дипломатичного персоналу в разі повномасштабного вторгнення», — повідомляє «Глобал Ньюс».

Також на знак підтримки в Україну прибула з візитом міністерка закордонних справ Канади Мелані Жолі. У Києві глава МЗС Канади мала заплановану зустріч з українським прем'єром Денисом Шмигалем. У заяві міністерка Жолі ствердила, що російські війська на кордоні з Україною загрожують безпеці всього регіону. «Ці агресивні дії слід припинити», — написала політикиня.

Британський літак зі зброєю для України мусив летіти в обхід ФРН.

Вона запевнила у тому, що Канада співпрацюватиме з партнерами, аби утримати міжнародний порядок. Мелані Жолі після візиту в Україну також відвідає Париж і Брюссель, щоб обговорити ці питання. «Мій візит — це демонстрація незмінної, твердої підтримки та солідарності з Україною та українцями», — наголосила вона.

За даними уряду Канади, країна з січня 2014 року надала Україні приблизно \$560 млн підтримки, включно з нелетальною військовою технікою та підготовкою українських військових збройними силами Канади. Крім того, телемережа Сі-Ен-Ен повідомила, що минулого тижня в Україну приїздив директор ЦРУ Білл Бернс та зустрічався з президентом Зеленським. За словами неназваного американського чиновника, Бернс «провів консультації з колегами з розвідки через побоювання щодо подальшого вторгнення Росії в Україну» та обговорив поточну ситуацію з Зеленським.

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган заявив, що не вважає «реалістичним варіантом» нове вторгнення Росії в Україну. У розмові з турецькими журналістами Ердоган заявив, що має намір обговорити зростання напруженості з президентом Росії Володимиром Путіним. Він додав, що регіон більше не може миритися з війною і що такий крок «не буде правильним».

Член НАТО Туреччина має добрі відносини як з Києвом, так і з Москвою, але при цьому Анкара виступає проти окупації Криму, а також продала Україні безпілотні комплекси, чим викликала критику Москви. Ердоган також заявляв, що Туреччина готова «зробити внесок у врегулювання напруженості у відносинах Росії й України».

З візитом підтримки до Києва 19 січня прибув і держсекретар США Ентоні Блінкен. А вже сьогодні, 20 січня, Блінкен вирушить до Берліна, де в нього спершу запланована зустріч із міністеркою закордонних справ Німеччини Анналеною Бербок, а згодом — спільні переговори з міністрами закордонних справ Франції Жаном-Івом Ле Дріаном і Великобританії Ліз Трасс.

Дворушність ФРН

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок теж шойно з Києва. Під час візиту в Україну вона запевнила, що Німеччина докладе всіх зусиль, щоб не допустити подальшої ескалації.

Та, на жаль, позиція ФРН щодо постачання зброї Україні не змінилася і за нового уряду. Більше того, два британсь-

кі транспортні літаки C-17 із оборонною військовою технікою для України мусили летіти довшим маршрутом, оскільки Німеччина не погодилася на транспортування зброї через свій повітряний простір, повідомив сайт UK Defence Journal. UK Defence Journal наголошує, що, незважаючи на оборонний характер цієї техніки, через протидію уряду в Берліні британським літкам довелося облетіти повітряний простір Німеччини. Портал опублікував маршрут їхнього польоту — над Північним морем, а згодом над Данією та Польщею.

Німеччина переконана, що ситуація навколо України повинна бути вирішена дипломатичним шляхом. У середині грудня минулого року міністр оборони України Олександр Різніков заявив в інтерв'ю «Файненшл Таймс», що в останні місяці Німеччина також блокувала закупівлі в рамках НАТО для української армії. Інформацію про те, що Ангела Меркель блокувала постачання зброї в Україну, оприлюднила в грудні газета «Більд».

Колишній викладач Національної академії оборони, експолова міністерства національної оборони Польщі проф. Ромуальд Шереметев наголошує, що, блокуючи постачання зброї в Україну, Берлін підтримує агресію Путіна.

У зв'язку з угодиницькою політикою Німеччини щодо Москви група з 73 німецьких учених і військових експертів заклікала уряд Німеччини «докорінно» змінити політику щодо Росії. Лист експертів зі Східної Європи та Росії, ініційований істориком Андресом Умландом, адресований парламенту та уряду ФРН був опублікований у німецькій пресі. Автори звернення зазначають, що Росія видає себе за державу, яка нібито перебуває під загрозою і гостро потребує «гарантій безпеки» з боку Заходу. Хоча сьогодні в Росії зберігається більше ядерних боеголовок, ніж у трьох ядерних державах НАТО — США, Великій Британії та Франції разом узятих. У Росії одна з трьох найпотужніших звичайних армій у світі і право вето в Радбезі ООН. «Це робить Росію однією з найбільш захищених у військовому відношенні країн світу», — наголошують німецькі експерти.

Вони додають, що Німеччина як ключова країна ЄС, НАТО та західного співтовариства несе особливу відповідальність. «В інтересах міжнародної безпеки, європейської інтеграції та загальних норм «Берлін має нарешті скоротити розрив між своєю публічною риторикою та реальною практикою у Східній Європі».

Олег БОРОВСЬКИЙ

■ ВІДДІЛ КАДРІВ

Хто ж проти молоді вродливої жінки!

Роберту Мецолу обрано президенткою Європарламенту

Мальтійська політична діячка, 43-річна Роберта Мецола здобула більшість голосів уже в першому турі голосування в Європарламенті. Вона є депутаткою від консервативної фракції Європейської народної партії (ЄНП) і в Європарламенті працює вже третю каденцію. За неї проголосували 458 депутатів за мінімально необхідною кількістю у 309 голосів, повідомляє офіційний сайт Європарламенту. Вона є наймолодшим політиком на посаді голови євросюзної установи, а також першою за останні 20 років жінкою, яка керуватиме роботою Європарламенту. Мецола обіймає посаду до 2024 року.

Мецола є фахівцем з європейського права. Раніше очолювала спілку Європейських демократичних студен-

тів. Відомо також, що Мецола є матір'ю чотирьох дітей. Вона позиціонує себе як прогресивна консерваторка, виступаючи за права ЛГБТК-спільноти та жінок, але її жорстка позиція щодо абортів викликала критику з боку опонентів. Мецола в червні проголосувала проти звіту, який закликав усі країни-члени забезпечити жінкам доступ до безпечного

переривання вагітності.

Її політична група — Європейська народна партія — звертає увагу на те, що Роберта Мецола вступає на посаду у складний для Європи період. Європарламент працюватиме найближчим часом над директивами, пов'язаними з боротьбою з пандемією, економічною кризою та проектом Зеленого ладу.

Перед голосуванням над кан-

Роберта Мецола.

дидатурами на голову Європарламенту євродепутати віддали шану попередньому президентові — 65-річному італійцю Давіду Сассолі, який помер 11 січня незадовго до завершення своїх повноважень. У грудні його госпіталізували у зв'язку з ускладненнями, пов'язаними з важкою формою

дисфункції імунної системи.

Голова МЗС України Дмитро Кулеба привітав Мецолу з обранням президенткою Європарламенту. «Бажаємо успіхів і сподіваємося на плідну співпрацю в розвитку сильнішої і безпечнішої Європи», — написав він у соціальної мережі Twitter. ■

Катерина БАЧИНЬСКА

З нового року «Україна молода» змушена була перейти до нового формату спілкування з читачем і стати тижневиком. Це зумовлено економічною ситуацією в країні: підвищенням цін на папір, друк, логістику, поштові послуги. Попри непрості обставини, ми все одно якісно, відповідально та професійно готуватимемо свої матеріали і будемо збирати найактуальнішу інформацію за тиждень, щоб ділитися з вами найцікавішим. Зокрема, на регулярній основі публікуватимемо розмови з українськими майстрами, власниками бізнесу, митцями, а також нашими громадянами, які пожили в інших країнах, але все одно вирішили повернутися до України. Щоразу це буде новий герой із своєю історією. Отже, цього тижня ми поспілкувалися з Дарією, яка, попри пандемію, нестабільну ситуацію в країні, вирішила не виїжджати за кордон, а ризикнути і почати свою справу в Україні. Речі для вашої оселі — свічки, макраме, вироби з дерева — це справа, яку Даринка назвала «Затишний Барліг». Про що ця справа — дівчина розказала «УМ».

■ Даріє, що таке «Затишний Барліг»?

— Це моя майстерня, моє місце сили та маленький магазинчик душевних речей. «Затишний Барліг» поєднує в собі роботи з різних матеріалів. У роботі мені подобається, що можна бути ким захочеш, створювати все що заманеться.

■ Розкажіть, будь ласка, чому свою справу вирішили назвати «Затишний Барліг»?

— Назва майстерні поєднує в собі низку важливих для мене речей. Однак центральною став будинок родини Візлі — це сім'я чарівників з «Гаррі Поттера». Що, власне, і мав назву Барліг.

■ Чому ви вирішили займатися варінням свічок, плетінням макраме і саме в цьому руслі розвивати свою творчість?

— Спершу розкажу, що я займаюся двома справами. Вдень я інструктор тренажерної

зали, а ввечері — творець різних цікавинок: свічки, настінні панно, серезки, ключниці. Я зараз «горю» цією справою і маю безліч планів для робіт майстерні. Усі палички, наприклад, на яких сплетено макраме-панно, були знайдені у лісі або привезені з різних куточків України. Остання, наприклад, була з наших Карпат. І це не може не надихати, коли вироби створюються в Україні, а не купуються в масмаркетах іноземних виробників.

■ Що вас надихає під час створення виробів?

— Ідеї робіт приходять з різних джерел. Це може бути сон, враження від емоційного стану чи робота якогось майстра, яку неймовірно хочеться спробувати зробити на свій лад. Все це є джерелами натхнення, які й допомагають створювати затишні речі для дому. «Затишний Барліг»

■ ЗАХОПЛЕННЯ

Обдарована Дарія

Головна мета талановитої майстрині — створювати любов та затишок у домівках

Дарія Іллющенко, власниця майстерні «Затишний Барліг».

Майстриня із власним виробом для затишної оселі.

■ ДОСЬЄ «УМ»

Дарія Іллющенко, 33 роки. Створила власний бізнес чудових речей для дому «Затишний Барліг». Улюблена книга — про Гаррі Поттера. Місце сили — ліс.

поєднує роботи з різних матеріалів. Подобається, що можна бути ким захочеш, створювати все що заманеться. Це і є зараз моїм натхненням для

того, щоб творити далі.

■ Як ви бачите свій бізнес у 2022 році: що плануєте змінити, покращити?

— Знаєте, я творча лю-

дина. Моя мета — створювати затишок, любов в оселі. Тому саме це назву своєю метою на 2022 рік. Допомогти створити якнайбільше любові та затишку в оселях не лише України, а й світу.

■ Що порадите людям, які сумніваються, чи починати свою справу?

— Скажу тільки, що не треба боятися пробу-

вати. Бути відкритим до нового та робити те, що приносить задоволення. План, який приведе до поставленої мети. Крок за кроком, робота за роботою, продаж за продажем. Знаєте, майже рік як я більше не боюся показувати свої роботи світу. Тому зараз моя порада всім, хто хоче творити, — не боятися. ■

■ МУЖНІСТЬ

Не «пролетіти» повз чужу біду

Авіатехнік льотно-випробувальної бази державного підприємства «Антонов» виявив відвагу під час гасіння пожежі в його рідному Василькові

Володимир ШУНЕВИЧ

По вихідних Влад Бекерук, як правило, відвідує батьків. Уранці 16 жовтня з товаришем, (теж Владом) Дерев'янком, охоронцем місцевої фірми, прямував у спортзал. Раптом над деревами сусідньої вулиці хлопці побачили стовп диму. Горів двоповерховий приватний будинок.

Господар намагався виштовхати з подвір'я легковик, який стояв під хатою і міг спалахнути. Машина не слухалася. Схвильованому чоловіку не вдалося ввімкнути нейтральну передачу. У кабінку сів Влад і поставив важіль у потрібне положення. Автомобіль викотили на вулицю.

Пожежники приїхали без води. І поїхали заправлятися. Горище і частина другого поверху тим часом палали. Зайти туди вже було неможливо. Полум'я било в лице.

Хлопці разом із господарями стали виносити речі і меблі з першого поверху. Влад знову спробував зайти на другий поверх. Але там було вже пекло.

Довелось двері зачинити і спуститися вниз.

Нарешті пожежники приїхали з водою. Почали розгортати пожежні рукави. А вони — дірка на дірку! Влад скрутив і з'єднав усе, що міг, узяв брандспойт і почав гасити.

Васильківські пожежники, їх було двоє чи троє, гасили з іншого рукава. У хлопців склалося враження, що місцеві вогнеборці не дуже квапилися.

Влад гасив спершу із землі. Потім заліз по балкону на другий поверх, відчинив двері і спрямував струмінь туди. Поступово пожежу ніби вдалося приборкати. Але полум'я раз по раз спалахувало знову. Мабуть, протяги роздували. Треба було рятувати дерев'яні крокви, щоб не провалився металевий дах. Вогонь лизав уже їх. Дістатися до них було непросто — вхід на горище з балкона був зашities гіпсокартоном. Влад і пожежники розбивали його молотом і всім важким, що потрапляло під руку. Інколи обличчя і руки обпікала гаряча пара. Холодна вода з брандспойта вмить нагрівалася.

Боролися з вогнем години чотири, а може, й п'ять. Хлопці вимокли з ніг до голови, бо вода струменіла в усі боки з дірчастих рукавів. У пожежників наче все налагодилося. Машини разів із десяти по черзі від'їздили набирати воду. Другий поверх вигорів повністю. Дах теж з гуркотом згорнув. Але перший поверх і частину речей, документи вдалося врятувати.

Господарі дуже дякували. Пропонували хлопцям сухий чистий одяг. Юнаки скромно відмовилися і пішли по домівках перевдягатися. Футболку, спортивні штани і кросівки довелося викинути.

Про подвиг Влада через його скромність на підприємстві, мабуть, досі не знали б, якби в останні дні року генеральний директор «Антонова» С. А. Бичков не одержав лист від відпогорільців.

«Коли приїхала пожежна машина, — пише Катерина Петрівна Дерев'янка, лаборант місцевої лікарні, — пожежники все радилися між собою, з чого почати. Тим часом Влад

Бекерук самотужки, не чекаючи дій вогнеборців, швидко, вмilo розмотав пожежні рукави і забезпечив чітку організацію рятувальних робіт, вправно і рішуче взаємодіяв з технікою, в той час як пожежники стояли в роздумах. Люди, які збіглися на нашу біду, були вражені діями Влада. Наша сім'я безмежно вдячна цьому сміливому, відчайдушному юнакові... Він — справжній мужик!»

Владиславу Юрійовичу Бекеруку 26 років. Закінчив Васильківський авіаційний коледж Національного авіаційного університету, потім — НАУ за спеціальністю «обслуговування повітряних суден». Шостий рік працює на літаках Ан-26 та Ан-28. По роботі характеризується позитивно.

Неодружений. Дівчини немає. Коли в нашій розмові прозвучало слово «герой», юнак пирхнув: «Та який я там герой... Так вчинив би кожний «антоновець». Нас навчають професійні пожежники з частин, які охороняють наше підприємство. У кожному підрозділі є добровільна пожежна дру-

Влад Бекерук: «Та який я там герой... Так вчинив би кожний «антоновець».
Фото Володимира ШУНЕВИЧА.

жина. Періодично проводяться тренування, змагання. І, зрештою, авіація заднього ходу не знає...»

Днями на урочистому мітингу в складальному цеху під час підписання меморандуму між Міністерством внутрішніх справ України та «Антоновим» про співробітництво і контракт на будівництво п'ятого протипожежного літака Ан-32П для рятувальників т. в. о начальника Державної служби з надзвичайних ситуацій України Сергія Крук нагородив Влада іменним годинником.

Іменом по підприємству генеральний директор «Антонова» Сергій Бичков оголосив мужньому Владиславу подяку і вручив грошову премію. ■

UA: Перший	КАНАЛ «1+1»	ІНТЕР	КАНАЛ «УКРАЇНА»	ICTV	НОВИЙ КАНАЛ
06.00 Відтинки України 06.30 М/ф «Бегемот та Сонце» 06.40 М/ф «Ватажок» 06.50 М/ф «Грицеві Писанки» 07.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 0.00, 2.25, 5.20 Новини 07.05 Д/ф «Дика планета» 07.30 Лекції TEDxKyiv 07.45, 3.00 Невідомі Карпати 08.10 Д/ф «Девід Рокко. Індія на смак» 09.05 Т/с «Знедолені» 10.10 Д/ф «Тваринна зброя» 11.00 Прозоро: про соціальне 12.00, 18.20 «По-людськи» 13.10, 1.45 Прозоро: про актуальне 14.00 UA:Фольк. Спогади 15.10, 21.30, 0.25, 2.50, 5.45 Спорт 15.20 Концерт. Хорея Козацька 16.30, 19.10 Д/ф «Боротьба за виживання» 17.00 Прозоро: про головне 20.00 Д/ф «Африка. Звір на звіра» 21.45 «Зворотний відлік» 23.30 Перша шпальта 00.40 Т/с «Шетланд» 03.30 Буковинські загадки 03.40 Х/ф «Білий птах з чорною ознакою»	06.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з «1+1»» 07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 4.40 ТСН 09.25, 10.20, 5.35 «Життя відомих людей» 11.15, 12.20, 14.15 «Твій день» 14.45 «Міняю жінку» 17.10 Мелодрама «Крила коханья» 20.35 Бойовик «Міцний горішок-1» 23.10 Бойовик «Перевізник» 01.05, 3.00 Бойовик «Іноземець»	02.45 Х/ф «Екіпаж машини бойової» 03.55, 4.15 М/ф 04.45, 4.50 «Телемагазин» 05.15, 22.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 07.00, 8.00, 9.00, 12.00 Новини 07.10, 8.10, 9.20 «Ранок з «Інтером»» 10.05, 18.00, 19.00, 3.20 «Стосується кожного» 12.25 Х/ф «Колишні» 14.10, 15.05 «Речдок» 16.05 «Чекай на мене. Україна» 17.40 «Новини» 20.00, 2.50 «Подробиці» 21.00 Т/с «Провінціал» 23.50 Х/ф «Підозри містера Вічера» 01.45 Т/с «СБУ. Спецоперація»	06.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною 07.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні 09.00 Зірковий шлях 10.50 Т/с «Я заплачу завтра» 14.50, 15.30 Т/с «Виклик» 20.10 «Говорить Україна» 21.00 Т/с «Надія» 23.10, 2.00 Т/с «Ангеліна» 01.30 Телемагазин 02.45 Гучна справа 03.40 Реальна містика	05.15 Скарб нації 05.25 Еврика! 05.30 Служба розшуку дітей 05.35 Громадянська оборона 06.30 Факти тижня 08.45 Факти. Ранок 09.10, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм 10.15, 13.20 Х/ф «Володар бурі» 12.45, 15.45 Факти. День 13.30 Т/с «Дільничний із ДВРЗ-2» 14.25, 16.15, 21.25 Т/с «Пес» 17.30 Т/с «Коп із минулого» 18.45, 21.05 Факти. Вечір 20.20, 1.45 Прихована небезпека 22.45 Свобода слова 00.00 Х/ф «Вбити Гюнтера» 02.30 Я зняв!	06.00, 7.10 «Kids time» 06.05 М/с «Том і Джеррі» 07.15 «Орел і решка» 09.25 Т/с «Мерлін» 11.10 Х/ф «Відпадний препод» 13.45 Х/ф «Відпадний препод-3» 16.00, 20.00 «Хто зверху? Спецвипуски» 17.55 Т/с «Будиночок на щастя» 22.00 Х/ф «Експат» 00.00 Х/ф «За подих від тебе» 01.55 Х/ф «Некромант»
5 канал					
05.00, 4.45 «Тор Shop» 05.55 «Вартість життя» 07.20 Х/ф «Мерседес» тікає від погоні» 08.50 Х/ф «Акція» 10.35 Т/с «Коломбо» 12.30, 16.30, 19.00, 2.55 «Свідок» 13.00, 18.00, 3.25 «Випадковий свідок» 14.00, 21.15 Т/с «Менталіст» 15.40, 17.00, 19.30 Т/с «CSI: Маямі» 23.00 Т/с «Ганнібал» 00.45 Х/ф «Сліди апостолів»	09.10, 10.10, 11.10, 12.10 «Новини країни» 13.15 «Обідня перерва» 14.10 «Великий день» 16.10 «Час пік» 17.10 «Ситуація» 18.15 «Ехо України» 20.00 «Про політику» 22.00 «Спецтема» 23.00 «Перша передача»	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	16.10 Д/с «Війна Вінстона Черчилля» 19.40, 2.00 «5 копійок» 21.00 Час новин. Підсумки дня 22.00 Час-Тіме 23.15 Д/с «Загадки великих битв»	01.10 Д/с «Секретно. Холодна війна» 03.10, 4.10 Гра долі 05.10 Д/с «Найекстримальніший»
НТН					
06.15 Телемагазин 07.20 М/ф «Темний плащ» 08.15 М/ф «Качині історії» 09.30 Т/с «Друзі» 11.20 Мама реготала 14.10 Т/с «Куратори» 15.20 Т/с «Суперкопи» 18.00 Т/с «Швидка» 20.00 Т/с «Поліція Гаваїв» 21.50 Т/с «Елементарно» 23.50 Мама реготала. Найкраще	09.10, 10.10, 11.10, 12.10 «Новини країни» 13.15 «Обідня перерва» 14.10 «Великий день» 16.10 «Час пік» 17.10 «Ситуація» 18.15 «Ехо України» 20.00 «Про політику» 22.00 «Спецтема» 23.00 «Перша передача»	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	17.05, 23.40 Як влаштований Всесвіт 18.05, 0.40 Їжа богів 19.05 Юрій Нікулін 20.50 Еволюція зброї 22.40 Шукачі неприємностей 02.50 Шосте відчуття. Дар чи прокляття? 03.45 Довідник дикої природи 04.40 Судить самі	09.20 Майстри ремонту 10.20 Затишна дача 10.50 Дача бороданя 11.20, 20.40 Удачний проєкт 13.00, 17.10, 0.40, 3.40 Корисні поради 13.20 Магія солодошів 13.30 Сам собі кухар 14.30 Правила виживання 16.30 Будьте здорові 18.00 Зіркові долі 19.00 Шість соток 22.10 Готуємо разом 23.50 Реальний секс 01.40 Формула любові 03.20 Арт-простір 04.10 М/ф
КАНАЛ «2+2»					
06.00 Т/с «Коли ми вдома» 08.30, 11.50, 14.50, 20.15, 22.50 Т/с «Татусі» 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-новини» 15.50, 18.05 Т/с «Слід» 01.15 «Хата на тата»	06.00 «ДжеДАІ-2019» 06.15 Т/с «Ментівські війни. Харків-2» 10.10 Х/ф «Довга ніч» 11.55 Х/ф «Ікар» 13.45 «Загублений світ» 17.55 «Секретні матеріали» 18.15 «Спецкор» 18.50 «ДжеДАІ» 19.25 Прем'єра! «Гроші-2022» 20.20 Т/с «Звонар» 22.15 Т/с «Перевізник-2» 00.10 «Дубінізми» 00.30 Т/с «CSI: місце злочину» 02.20 «ДжеДАІ-Дайджест-2018» 03.05 Т/с «Рекс-2» 03.50 «Відеоімба-2» 05.30 Телемагазини	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	06.30 «Тор Shop» 08.00 М/с «Юху та його друзі» 08.25 «Ух ти show» 09.00 М/ф «Морська бригада» 10.40 «Орел і решка. Навколо світу» 11.35 «Орел і решка. Дива світу 2» 13.40, 21.00 «Орел і решка. Івлєєва VS Бєдняков» 14.35 Х/ф «Джунглі кличуть! В пошуках Марсупілами» 16.30 Х/ф «Остін Пауерс: міжнародна людина-загадка» 18.10 «Орел і решка. Навколосвітня подорож» 20.00 «Орел і решка. Перезавантаження» 23.00 Т/с «Межа» 00.45 Х/ф «Секс за обміном» 02.15 Т/с «Три сестри» 03.15 «Нічне життя»	06.00 ТЕТ Мультиранок 08.35 Х/ф «Дванадцять місяців» 10.35 Х/ф «Супернянь» 12.05 Х/ф «Супернянь-2» 14.05, 16.00, 2.30 Панянка-селянка 15.00, 5.00 Зірки, чутки та Галлівуд 17.00 Супержінка 18.00 Богиня шопінгу. Екстремальний сезон 19.00, 20.30 Одного разу під Полтавою 19.30, 21.00 Танька і Володька 20.00, 21.30 Одного разу в Одесі 22.00 Т/с «Бібліотекарі» 23.00 Країна У-2 00.00 Казки У. Кіно 01.00 Вечірка 05.50 Корисні підказки
КАНАЛ «1+1»					
06.00, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з «1+1»» 07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 4.40 ТСН 09.25, 10.20, 5.35 «Життя відомих людей» 11.15, 12.20, 14.15 «Твій день» 14.45 «Міняю жінку» 17.10 Мелодрама «Крила коханья» 20.35 Бойовик «Міцний горішок-1» 23.10 Бойовик «Перевізник» 01.05, 3.00 Бойовик «Іноземець»	06.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00, 5.00 Час новин 06.30 Історія для дорослих	07.10, 8.10, 20.50 Актуально. Економіка. Політика. Соціум 07.15 Д/с «Повітряні війни» 08.15 Д/с «Спецназ: ближній бій»	09.00 Підсумки тижня з Анною Мірошниченко 10.10, 11.10 Д/с 13.10, 14.10, 17.30, 18.10, 22.15 Х/ф 15.30, 0.30 Час «Ч»	16.10 Д/с «Війна Вінстона Черчилля» 19.40, 2.00 «5 копійок» 21.00 Час новин. Підсумки дня 22.00 Час-Тіме 23.15 Д/с «Загадки великих битв»	01.10 Д/с «Секретно. Холодна війна» 03.10, 4.10 Гра долі 05.10 Д/с «Найекстримальніший»
НТН					
06.15 Телемагазин 07.20 М/ф «Темний плащ» 08.15 М/ф «Качині історії» 09.30 Т/с «Друзі» 11.20 Мама реготала 14.10 Т/с «Куратори» 15.20 Т/с «Суперкопи» 18.00 Т/с «Швидка» 20.00 Т/с «Поліція Гаваїв» 21.50 Т/с «Елементарно» 23.50 Мама реготала. Найкраще	09.10, 10.10, 11.10, 12.10 «Новини країни» 13.15 «Обідня перерва» 14.10 «Великий день» 16.10 «Час пік» 17.10 «Ситуація» 18.15 «Ехо України» 20.00 «Про політику» 22.00 «Спецтема» 23.00 «Перша передача»	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	17.05, 23.40 Як влаштований Всесвіт 18.05, 0.40 Їжа богів 19.05 Юрій Нікулін 20.50 Еволюція зброї 22.40 Шукачі неприємностей 02.50 Шосте відчуття. Дар чи прокляття? 03.45 Довідник дикої природи 04.40 Судить самі	09.20 Майстри ремонту 10.20 Затишна дача 10.50 Дача бороданя 11.20, 20.40 Удачний проєкт 13.00, 17.10, 0.40, 3.40 Корисні поради 13.20 Магія солодошів 13.30 Сам собі кухар 14.30 Правила виживання 16.30 Будьте здорові 18.00 Зіркові долі 19.00 Шість соток 22.10 Готуємо разом 23.50 Реальний секс 01.40 Формула любові 03.20 Арт-простір 04.10 М/ф
КАНАЛ «2+2»					
06.00 Т/с «Коли ми вдома» 08.30, 11.50, 14.50, 20.15, 22.50 Т/с «Татусі» 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-новини» 15.50, 18.05 Т/с «Слід» 01.15 «Хата на тата»	06.00 «ДжеДАІ-2019» 06.15 Т/с «Ментівські війни. Харків-2» 10.10 Х/ф «Довга ніч» 11.55 Х/ф «Ікар» 13.45 «Загублений світ» 17.55 «Секретні матеріали» 18.15 «Спецкор» 18.50 «ДжеДАІ» 19.25 Прем'єра! «Гроші-2022» 20.20 Т/с «Звонар» 22.15 Т/с «Перевізник-2» 00.10 «Дубінізми» 00.30 Т/с «CSI: місце злочину» 02.20 «ДжеДАІ-Дайджест-2018» 03.05 Т/с «Рекс-2» 03.50 «Відеоімба-2» 05.30 Телемагазини	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	06.30 «Тор Shop» 08.00 М/с «Юху та його друзі» 08.25 «Ух ти show» 09.00 М/ф «Морська бригада» 10.40 «Орел і решка. Навколо світу» 11.35 «Орел і решка. Дива світу 2» 13.40, 21.00 «Орел і решка. Івлєєва VS Бєдняков» 14.35 Х/ф «Джунглі кличуть! В пошуках Марсупілами» 16.30 Х/ф «Остін Пауерс: міжнародна людина-загадка» 18.10 «Орел і решка. Навколосвітня подорож» 20.00 «Орел і решка. Перезавантаження» 23.00 Т/с «Межа» 00.45 Х/ф «Секс за обміном» 02.15 Т/с «Три сестри» 03.15 «Нічне життя»	06.00 ТЕТ Мультиранок 08.35 Х/ф «Дванадцять місяців» 10.35 Х/ф «Супернянь» 12.05 Х/ф «Супернянь-2» 14.05, 16.00, 2.30 Панянка-селянка 15.00, 5.00 Зірки, чутки та Галлівуд 17.00 Супержінка 18.00 Богиня шопінгу. Екстремальний сезон 19.00, 20.30 Одного разу під Полтавою 19.30, 21.00 Танька і Володька 20.00, 21.30 Одного разу в Одесі 22.00 Т/с «Бібліотекарі» 23.00 Країна У-2 00.00 Казки У. Кіно 01.00 Вечірка 05.50 Корисні підказки
КАНАЛ «1+1»					
06.00, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з «1+1»» 07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 4.40 ТСН 09.25, 10.20, 5.35 «Життя відомих людей» 11.15, 12.20, 14.15 «Твій день» 14.45 «Міняю жінку» 17.10 Мелодрама «Крила коханья» 20.35 Бойовик «Міцний горішок-1» 23.10 Бойовик «Перевізник» 01.05, 3.00 Бойовик «Іноземець»	06.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00, 5.00 Час новин 06.30 Історія для дорослих	07.10, 8.10, 20.50 Актуально. Економіка. Політика. Соціум 07.15 Д/с «Повітряні війни» 08.15 Д/с «Спецназ: ближній бій»	09.00 Підсумки тижня з Анною Мірошниченко 10.10, 11.10 Д/с 13.10, 14.10, 17.30, 18.10, 22.15 Х/ф 15.30, 0.30 Час «Ч»	16.10 Д/с «Війна Вінстона Черчилля» 19.40, 2.00 «5 копійок» 21.00 Час новин. Підсумки дня 22.00 Час-Тіме 23.15 Д/с «Загадки великих битв»	01.10 Д/с «Секретно. Холодна війна» 03.10, 4.10 Гра долі 05.10 Д/с «Найекстримальніший»
НТН					
06.15 Телемагазин 07.20 М/ф «Темний плащ» 08.15 М/ф «Качині історії» 09.30 Т/с «Друзі» 11.20 Мама реготала 14.10 Т/с «Куратори» 15.20 Т/с «Суперкопи» 18.00 Т/с «Швидка» 20.00 Т/с «Поліція Гаваїв» 21.50 Т/с «Елементарно» 23.50 Мама реготала. Найкраще	09.10, 10.10, 11.10, 12.10 «Новини країни» 13.15 «Обідня перерва» 14.10 «Великий день» 16.10 «Час пік» 17.10 «Ситуація» 18.15 «Ехо України» 20.00 «Про політику» 22.00 «Спецтема» 23.00 «Перша передача»	12.00 Іспанія — Греція. Відбір до ЧС-2022 13.50 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022 15.00, 19.00, 22.30 Футбол NEWS 15.20 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 17.10 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини 19.20 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 19.50 Yellow 20.00 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів 21.50 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру 22.50 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 00.35 Нідерланди — Боснія і Герцеговина. Ліга націй УЄФА 02.20 «Оболонь» — «Полісся». Кубок України 04.10 «Остін» — «Х'юстон Динамо». MLS	14.45 Yellow 14.55 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії 15.40 «Сівасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини 17.30 Чемпіонат Туреччини. Огляд туру. Прем'єра 18.15 «Рейнджерс» — «Стерлінг Альбїон». Кубок Шотландії 20.00 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру. Прем'єра 20.55 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини 22.40 «АЗ Алкмаар» — «Камбюр». Чемпіонат Нідерландів 00.25 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії 02.15 «Ювентус» — «Сампдорія». 1/8 фіналу. Кубок Італії 04.00 «Фламенгу» — «Олімпія». 1/4 фіналу. Кубок Лібертадорес	17.05, 23.40 Як влаштований Всесвіт 18.05, 0.40 Їжа богів 19.05 Юрій Нікулін 20.50 Еволюція зброї 22.40 Шукачі неприємностей 02.50 Шосте відчуття. Дар чи прокляття? 03.45 Довідник дикої природи 04.40 Судить самі	09.20 Майстри ремонту 10.20 Затишна дача 10.50 Дача бороданя 11.20, 20.40 Удачний проєкт 13.00, 17.10, 0.40, 3.40 Корисні поради 13.20 Магія солодошів 13.30 Сам собі кухар 14.30 Правила виживання 16.30 Будьте здорові 18.00 Зіркові долі 19.00 Шість соток 22.

UA: Перший	КАНАЛ «1+1»	ІНТЕР	КАНАЛ «УКРАЇНА»	ICTV	НОВИЙ КАНАЛ
06.00 Відтинки України	06.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з «1+1»	05.15, 22.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»	06.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною	04.10 Скарб нації	06.00 Х/ф «Тасмниці райських схилів»
06.30 М/ф «Було скучно»		07.00, 8.00, 9.00, 12.00 Новини	07.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00	04.20 Еврика!	07.10 Х/ф «Дракон Піта»
06.40 М/ф «Війна яблук та гусені»		07.10, 8.10, 9.20 «Ранок з «Інтером»	Сьогодні	04.25 Факти	09.10 Т/с «Мерлін»
06.50 М/ф «Де ти, мій кінь?»	07.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 4.40 ТСН	10.00, 11.00 «Корисна програма»	09.00 Зірковий шлях	04.50 Громадянська оборона	12.10 Х/ф «Невразливий»
07.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.30, 2.10, 5.10 Новини	09.25, 10.20, 3.35, 5.35 «Життя відомих людей»	12.25 Х/ф «Один день»	11.00 Історія одного злочину	06.30 Ранок у великому місті	14.35 Х/ф «Скло»
07.05, 0.25 Т/с «Шетланд»	11.15, 12.20, 14.15 «Твій день»	14.35, 15.30 «Речдок»	14.50, 15.30 Т/с «Виклик-2»	08.45 Факти. Ранок	17.00 Х/ф «Вогнеборці»
08.10 Д/ф «Девід Рокко. Індія на смак»	14.45 «Міняю жінку»	16.25 «Речдок. Особливий випадок»	20.10 «Говорить Україна»	09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм	19.55 Х/ф «Глибоководний горизонт»
09.05 Т/с «Знедолені»	17.10 Мелодрама «Крила кохання»	17.40 «Новини»	21.00 Т/с «Надія»	10.10 Секретний фронт	22.00 Х/ф «Фантастична четвірка»
10.10 Д/ф «Африка. Звір на звіра»	20.35 Бойовик «Міцний горішок-4»	18.00, 19.00, 3.40 «Стосується кожного»	23.10 Слідами політичних канікул	10.55, 13.15 Х/ф «Вежі-близнюки»	00.00 Х/ф «Астрал-3»
11.00 Прозоро: про соціальне	23.05 Бойовик «Міцний горішок-2»	20.00, 3.00 «Подрибиці»	23.50, 2.00 Т/с «Ангеліна»	12.45, 15.45 Факти. День	01.55 «Вар'яти»
12.00 Хвилина мовчання: День пам'яті жертв Голокосту	01.30 Х/ф «Сльози сонця»	21.00 Т/с «Провінціал»	01.30 Телемагазин	14.00, 16.20, 22.50 Т/с «Нюхач»	02.25 «Служба розшуку дітей»
12.01, 18.20 «По-людськи»		22.50 Д/п «Аушвіц. Інструкція із НЕзастосування»	02.20 Реальна містика	16.25, 21.25 Т/с «Пес»	02.30 «Зона ночі»
13.10, 1.25 Прозоро: про актуальне		23.45 Х/ф «Справа Коліні»		17.45 Т/с «Коп із минулого»	
14.00 Наділені добром		02.05 Т/с «СБУ. Спецоперація»		18.45, 21.05 Факти. Вечір	
14.10, 15.20 «Ошукати Гітлера»		04.45 «Телемагазин»		20.20, 2.30 Антизомбі	
15.10, 21.40, 0.05, 2.45, 5.45 Спорт				00.40 Х/ф «Корупція»	
16.20 Д/ф «Особливий загін. Суперчуття»				03.15 Я зняв!	
17.00 Прозоро: про головне					
19.10 Д/ф «Звіт про Освенцім»					
21.55 Полюси					
23.00 Схеми. Корупція в деталях					
03.00 Невідомі Карпати					
03.30 Х/ф «Тіні забутих предків»					
НТН	ПРЯМИЙ	ФУТБОЛ-2	МЕГА	К2	
06.20 «Вартість життя»	07.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 17.00, 18.00 «Репортер». Новини	06.00, 12.45, 17.30, 19.30 Топ-матч	06.15 Містична Україна	06.30, 8.00 Телемагазин	
07.55, 13.00, 3.00 «Випадковий свідок»	09.10, 10.10, 11.10, 12.10, 13.15 «Новини країни»	06.10 «Алло Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії	07.10 Правила виживання	07.30, 8.20, 13.30 Люблю готувати	
08.30, 12.30, 16.30, 19.00, 2.30 «Свідок»	14.10 «Великий день»	08.00, 10.30 «УПЛ ONLINE»	09.10 Страх у твоєму домі	09.20 Майстри ремонту	
09.00 Х/ф «Один шанс із тисячі»	16.10 «Час пік»	08.40 «Верес» — «Олександрія». Чемпіонат України	10.10, 1.40 Речовий доказ	10.20 Затишна дача	
10.35 Т/с «Коломбо»	17.10 «Ситуація»	11.00 «Вітесс» — «Гронінген». Чемпіонат Нідерландів	11.20, 21.50 Таємниці глибин із Джеремі Вейдом	10.50 Дача бороданя	
14.00, 21.15 Т/с «Менталіст»	18.15 «Ехо України»	13.00 «Поділля» — «Кремінь». Чемпіонат України. Перша ліга	12.15 Гордість України	11.20, 20.40 Удачний проєкт	
15.40, 17.00, 19.30 Т/с «CSI: Маямі»	19.45 «П'ята колонка»	14.45 Огляд 2-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022	13.10 Заборонена історія	13.00, 17.10, 23.50, 3.40 Корисні поради	
18.00 «Випадковий свідок. Навколо світу»	20.15 «Про політику»	15.20 «Сассuolo» — «Кальярі». 1/8 фіналу. Кубок Італії	14.05 Божевільний світ	13.20 Магія солодошів	
23.00 Т/с «Ганнібал»	22.00 «Спецтема»	17.15 «Сивасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини	15.00 Левиний рик	14.30 Правила виживання	
00.45 «Легенди карного розшуку»		19.20 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру	16.00, 20.50 Еволюція зброї	16.30 Будьте здорові	
04.45 «Top Shop»		20.15 «Бенфіка» — «Бовавішта». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	16.55, 23.40 Як влаштований Всесвіт	18.10 Зіркові долі	
НЛО-ТБ	КАНАЛ «2+2»	КАНАЛ «2+2»	К1	ТЕТ	
06.00 Check-In. Україна	06.00, 0.15 Т/с «CSI: місце злочину»	17.15 «Сивасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини	17.4 «Спортив» — «Санта-Клара». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	06.00 ТЕТ Мультиранок	
07.00 М/ф «Темний плащ»	07.45 Х/ф «Чужий-3»	19.20 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру	15.45 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини	09.00 Х/ф «Винні зірки»	
07.50 М/ф «Качині історії»	09.55, 20.15 Т/с «Звонар»	20.15 «Бенфіка» — «Бовавішта». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	17.4 «Спортив» — «Санта-Клара». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	11.20 Х/ф «Ванільне небо»	
09.30 Т/с «Поліція Гавайї»	11.55, 19.25 «Загублений світ»	22.00 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії	19.40 «Інтер» — «Емполі». 1/8 фіналу. Кубок Італії	14.00, 0.00, 2.30 Панянка-селянка	
21.50 Т/с «Елементарно»	17.55, 2.05 «Секретні матеріали»	20.15 «Бенфіка» — «Бовавішта». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	21.30 Yellow	17.00 М/ф «Епік»	
00.30 Мама реготала. Найкраще	18.15 «Спецкор»	22.00 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії	21.40 «НЕК» — «Феєнорд». Чемпіонат Нідерландів	19.00 Х/ф «День, коли Земля зупинилась»	
СТБ	КАНАЛ «2+2»	КАНАЛ «2+2»	КАНАЛ «2+2»	КАНАЛ «2+2»	
06.10 Т/с «Комісар Рекс»	06.00, 0.15 Т/с «CSI: місце злочину»	17.15 «Сивасспор» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини	22.50 «Єні Малатьяспор» — «Бешикташ». Чемпіонат Туреччини	21.00 Х/ф «Той, що вижив»	
09.05, 11.50 «Битва екстрасенсів»	07.45 Х/ф «Чужий-3»	19.20 Чемпіонат Нідерландів. Огляд туру	00.35 Польща — Нідерланди. Ліга націй УЄФА	01.00 Казки У. Кіно	
11.30, 14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-новини»	09.55, 20.15 Т/с «Звонар»	20.15 «Бенфіка» — «Бовавішта». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги	02.20 «Альянс» — «Минай». Кубок України	01.30 Країна У-2	
13.30, 14.50 Т/с «Сліпа»	11.55, 19.25 «Загублений світ»	22.00 Огляд 1/8 фіналу. Кубок Італії	04.10 «Сіетл Саундерз» — «Спортив КС». MLS	05.00 Зірки, чутки та Галлівуд	
16.00, 18.05 Т/с «Слід»	17.55, 2.05 «Секретні матеріали»	20.15 «Бенфіка» — «Бовавішта». 1/2 фіналу. Кубок португальської ліги		05.50 Корисні підказки	
20.15, 22.50 Т/с «Кольоротерапія кохання»	18.15 «Спецкор»	19.40 «Інтер» — «Емполі». 1/8 фіналу. Кубок Італії			
01.05 «Детектор брехні»	18.50 «ДжеДАІ»	21.30 Yellow			

UA: Перший
06.00, 4.10 Енеїда
07.00, 8.00, 8.55, 18.00 Новини
07.10 М/ф «Як козаки сіль купували»
07.20 М/ф «Як козаки олімпійцями стали»
07.40 М/ф «Як козаки у хокей грали»
08.05 Д/ф «Особливий загін. Суперчуття»
09.00 Божественна літургія ПЦУ
11.00 Недільна літургія УГКЦ
12.30 Недільна свята меса РКЦУ
13.30 «Бабуїни. Правила зграї»
14.20 Біатлон на «Суспільному». Чемпіонат Європи. Одиночна змішана естафета
15.40 Біатлон на «Суспільному». Чемпіонат Європи. Змішана естафета
17.25 Студія «Дорога до Пекіна»
18.15 Д/ф «Тваринна зброя»
19.20 Художній серіал «Паризькі таємниці»
21.00, 23.25, 5.05 Тиждень на «Суспільному»
22.00 Д/ф «Африка. Звір на звіра»
22.50 #@)??\$0 з Майклом Цуром
00.20 Х/ф «Штольня»
01.45 Х/ф «Кіборги»
03.40 #ВУКРАЇНІ

КАНАЛ «1+1»
07.00 «Життя відомих людей»
08.00 «Сніданок. Вихідний»
10.00, 1.15 «Світ навиворіт»
18.30 «Світське життя-2022. Дайджест»
19.30, 5.00 «ТСН-тиждень»
21.00 «Голос країни-12»
23.15 Бойовик «Міцний горішок: гарний день, аби померти»
06.00 Вікно в Америку
06.30 Історія для дорослих
07.00, 8.00, 8.45, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00, 5.00 Час новин

ІНТЕР
07.05 Х/ф «Туз»
09.00 «Готуємо разом»
10.00, 11.00, 11.55, 12.50 «Інше життя»
13.35 «Речдок. Випереджаючи час»
18.05 Х/ф «Підозри містера Вічера»
20.00 «Подробиці тижня»
22.00 Х/ф «Господар тайги»
23.40 Х/ф «Балада про доблесного лицаря Айвенго»
01.35 «Речдок»
07.10 Д/с «Повітряні воїни»
07.50, 21.25 Актуально. Економіка. Політика. Соціум
08.10 Невигадані історії
08.25 Натхнення
09.00 Божественна літургія ПЦУ

КАНАЛ «УКРАЇНА»
05.50 Сьогодні
06.50, 4.15 Реальна містика
09.25 Т/с «Розколоті сни»
17.00, 21.00 Т/с «Птах у клітці»
19.00 Сьогодні. Підсумки з Олегом Панютю
23.00, 2.00 Т/с «Перехрестя»
01.30 Телемагазин
03.20 Гучна справа
11.00, 12.05 Божественна літургія УГКЦ
12.50, 15.15 Індійський фільм
16.10, 17.10, 22.00 Концерт
18.00, 2.00, 5.10 Підсумки тижня з Анною Мірошніченко

ICTV
05.05 Скарб нації
05.15 Еврика!
05.20 Факти
05.45, 8.35 Антизомбі
06.40, 10.30 Громадянська оборона
07.35 Прихована небезпека
09.30 Секретний фронт
11.20, 13.00 Х/ф «Всесвітня війна Z»
12.45 Факти. День
13.55 Т/с «Нюхач»
18.45 Факти тижня
20.55 Х/ф «С.В.О.Т.: спецназ міста янголів»
23.05 Х/ф «С.В.О.Т.: перехресний вогонь»
00.55 Х/ф «Корупція»
02.40 Я зняв!
19.00 Х/ф
20.10 Машина часу
20.35 Стоп-реванш
21.00 Час новин. Підсумки дня
21.20 Вечірній преЗЕдент
20.00 Таємниці акул
01.05 Природа сьогодні
03.00 Бандитська Одеса

НОВИЙ КАНАЛ
06.00, 7.45 «Kids time»
06.05 М/с «Том і Джеррі»
06.30 М/ф «Том і Джеррі та Чарівник з країни Оз»
07.50 М/ф «Монстри проти прибульців»
09.50 Х/ф «Казки на ніч»
11.50 М/ф «Феї: фантастичний порятунок»
13.10 М/ф «Феї: таємниця піратського острова»
14.50 Х/ф «Я — легенда»
16.50 Х/ф «Пасажири»
19.00 Х/ф «Дорога хаосу»
21.05 Х/ф «Темна Вежа»
23.00 «Improv Live Show»
02.40 «Зона ночі»
21.30 Вечір з Яніною Соколовою
00.30 Феєрія мандрів
01.10 Д/с «Секретно. Холодна війна»
03.10, 4.10 Гра долі

НТН
05.20 Х/ф «Приятель небіжчика»
07.15 «Випадковий свідок. Навколо світу»
09.40 Т/с «Смерть у раю»
13.45 Х/ф «Пережити ніч»
15.25 Х/ф «Повернення Святого Луки»
17.10 Х/ф «Чорний принц»
19.00 Х/ф «Беремо все на себе»
20.30 Х/ф «Товариш генерал»
22.10 Х/ф «Нічна бригада»
00.00 Х/ф «Викрадений»
01.55 «Легенди карного розшуку»

ПРЯМИЙ
09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00 «Репортер». Новини
09.10 «Медексперт»
10.10 «Про особисте»
11.15, 12.15 «Акценти»
13.10 «Запоребрик NEWS»
13.30 «П'ята колонка»
14.00, 15.30 Концерт
17.15 «Не наша Russia»
18.00 «Анатомія тижня»
20.00 «Прямий доказ»
20.20 «Новини від Христини»
20.45 «Sound.ЧЕК»
21.00 «Великі новини»
22.00 «Влада реготала»

КАНАЛ «2+2»
06.00 «ДжеДАІ-2018»
07.30 «ДжеДАІ-2020»
08.35, 1.00 «Загублений світ»
12.40 Х/ф «Морський піхотинець»
14.15 Х/ф «По сліду»
16.40 Х/ф «Поліцейські»
18.40 Х/ф «Три дні на вбивство»
21.00 Х/ф «Заручник»
23.10 Х/ф «Вторгнення: планета Земля»
02.50 «Відеоімба-2»
05.25 «Найкраще»
05.30 Телемагазини

МЕГА
15.35 Матч. Фінал. Кубок португальської ліги
17.35 «Нант» — «Брест». 1/8 фіналу. Кубок Франції
19.25 LIVE. «Бержерак» — «Сент-Етьєн». 1/8 фіналу. Кубок Франції
23.30 Відбір до ЧС-2022. Огляд туру
00.25 «ПСВ» — «Аякс». Чемпіонат Нідерландів
02.15 «Аллоа Атлетік» — «Селтік». Кубок Шотландії
04.00 «Барселона» — «Фламенгу». 1/2 фіналу. Кубок Лібертадорес

К1
06.30 «Тор Шоу»
08.00 М/с «Кротик і Панда»
08.40 «Орел і решка. Шопінг»
09.35 М/ф «Астробой»
11.15 Х/ф «Бойфренд із минулого»
13.10 «Орел і решка. Навколо світу»
00.00 Х/ф «Поганий Санта»
01.50 Т/с «Три сестри»
02.50 «Нічне життя»

К2
06.30 Телемагазин
07.30 Досьє Голлівуду
09.30 Ідеї ремонту
10.20 Один за 100 годин
12.00 Правила життя
12.50 Правила виживання
14.40 Шість соток
18.00 Удачний проект

НЛО-ТБ
06.15 Телемагазин
07.20 Check-In. Україна
08.20 М/ф «Месники: найбільші герої Землі»
09.15 М/ф «Вартові Галактики»
10.10 М/ф «Аладдін»
11.00 Т/с «Сишиш-шоу»
13.10 Мама реготала. Найкраще
18.00 Х/ф «Світ Юрського періоду-2»
20.30 Х/ф «Хроніки хижих міст»
23.05 Мама реготала

КАНАЛ «2+2»
06.00 «ДжеДАІ-2018»
07.30 «ДжеДАІ-2020»
08.35, 1.00 «Загублений світ»
12.40 Х/ф «Морський піхотинець»
14.15 Х/ф «По сліду»
16.40 Х/ф «Поліцейські»
18.40 Х/ф «Три дні на вбивство»
21.00 Х/ф «Заручник»
23.10 Х/ф «Вторгнення: планета Земля»
02.50 «Відеоімба-2»
05.25 «Найкраще»
05.30 Телемагазини

КАНАЛ «2+2»
06.00, 10.35, 12.45, 21.25 Топ-матч
06.10, 21.40 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини
08.00, 10.15 «УПЛ ONLINE»
08.25 «Маріуполь» — «Металіст 1925». Чемпіонат України
10.50, 14.45, 20.15 Yellow
11.00 «Реймс» — «Бастія». 1/8 фіналу. Кубок Франції
13.00 «Краматорськ» — «Металіст». Чемпіонат України. Перша ліга
14.55 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022

КАНАЛ «2+2»
06.00, 2.05 Містична Україна
07.00 Випадковий свідок
09.30 Речовий доказ
10.40, 18.10 У пошуках істини
12.30, 0.05 Їжа богів
13.30 Заборонена історія
14.30, 21.00 Ближче до землі з Заком Ефроном

КАНАЛ «2+2»
06.30 Телемагазин
07.30 Досьє Голлівуду
09.30 Ідеї ремонту
10.20 Один за 100 годин
12.00 Правила життя
12.50 Правила виживання
14.40 Шість соток
18.00 Удачний проект

КАНАЛ «2+2»
20.30 Дача бороданя
22.10 Будьте здорові
23.30 Реальний секс
00.40, 3.40 Корисні поради
01.40 Формула любові
03.20 Арт-простір
04.10 М/ф

СТБ
05.40 Т/с «Татусі»
08.50 «МастерШеф. Битва сезонів»
13.30 «Супермама»
18.00 «Слідство ведуть екстрасенси»
20.00 «Один за всіх»
23.30 «Таємниці ДНК»

КАНАЛ «2+2»
06.00, 8.00, 1.45, 3.45 Топ-матч
06.10 «Нант» — «Брест». 1/8 фіналу. Кубок Франції
08.10 «Фламенгу» — «Барселона». 1/2 фіналу. Кубок Лібертадорес
10.00, 15.00, 19.00, 22.45 Футбол NEWS

КАНАЛ «2+2»
06.00, 10.35, 12.45, 21.25 Топ-матч
06.10, 21.40 «Галатасарай» — «Трабзонспор». Чемпіонат Туреччини
08.00, 10.15 «УПЛ ONLINE»
08.25 «Маріуполь» — «Металіст 1925». Чемпіонат України
10.50, 14.45, 20.15 Yellow
11.00 «Реймс» — «Бастія». 1/8 фіналу. Кубок Франції
13.00 «Краматорськ» — «Металіст». Чемпіонат України. Перша ліга
14.55 Огляд 1-го ігрового дня. Відбір до ЧС-2022

КАНАЛ «2+2»
06.00, 2.05 Містична Україна
07.00 Випадковий свідок
09.30 Речовий доказ
10.40, 18.10 У пошуках істини
12.30, 0.05 Їжа богів
13.30 Заборонена історія
14.30, 21.00 Ближче до землі з Заком Ефроном

КАНАЛ «2+2»
06.30 Телемагазин
07.30 Досьє Голлівуду
09.30 Ідеї ремонту
10.20 Один за 100 годин
12.00 Правила життя
12.50 Правила виживання
14.40 Шість соток
18.00 Удачний проект

КАНАЛ «2+2»
20.30 Дача бороданя
22.10 Будьте здорові
23.30 Реальний секс
00.40, 3.40 Корисні поради
01.40 Формула любові
03.20 Арт-простір
04.10 М/ф
06.00 ТЕТ Мультиранок
10.00 М/ф «Велика мандрівка»
11.30, 13.30, 15.30 Одного разу під Полтавою
12.00, 13.00, 14.30 Одного разу в Одесі
12.30, 14.00, 15.00 Танька і Володька
16.00 Х/ф «Той, що вижив»
19.00 Х/ф «Гора між нами»
21.10 Х/ф «Знайомтеся, Джо Блек»
00.30 Країна У-2
01.00 Казки У. Кіно
01.30 Вечірка
02.30 Панянка-селянка
05.50 Корисні підказки

Україна молода

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР: ОЛЕГ ДИМИТРАКОВ

У БРИТАНІЇ ПОЧАВСЯ РЕФЕРЕНДУМ ПРО ВИХІД КРАЇНИ З ЄВРОСОЮЗУ

Довідатися про умови розміщення реклами в «УМ» можна на:

www.umoloda.kyiv.ua

Руслан ДУХОВ

с. Мишуричів, Кам'янський район,
Дніпропетровська область

Головна загроза для людей сьогодні — це страшна пандемія. З роками ми все важче переносимо віруси, грип та застуду. Особливо небезпека чигає у зимовий період, коли нашому організму вкрай не вистачає вітамінів. Купити в достатку у магазині свіжих овочів та фруктів дозволить собі не кожен, аптечні ж вітаміни коштують ще дорожче. Особливо страждають пенсіонери, яким ледве вистачає коштів оплатити комунальні та ліки. Тож слід шукати вихід і замислитися над тим, як забезпечити свою сім'ю корисними вітамінами з власної грядки, особливо взимку.

Гарним рішенням цієї проблеми може стати гарбуз. Його легко виростити при мінімальному догляді, а плоди його зберігаються в хаті чи погребі до весни. Проте для приготування страв підійде не кожен сорт. Існують спеціальні гарбузи, які особливо багаті на вітаміни та корисні мікроелементи. Вже кілька років я вирощую різні гарбузи, та в цьому році виростив абсолютно новий сорт під назвою Креспо (Crespo). З великою впевненістю хочу сказати, що за цим сортом майбутнє, адже я не куштував смачнішого гарбуза. Він має настільки цікавий та солодкий смак, що його можна їсти в сирому вигляді. М'якоть дуже ніжна — просто тоне в роті, неначе цукор. А який аромат запеченого в духовці Креспо! Особливо смачний він з корицею. Молочна ж каша з цього гарбуза — це взагалі окрема розмова.

Вивчаючи історію гарбуза Креспо, дізнався, що походить він із Перу та Болівії. Цьому сорту кілька сотень років, і, швидше за все, він є першим бородавчастим гарбузом, від якого пішли всі інші відомі бородавчасті гарбузи, такі як Марина із Кіуджі, Царівна Жбаба та Віктор. Але всі ці сорти не можуть похвалитися суперсмаком, бо їх призначення не для кулінарії.

Плоди Креспо мають круглу форму, з яскраво вираженими бородавками (горбиками), шкірка — зеленого кольору. Вивчаючи цей гарбуз, дізнався, що згаданий сорт є рекордсменом з кількості вітамінів та корисних речовин у плодах. Учені його добре вивчили і дійшли висновку, що людям похилого віку треба включати в раціон харчування саме цей сорт гарбуза, адже споживання його зупиняє процес старіння. У плодах міститься велика кількість каротину (його в Креспо в декілька разів більше, ніж у моркві) і вітамінів, особливо вітаміну В, С і D. А за вмістом заліза цей гарбуз є чемпіоном серед усіх існуючих овочів. Клітковину гарбуза легко засвоює навіть ослаблений організм, тому страви з нього рекомендують для лікувального та профілактичного харчу-

Поради городникам

Овочі — це не лише корисно, а й красиво

Не бійтесь експериментувати на грядках

Великий Зак — чудо-помідор.

вання. Креспо містить багато солей, міді, заліза та фосфору. Вони позитивно впливають на процес кровотворення в організмі. А ще корисним буде гарбуз при захворюваннях печінки і нирок. Великий вміст пектину сприяє виведенню холестерину з організму. Є в м'якоті і цукристі речовини — глюкоза, фруктоза, сахароза. У гарбузовому м'якуші багато кальцію, калію. Для лікування нирок можна вичавити пів склянки соку і вживати один раз на добу. Також сік гарбуза має заспокійливий ефект, покращує сон.

Насіння Креспо я отримав зі США. Вистачило його на 5 лунки, у кожному посадив по 2 зернинки. Вирощував без усяких секретів, як звичайні гарбузи. Врожай був дуже високий. В сараї для зберігання я привіз понад 40 плодів — кожен з них важив від 3 до 7 кг. Плоди в погребі зберігалися дуже довго.

Якщо вас зацікавив цей гарбуз, я з радістю поділюся насінням.

Не за горами весна, вже скоро потрібно висаджувати розсаду, тому слід поквапитись. Пропозицій насіння дуже багато, проте раджу прислухатися до професіоналів, щоб не вийшло так, що ви купили пакетик з насінням невідомого походження, однак залишилися без урожаю. Цьогоріч планую посадити близько 250 сортів томатів на 10 сотках городу. Із сортами довго і ретельно працюю, наполегливо відбираю кращі за всіма по-

казниками. Зараз маю помідори, які найкраще підходять для консервування, а також для соків, салатів. Є також екзотичні, здатні порадувати і приємно здивувати формою, кольором, смаком плодів. Та головною рисою для відбору в колекцію є стійкість до хвороб та витривалість в екстремальних умовах вирощування. Адже зі зміною клімату останніми роками помідори у відкритому ґрунті ростуть в абсолютно незвичних умовах. Очікувати можна всього — від граду та різкого похолодання до аномальної спеки. І витримуємо такі «гойдалки» далеко не всі сорти.

Насамперед хочеться розповісти про один з найкращих сортів минулого року. Ним став перевіреним часом сорт Писанка. Він середнього терміну дозрівання, із плодами справді королівської краси. Хто бачив його у нас на городі, не міг приховати захоплення. Кущ заввишки 1,7 м, міцний, адже витримує велику масу плодів. Формував цей сорт у 2-3 стебла. Плоди дозрівають до кінця літа кетягами по 3-4 шт. У цьому році на рослинах зав'язувалося до 20 кетягів і більше! Плоди смугасті, червоно-жовтого кольору, масою 80-120 г, довго зберігаються, смачні. За формою та розміром нагадують куряче яйце. Врожай Писанки вражає — до 15 і більше кілограмів за сезон з куща.

Серед смугастих сортів відмінні для консервації: Ана-

Креспо — гарбуз-рекордсмен із вітамінів.

насовий Туман, Медові Роси, Білий Тигр, Афтершок, Римський Смогастий, Смогастий Шоколад тощо. Порадував мене в цьому сезоні сорт Серце Келлі. Це новий шедевр зі США. Сорт створений у 2014 році і вже популярний серед справжніх фахівців із вирощування томатів. Кущ у нього до 1 м, а вага плодів — 500-700 г. Плоди серцеподібні, рожеві, з яскраво вираженими ребрами. За смаком вони солодкі, соковиті. На мою думку, серцеподібні томати — найсмачніші. Із рожевих хочу порадити Серце Буйвола, Юсуповський, Аве Марія, Венгерська Кальмана, Де Барао Рожевий, Сосулька Рожева тощо.

Щороку моя колекція поповнюється і синіми помідорами — в цьому році виростили понад 30 таких сортів. Одним із найсмачніших виявився сорт Світанок. На мій погляд, це просто унікальний синій помідор! Його зелені плоди під час росту під впливом світла поступово стають темно-фіолетовими. Нижня половина стиглих томатів — рожева. А перехід із чорного на рожевий колір супроводжується шикарними штрихами. Вага плодів — близько 150-200 г. Вони плескаті, м'якоть рожево-червона, ароматна, щільна. Цікаво й те, що листя у рослини від холоду темніє.

Серед синіх антоціанових новинок хочу відзначити і сорти Сержант Пепер, Кас-21, Синій Ангел, Троянда Індіго, Смужки Минулих Часів, Майже Блакитна Кров, Ворсистий Синій Базіка і Гордість Фландрії.

Для густого і солодкого томатного соку варто посадити сорти: Цукровий Бізон, Велика Дівчинка, Реліквія від Монахів, Гігант Жар, Австралійський Гігант та Клара.

Але ідеальний і найкращий для томатного соку вже декілька років — сорт Великий Зак. Це ще новий для нашої країни сорт, і росте він на грядках лише деяких садівників. Великий Зак — високоврожайний і

великоплідний сорт, який добре росте як у відкритому ґрунті, так і в теплиці. Кущ висотою до 2 м, формувати потрібно в 2-3 стебла. Плоди плоско-округлі, яскраво-червоні, м'ясисті та солодкі. Вага плодів сягає понад 1 кг. Перші при гарному догляді виростають до 2 кг і більше. На сьогодні це єдиний сорт-рекордсмен — жоден з томатів не перевершив його. Найбільший його плід важив понад 6 кг, і виростила його американка Мінні Захарія. Її рекорд до цього часу ще ніхто не перевершив. Десятки фермерів США одержували плоди Великого Зака вагою 2-3 кг. Особисто мені декілька років тому вдалося отримати рекордний для мене плід вагою 2 кг 650 г. Другий рекордний плід важив 2 кг 350 г. Один із цих плодів ви можете побачити на фото. Погляньте, плід за розміром більший за голову моєї доньки (на фото. — Ред.)! До безперечних переваг сорту відносно високу і стабільну врожайність до 30 кг з куща. Навіть якщо у вас посаджено 20 кущиків цього сорту, вам цього цілком вистачить, щоб заготувати багато соку. Густий та духмяний сік припадає до душі кожній господині, адже взимку вона зможе нагодувати свою сім'ю смачним борщем, який можна зварити тільки з якісних помідорів. Якби кожен у себе на ділянці посадив Великого Зака, то ми б забули про далекі від ідеалу ринкові помідори і ласували б тільки своїми.

Я можу допомогти вам отримати насіння цього неймовірного помідора. Пропоную разом позмагатися і виростити рекордний помідор. Мені вдалося зібрати багато насіння цього сорту, тож я вирішив безкоштовно надіслати трохи насіння Великого Зака всім бажаючим, хто не забуде покласти в лист до мене підписаний конверт зі своєю адресою. Моя ж адреса: 51610, вул.Тюркіна, буд. 41, с. Мишуричів, Кам'янський р-н, Дніпропетровська обл., Руслан Духов. ■

Політпарнас

Я стверджуюсь!

(перезва віків)

Петро МЕЛЬНИК

Заліщики, Тернопільська область

Я єсть народ! Мої кордони знані,
Як чорнозем вкраїнський, ковила.
Мій вибір в світ на київськїм Майдані
Небесна сотня кров'ю додела.
З віків правданїх із Парижем знаюсь,
В Європу стежку толчу не нову.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
Бо я живу!
Я єсть народ! Мої сини із криці,
Міцні дуби — не стоптана трава.
Стрункі дівчата, ставні молодіці —

Моя краса і врода вікова.
Лиш Богу у молитві поклоняюсь,
Оранту лиш до помічі зову.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
Бо я живу!
Я єсть народ! Моїх джерел росиця
Плекає квіти щастя і добра.
Моє ім'я в історії святиться,
Як дня нового вранїшня зоря.
Щоб жити щасно у сім'ї народів,
Я прагну миру в долю вікову.

Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
Бо я живу.

Я єсть народ! Ніяким кадебістам,
Царям московським, найманцям з Чечні
Не підкорити села мої й місто
В гібридній цій, нав'язаній війні.
Хоча страждаю, мучуся — не каюсь,
Підношу честі й волі булаву.
Я стверджуюсь, я утверждаюсь,
Бо я живу!

Юлія КРУК

Мати пишне, красиве, міцне волосся мріє, напевне, кожна людина. Адже зачіска — важлива частина зовнішнього іміджу. Але не тільки. Наше волосся — дзеркало загального стану здоров'я. Тож якщо все в організмі діє злагоджено — ефект позначається на зовнішності. І навпаки: коли волосся починає сіктися, тьмяніє, випадає, це може бути серйозним дзвінком організму про допомогу.

Буряк, вівсянка, простокваша — допомога наша

На думку лікарів, причин випадіння, погіршення стану волосся та шкіри голови може бути багато. Наприклад, незбалансоване харчування, яке призводить до вираженого дефіциту білків, корисних жирів та погіршення роботи шлунково-кишкового тракту. Лікарка-дієтологиня Оксана Скиталінська переконана: налагодивши раціон, можна нормалізувати роботу внутрішніх органів, що суттєво допоможе волосся та шкірі.

Для цього необхідні кілька важливих кроків. Насамперед, розповідає пані Оксана, слід включити до раціону продукти, що містять розчинні та нерозчинні харчові волокна, які сприяють детоксикації організму. Нерозчинні волокна, якими багаті, зокрема, яблука (особливо печені), гарбуз, варений буряк, вівсяні висівки, утворюють у кишечнику своєрідний гель, який поглинає шкідливі речовини, надлишок жиру, токсини, віруси, і водночас є живильним матеріалом для корисних мікроорганізмів.

Нерозчинні волокна допомагають активізувати рухову активність кишечника, запобігають застою його вмісту, утворенню токсичних речовин, сприяють механічній очистці кишечника. Тож варто звернути особливу увагу на пшеничні висівки, крупи (саме крупи, не пластівці та мюслі), овочі, фрукти (капусту, сирий буряк та моркву, різноманітну зелень, сезонні огірки).

Мікроорганізми, які живуть у нашому кишечнику, виробляють токсини та алергени, зокрема гістамін, який підвищує схильність до алергійних реакцій. Тому так важливо, наголошує лікарка, нормалізувати мікрофлору кишечника. Зробити це можна, виключивши з раціону (або бодай максимально обмеживши) смажені, копчені продукти, солодощі. Натомість важливо щодня вживати овочі, багаті фітонцидами, — часник, цибулю, а також кисломолочні продукти — кефір, ацидофілін.

«У кисломолочних та, власне, молочних продуктах міститься вітамін А, який особливо потрібний людям із діабетом чи захворюваннями щитоподібної залози, — зауважує лікарка. — Вітамін А утворюється з бета-каротину, багато якого є в моркві. Але у значній кількості людей організм не здатен повністю перетворити бета-каротин на вітамін А. Тому вживання кисломолочних напоїв (закваски, простокваші, ацидофіліну, кефіру, симбівіту, наріне) урівноважить цей дефіцит. Важливо знати, що кисломолочні продукти спри-

■ МАЙТЕ НА УВАЗІ

Щоб коси тішили красою...

На здоров'ї волосся негативно позначаються голодні дієти, зловживання шкідливими продуктами, куріння і брак повноцінного сну

яють підвищенню імунітету: ущільнюючи стінки кишечника, вони перешкоджають хвороботворним бактеріям та вірусам проникати всередину організму. Зверніть увагу на молочну сироватку, яка містить дуже цінні види білку — глобуліни та альбуміни, а також вітаміни, кальцій, інші мінерали. При цьому сироватка має мінімальну калорійність — 15-18 ккал на 100 мл напою. Оптимально споживати щодня дві склянки кисломолочних продуктів».

Коли вільні радикали атакують

Великою мірою наш зовнішній вигляд і самопочуття залежать від правильної роботи печінки. Якщо налагодити раціон, виключити з меню смажені продукти та алкоголь, то, переконана дієтологиня, зможемо значно покращити функцію головної «лабораторії» організму. Пані Скиталінська також радить регулярно вживати продукти, які стимулюють жовчовиділення, попереджуючи застій у жовчному міхурі, — салати з оливковою олією та лимонним соком або виноградним оцтом, яйця, зварені «на м'яко», чай з вершками 10% жирності без цукру.

«Регулярно включайте в раціон яйця, — наголошує Оксана Скиталінська. — Ці унікальні дарунки природи — джерело легкозасвоєного повноцінного білка, який містить усі незамінні амінокислоти, що не синтезуються в організмі. Вони є важливим будівельним матеріалом для відновлення клітин. Завважте, що жовткі яйця містять дуже цінні речовини — фосфоліпіди та холестерин, без яких не може функціонувати жодна клітина, не синтезується вітамін Д у шкірі, повноцінно не працює нервова система. Ось чому прикладом найкращого сніданку може бути легко зварене яйце, доповнене тарілкою овочевого салату».

За словами дієтологині, незамінні в раціоні — ягоди, фрукти та овочі, багаті антиоксидантами. Пані Оксана рекомендує вживати часник, шпинат, капусту — брюссельську та броколі, червоний солодкий перець, баклажани, цвітну і білоголову капусту, салат латук. Серед ягід найбагатші антиоксидантами ожина, вишня, полуниця, суниця, чорниця, сливи (навіть морожені).

«Чому антиоксиданти такі важливі для нашого організму? Бо вони захищають клітини організму від ушкоджень вільними радикалами, — пояснює лікарка. — Вільні радикали інтенсивніше утворюються під час перебування на сонці, при стресі, переохолодженні, недосипанні, харчуванні нездоровою їжею, курінні, частому вживанні ліків. Вільні радикали бомбардують мембрани клітин та ДНК (носії генетичної інформації), яка міститься в ядрі кожної клітини, в тому числі клітинах

Ой, коси, коси ви мої... чому ви випадаєте?

Фото з сайту klinikadovira.com.

шкіри. Тому маємо збудувати власний щит від них і допомогти організму. Від цього залежить також здоров'я нашої волосся».

Зелений чай, виручай!

Для здорового і красивого волосся організм безумовно потребує вітамінів. Особливої уваги заслуговує вітамін С: він запобігає утворенню в травному каналі нітрозосполук, які теж причетні до синтезу вільних радикалів. До речі, «джерело» цих шкідливих сполук — ковбаси та сосиски. Вітамін С також край необхідний курцям — шкіра та волосся у них набагато більше потерпають від впливу вільних радикалів. Найкраще організм засвоює «органічний» вітамін — з натуральних продуктів. Важливо, що саме вітамін С сприяє утворенню колагену, який є каркасом шкіри і відповідає за її пружність. Настій шипшини, петрушка, червоний болгарський перець, обліпиха, смородина, зелена цибуля — джерела цього корисного елемента.

У сезон важливо щодня споживати помідори — у свіжому, запеченому вигляді, в соках і пюре. Томати містять велику кількість унікального антиоксиданту — лікопену, який знешкоджує вільні радикали в крові.

Організм буде вам вдячний, якщо включите в раціон лосось, волосся горіхи, насіння льону, нерафіновані олії. Ці продукти безпосередньо впливають на здоров'я волосся та шкіри, бо є джерелом незамінних жирних кислот, що входять до складу клітинних мембран і, фактично, відповідають за життєдіяльність клітини — надходження корисних та утилізацію шкідливих речовин. Назви цих цінних речовин — омега-3 і омега-6 жирні кислоти, які повинні бути в правильному

■ ДО РЕЧІ

А перед сном — коктейль краси

Реанімувати пошкоджене і слабе волосся можна з допомогою лікувального напою. Візьміть одну склянку молочної сироватки, по 1 чайній ложці меленого насіння льону, вівсяних висівок, меду та соку обліпихи, порошок куркуми на кінчику ножа. Сік обліпихи можна попередньо заморозити. Вживайте напій перед сном протягом 2 місяців.

■ ВАЖЛИВО

Негативно на стан волосся впливають сидіння на напівголодних дієтах, гормональні порушення, зниження імунітету, депресія, грибкові захворювання, пересушування феном, неправильний догляд. Використовуючи нові шампуні та кондиціонери, стежте за реакцією шкіри голови. Якщо після миття волосся не набуває приємної легкості, натомість з'являється сухість, лупа або коси стають масними швидше ніж зазвичай, варто відмовитися від новинки і шукати інші засоби для догляду.

балансі — 1:4. «Однак у повсякденні цей баланс зазвичай порушується — ми отримуємо забагато омега-6 та вкрай недостатньо — омега-3 жирних кислот, — наголошує лікарка. — Тому зверніть особливу увагу на жирну рибу, горіхи, олію льону. До речі, лляна та оливкова — найкорисніші з-поміж олій. Але не забувайте: олії — це жири, тобто калорійні продукти. Тому столової ложки олії в день цілком достатньо».

А ще на ріст і здоров'я волосся та шкіри великий вплив має селен: мікроелемент, який входить до складу фермента глутатіонпероксидази — потужного антиоксиданта і детоксиканта клітини. Високій рівень селену містять вироби з цільного зерна: макарони, хліб, тонкі сухі хлібці, а також пшеничні висівки. Ці продукти — темного кольору, тому ви легко їх упізнаєте на полицях магазинів.

Лікарка радить також звернути увагу на зелений чай. Цей напій, за її словами, — лідер щодо корисного впливу на шкіру і волосся, оскільки має протизапальні властивості і захищає клітинні мембрани.

Добре спати — на здоров'я

І варто пам'ятати, що здо-

ровий баланс тримається на двох китах: їжа і рух. Раціональне харчування важливо поєднувати з фізичною активністю: зарядка, плавання, регулярні прогулянки нехай стануть вашою доброю звичкою. Завдяки фізичній активності в організмі утворюється антиоксидант карнозин, який покращує кровопостачання та насичує тканини киснем.

Лікарі наголошують: хочете мати красиве і сильне волосся — висипайтеся! Під час сну активізується гормон мелатонін, який регулює механізм так званого біологічного годинника і має проти-запальні властивості. Біосинтез мелатоніну максимальний у нічний період: його вміст оцієї порі у 5-15 разів вищий, ніж удень.

І не забувайте про воду. Достатнє споживання рідини — одна з умов красивого волосся та шкіри. Вода допомагає клітинам доставляти живильні речовини і виводити токсини. Лікарі нагадують: у середньому людині бажано випивати 6 склянок води в день, а загалом — 1,5 літри рідини (сюди входять чай, суп, молочні та кисломолочні напої, соки, компоти та інші напої).

Візьміть ці прості рекомендації собі на щодень — і будьте здорові! ■

ТРАДИЦІЇ

Пиріг баби Каті

Непроста доля і простий рецепт із далекого минулого

Наталія ДЯЧЕНКО, коректор, постійна читачка
м. Ужгород

Шановні колеги! Вітаючи вас зі святами, хочу долучитися до рубрики «Традиції» на сторінці «Смачне життя» — цього разу з різдвяним рецептом. Дуже цікава публікація з великодніми розповідями трьох жінок з Полтавщини спонукала мене, ужгородську полтавку (народилась у Полтаві, виросла в Ужгороді), розповісти про мою прабабусю Катерину Ісааківну Фенич.

Справжня берегиня дому

Ми завжди вважали бабу Катю добрим ангелом нашої родини. Вона була вправною кравчиною (що видно з її вбрання на старому фото). Чоловік Максим, тесля, загинув після революції 1917-го, на виконанні трудової повинності — заготівлі дров. З лісу не повернулося кілька чоловіків з тієї бригади, тіл не привезли, нічого не повідомили — люди канули в безвість. Син Андрій загинув на Другій світовій, під час німецької окупації померла невістка Наталя, а в 1956-му — дочка Марія. Відтоді баба Катя замінила матір своїм онукам — моїм мамі та її брату. Прожила довге життя, дочекалась трьох правнучок.

Наші перші платтячка пошила вона.

Баба Катя була справжньою берегинєю дому, дотримувалась усіх звичаїв. Приміром, пильнувала, щоб на старий Новий рік першим до хати зайшов чоловік — жінку могла й не пустити. Приїжджаючи малою з мамою — вчителькою — на зимові канікули, я дивувалась, що в Полтаві на свята ставлять не смерічку, як у нас, а сосну. Зачаровано роздивлялася старовинні ялинкові прикраси з товстого скла: червонобокі яблука та груші, спіральні різдвяні бурульки (деякі дотепер зберігаються в родині правнучків у Полтаві, жовта канарка — в нас).

Паски прабабуся святити у Свято-Миколаївській церкві неподалік від дому — храмі козацької доби, згодом напівзруйнованому, тепер відродженому. Замішувала тісто на 50 жовтків (з опублікованих рецептів я дізналася, що це — паска козацька) і пильнувала, щоб під час випікання ніхто не відчиняв двері. Печей в оселі було дві: одна, зовнішня, на кухні, друга — в стіні бабиної кімнати. Отам у духовці й випікалися паски...

Мій день народження часто припадає на Великдень, й один з найскрапівших спогадів дитинства: з полтавської посылки дістають паску, спечену спеціально для мене, прикрашену... льодяниками монпансье, вліпленими в тісто зусібч. Тоді не було всляких присипок і спеціальних прикрас, не люблю я їх і тепер, наслідуючи львівську кулінарку Ольгу Вербенець: паска — це великодній Хліб, а облитий поливою «куліч» — пасхальний десерт. До того ж на Закарпатті є традиція випікати несолодкі паски.

Мама ділилася спогадами дитинства: день народження баби Каті був єдиним днем у році, коли їй дозволялося не йти до школи. Зранку приходила бабина подруга молодості баба Юля, і вони починали поратися біля печі, а мала спостерігала, насолоджуючись атмосферою того, що Оксана Забужко назвала поезією побуту. Сама мама готувати стала вже тут, на Закарпатті. Та інколи пекла пісний «вливний» пиріг на олії й кефірі або сироватці. Його подають на Святвечір, підходить і на «бабин вечір» («голодну кутю» 18 січня).

«Виливний» пиріг на олії та кефірі

Навіть у приготування простих страв кожна господиня вносить свою «родзинку». У баби Каті, приміром, традиційний різдвяний борщ із квасолею та грибами вирізнявся картоплею: її треба було нарізати уздовж великими скибками, обсма-

Баба Катя в останні роки життя.

Максим і Катерина Феничі з донькою Марійкою.

жити і лише тоді класти в каструлю. У приготуванні різдвяного пирога була традиція — розрізане навпіл тісто змащувати саме смородиною, протертою з цукром, або смородиновим варенням, а зверху притрушувати цукровою пудрою.

От у такому «класичному» вигляді я й представила пиріг на нашому етноклубі, додавши й свою «родзинку» — присмачила його корицею і ваніллю. Завідувачка бібліотеки, де проходила зустріч, присвячена різдвяним традиціям, приготувала пампушки та гриби з капустою. Студенти, що завітали всією групою, після частування натхненно розповідали про різдвяні звичаї своїх районів. Вечір удався! У мене просили рецепт...

А він простий: 500-600 г борошна, склянка кефіру (сироватки), 100-150 мл олії, 75-100 г цукру, дрібка солі (обов'язково!). Коли нема посту, додаємо яйця. Тісто швидко в приготуванні й легке у споживанні, смачне і щадне для тих, хто на дієті. Стару мамину піч «Чудо» використовую як круглу форму; вона має отвір посередині, тож пиріг виходить іще й

гарним — у формі вінка. Викладаючи його на таріль, у середину отвору можна поставити крихітну вазочку з ялиновими гілочками або букетиком квітів.

Та «родзинка» цього пирога в тому, що він є універсальним. Окрім солодких варіантів, коли до тіста додають свіжі фрукти і ягоди, сир, горіхи, родзинки, мак, кокосову стружку, тертий гарбуз, ягоди з варення або варення чи джем (здається, кондитери таке тісто називають важким бісквітом), пропоную варіант солоний: до тіста додаю дрібно посічені капусту, варене м'ясо, бринзу, терті моркву, петрушку, селеру, кольрабі, присмачивши різними прянощами. Борошно теж варіюю: до звичайного додаю цілнозернове, кукурудзяне. Одного разу мене запитала сусідка: «Що це так пахне на весь під'їзд?» А це мій пиріг із весняною зеленню: дрібно посіченими і злегка спасерованими шинатом, зеленою цибулею, петрушкою, кропом, млодою кропивою...

Отак живе й поширюється серед родини і знайомих пиріг баби Каті. А головне — молоде покоління полтавців нашої родини почало складати сімейну хроніку. ■

Олена ЧЕРКАСЕЦЬ

Зимові свята та новорічні застілля вже позаду, а це означає, що настав час повертатися у форму та готуватися до весни. Дехто сідає на сувору дієту — кефір та воду. Та голодувати — не вихід: організм втрачає важливі речовини, відтак погіршується настрій, з'являється депресія. Тоді на допомогу придуть розвантажувальні дні та легкі страви, що добре засвоюються. Наприклад, супи.

Курячий суп з яйцем і вермішеллю

Це легка, смачна, зігріваюча перша страва. Курку бажано для приготування використовувати домашню або фермерську — бульйон буде більш насичений. Варити супи досвідчені господині рекомендують на другому бульйоні, та якщо вам не хочеться заморочуватися — готуйте звичайним способом: просто залийте курятину (приблизно 400 г) водою і поставте на плиту, нехай закипає.

Перед тим, як закладати овочі, м'ясо повинно поваритися хвилин 10-15, але якщо ви любите більш наваристі супи — нехай бульйон покипить хвилин 30-40. Однак нагадаємо, що страва на другому бульйоні легше засвоюється і не перевантажує шлунково-кишковий тракт та є більш дієтною.

Допоки бульйон вариться, помийте і почистіть усі овочі: кілька картоплин, одну ци-

КОЛИ СВЯТА ПОЗАДУ

Ріденького бажаєте?

Після багатих застіль налягаємо на супи

булину та морквину. Цибулю дрібно наріжте, а моркву натріть на тертушку. Обсмажте їх на рослинній олії кілька хвилин, помішуючи.

Картоплю наріжте кубиками, чим дрібніше — тим швидше звариться, і покладіть у бульйон. Слідом за картоплею висипте цибулево-морквяну засмажку.

Тим часом збийте пару яєць виделкою в мисочці та наріжте зелень.

Коли картопля буде майже готова — додайте трішки дрібної вермішелі, яка швидко вариться. Посоліть, поперчіть за смаком та додайте спеції.

А тепер тонкою цівкою влийте збиті яйця, висипте зелень і накрийте кришкою, щоб страва настоялася. Курячий суп готовий!

Суп із фрикадельками

Суп із фрикадельками — гарячий і ситний обід, а рецепт дуже простий. Варіантів приготування — хоч відбавляй: з м'ясним чи рибним фаршем, з картоплею чи рисом, на курячому бульйоні або й на воді, всі вони однаково смачні.

Отже, робимо фарш: для цього нам знадобиться 400 грамів курячого філе, цибу-

лина та зубок часнику. М'ясо й цибулю пропустіть через м'ясорубку, часник вичавіть у часничниці. Вбийте у фарш яйце, додайте коріандр, чорний мелений перець та сіль за смаком. Сформуєте з фаршу невеликі фрикадельки.

Другу цибулину дрібно поріжте, моркву натріть, змішайте все разом і висипте на розігріту сковорідку з рослинною олією обсмажуватися до золотистого кольору.

100 грамів рису залийте водою або бульйоном та поставте на вогонь. Проваріть 5-7 хвилин, потім додайте дрібно порізані 4 картоплини і спеції — горошки духмяного перцю, лавровий лист.

Через 15 хвилин посоліть суп та вкиньте фрикадельки і варіть до готовності. Для апетитного кольору висипте ложку засмажки — цибулі з морквою. Наприкінці покладіть зелень. Дайте супу настоятися 10 хвилин, подавайте гарячим.

Раз пішла така гулянка — буде солянка

Традиційно м'ясна солянка готується на яловичому бульйоні з додаванням різних копченостей. На перший погляд, ця страва може зда-

тися недешевим задоволенням, оскільки вимагає багато дорогих продуктів. Але насправді в солянку потрібно всього по 100 або 200 г різних м'ясопродуктів, а смак її від цього виходить багатим і насиченим. Тому солянка навіть на велику сім'ю вийде не так і дорого.

Отже, перейдемо до справи: із 400 грамів яловичини, бажано, щоб була ще й кісточка, зваріть бульйон, додайте для аромату цибулину й лавровий листок.

Коли бульйон буде готовим, вийміть м'ясо, а бульйон процідіть. Варене м'ясо відокремте від кісток і наріжте соломкою. Всі копченості, а ви можете взяти що завгодно: реберця, шинку, грудинку, ковбасу, сосиски, також наріжте соломкою. М'ясні інгредієнти покладіть у бульйон і варіть 10 хвилин. Два солоні огірки очистіть від шкірки і подрібніть соломкою. Цибулину наріжте четвертин-

ками кілочок.

Тепер приготуйте заправку для нашої збірної м'ясної солянки. Для цього в сковороді розігрійте столову ложку олії і стільки ж вершкового масла. Викладіть цибулю в масло і обсмажте її 10 хвилин на середньому вогні до м'якості. Потім додайте огірки і ще посмажте 10 хвилин. Наприкінці додайте столову ложку томатної пасты, перемішайте й обсмажте ще 3 хвилини. Висипте заправку в солянку і варіть до готовності ориєнтовно 15 хвилин.

Наприкінці додайте в солянку оливки разом із розсолем, подрібнену зелень, каперси. Поперчіть, посоліть за смаком і дайте настоятися страві 10-15 хвилин. Але будьте акуратними з сіллю, бо деякі інгредієнти вже солоні. Подаючи солянку збірну м'ясну, в кожну тарілку покладіть скибочку лимона і додайте ложку сметани.

Смачного! ■

■ ЧАС «Т»

Безталання Сізіфа

Любовний трикутник із п'єси Івана Карпенка-Карого у версії режисера Івана Уривського

Дмитро ДРОЗДОВСЬКИЙ

Михайло Старицький, який в історії українського театру належить до «Театру корифеїв», вдався до трансформації народної фабули, динамізуючи її або ж роблячи сюжет більш ліричним. Такі перетворення відомих фольклорних сюжетів, представлених у піснях, часто здобували критику. Виводити на сцену добре відомий твір у новому амплуа — це, безперечно, ризик.

Іван Уривський представив на сцені Національного драматичного театру імені Івана Франка прем'єру «Безталанної» Івана Карпенка-Карого наприкінці минулого року. Твір знаковий для української культури. Режисер вдався до зміни його ключових сенсів. Власне, постановку можна було б назвати «Безталанний» з огляду на динаміку стосунків між Гнатом (Акмал Гурезов, Захар Нечипор), Софією (Віра Зіневич, заслужена артистка України Марина Кошкіна) та Варкою (Світлана Косолапова, Христина Федорак).

Іван Уривський — режисер, котрий має свій стиль і впізнаваний почерк. Із перших хвилин на сцені — «поговорі», образ сільського натовпу, який є одним із ключових персонажів вистави. «Люди» — джерело пліток, а отже, сварок і душевного сум'яття, болю й страждання. З чутко і народжується той Сізіф, чий образ символічно відлунює у фіналі. Тільки от свій хрест (каменюку) Гнат тягне не лише з власної волі; його покарання підсилена словами люду (прекрасно Дем'яна зіграли Віталій Ажнов і В'ячеслав Хостікоєв), який смакує, коли інший переживає розпач, коли інший не знає, що робити. Шекспірівський народний поговорі у виставі «Безталання» — рушійна сила в тому темному, чорному світі безталання, який створив режисер.

Майже весь час у виставі — морок, темін, яку прориває електричне замикання «на Голгофі». У першій дії на сцені — високий очерет, який боляче вдарає; у ньому ховаються персонажі і з нього вириває народний поговорі. Світло у виставі місячне — це відлуння, а не джерело творення живої енергії.

Перед глядачем простір, приречений на смерть. Разочими є зміни уродовж вистави в образі батька Софії (грають народні артисти України Олексій Богданович та Олег Стальчук). Батько, який з'являється наприкінці першої дії, веселий і харизматичний, імпозантний і грайливий. Але в другій дії з ним відбуваються стрімкі зміни: він старець, чужинець, який їсть хліб у приймах «сатани», щоб тільки бути поруч із дочкою.

Ганна, мати Гната (народна артистка Ірина Дорошенко та заслужена Наталія Корпан), — справжня «вовчиха» (за Ольгою Кобилянською). Вона перебирає на себе владу чоловічого світу, водночас зберігаючи те демонічне, що асоціюється з жіночою істерією. Мати отримує задоволення від сварок з іншими, вона — демон, який наче й стоїть на сторожі правди, праці й сумління, а водночас її ставлення до Софії виявляє поведінку деспота-агресора. З розкиданих зернин без любові не проростають квіти, а побілені дерева падають додолу у фіналі.

У другій дії у виставі одяг героїнь нагадує чоловічий. Це вже не сільські дівчата в сукенках, а пані в маскулізованому одязі, що наближає їх до «жінок міста»: впадає в очі піджак чоловічого крою на Софії й Варка

■ ДОВІДКА «УМ»

Іван Карпенко-Карий, один із талановитих братів Тобілевичів, п'єсу «Безталання» написав однією з перших із загального доробку — 18 драматичних творів. Розпочав її створювати у 1884-му. За рік до того — після 18-літньої служби у повітовому поліцейському управлінні, де набрався багатьох життєвих історій, — за небажаної звільнені з посади секретаря поліції. Вступив до театральної трупи Михайла Старицького, якому в серпні того 1883 року було запропоновано очолити першу національну професійну трупу, більш відому як Театр корифеїв.

Іван Франко про Івана Карпенка-Карого писав: «...Він був одним із батьків новочасного українського театру, визначним артистом та при тим великим драматургом, якому рівного не має наша література».

Іван Уривський — один із кращих сучасних театральних режисерів. Першою вдалою спробою осучаснення ним української класики стало «Урадене щастя» за твором Івана Франка у київському театрі «Золоті ворота». 31-річний митець на сценах столиці, Одеси та Львова інсценував «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського, «Перехресні стежки» Івана Франка, «Лимерівну» Панаса Мирного, «Камінного господаря» Лесі Українки та «Безталанну» Івана Карпенка-Карого.

Із листопада 2020 року Іван Уривський — режисер-постановник Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка.

в штанях. Режисер грає з сільським і міським локусами, з різними гендерними ролями й стереотипами. Незмінним лишається образ інфантильного натовпу як фрейдівського «Воно», що є джерелом пересудів, пліток, поговорі і, як наслідок, трагедії.

Варка — антипод чорному світу чутка. Вона — жінка-«червона літера» Натанієля Готорна (режисер обирає впізнаваний, але доволі стереотипний образ розпусної жінки-повії), стихійна, свавільна, яка знається на природі чоловіків і жінок. І водночас це чи не єдиний персонаж, який у виставі здобуває трансформацію.

У першій частині Варка — за поговорами, «вона для всіх», відлунює «вона не для тебе». Ким є насправді Варка? Трикстер, подразник, Інша. Вона дозволяє своєму естwu бенкетувати на тлі загального карнавалу мороку, у якому, проте, конфігурація чоловічого й жіночого — вкрай важливий чинник. Сексуальність — атрибут персонажів чорного світу «Безталанної», над яким височіє електричний стовп. Часом на ньому стається замикання, відбувається перегорання — наприкінці першої та другої дій. Виходу з цього темного світу людського несвідомого немає.

Апофеозом чорного ества спільноти, моторошного її монструозного колективного «Я» є чорний волохатий і священний скарабей, що проповзає над Гнатом. У цьому гротесковому образі є архетипне, юнгіансько-фрейдівське ество, що жахає, що є бридким, але що водночас має величезну силу.

Світ конфігурацій між чоловічими та жіночими енергіями у виставі створює напружену колізію протягом усієї вистави. Чоловіче в образі юнака з натовпу модифікується в істерично-жіноче, жіноче в образі матері стає деспотично-маскулінним, яке прагне підкорити простір навколо себе й не визнає жодної форми інакшості.

Іван Уривський не вперше виводить у своїх постановках хтонічну праїстоту. Згадати хоча б виставу «Пер Гюнт», де в образі кашалота-кита відлунює щось стихійно-правічне, як ЧасоСвіт, безодня океану, який оточує мешканців. У «Безталанній» бридка

Варка (Христина Федорак); Софія (Марина Кошкіна) та Гнат (Захар Нечипор); Варка (Світлана Косолапова) та Степан (Олександр Бегма).

У центрі натовпу — мати Гната (Наталія Корпан).
Фото з сайту ft.org.ua.

монструозна комаха — сублімований вияв чорного притлумленого несвідомого, яке безпосередньо стосується сексуальності. Хлопець Степан (Ренат Сеттаров, Олександр Бегма) в образі цапа, який «стрибає» на Варку, — приклад карнавальності, втілення тотемних форм, у яких — праенергія світу. Це енергія бажання, яке, проте, у зображуваному світі не може дорівнятися любові.

Стосунки між чоловіками й жінками підпорядковані соціальним конвенціям (у селі ти мусиш гарувати — важко, без відпочинку працювати). Стосунки натовпу з батьком Софії виявляють «огидливу покірність» і підлабузництво. Чоловіки й жінки в натовпі — сила, здатна свистіти й гупати, це енергія, котра рветься на волю, проте форма її виходу патологічна.

На сцені є axis mundi (віслю світу стає схований у темряві електричний стовп, який час від часу нагадує про себе електричним перегоранням). Проте arbor mundi (вселенське дерево) тут розпадається на множинність очеретяних кийків, які вдарають мешканців похмурого світу. Безталання — символ і Варки (вона не може знайти того, хто б узав у шори її ество), і Софії, яка часом постає лише іншою тональністю, відлунням Варки.

Іван, батько Софії, — єдиний, хто міг би навести лад, але через свій вік не може збалансувати жіночих енергій, не може впорядкувати карнавальну істерію. Натовп жує «табаку», де хто вже перейшов на товчене скло для підсилення ефекту, щоб відчувати захват у світі чорного безталання. Гра світла на сцені (художник зі світла Ярослав Марчук) протягом вистави тільки посилює мотив безталання,

який розкриває слабкість героїв перед власними енергіями, яких не можуть приборкати.

Окремо варто сказати про Софію: її прекрасно зіграла і Віра Зіневич, яка має власний голос у сучасному театрі, особливу манеру роботи з матеріалом, і самобуття Марина Кошкіна. У другій частині Софія та Варка — подруги, котрим є про що поговорити й над чим пожартувати.

У першій дії вистави в одному епізоді Варка й Софія змінюють одна одну поруч із Гнатом, на задньому плані до тандему додається й народна маса. Софія — пригнічена сексуальність, притлумлена тілесність, яка є антиподом життєствердній вітальності батька. Вона кохає Гната, але водночас безталання — стан її невпевненості у собі, внутрішнього світу, в якому ніби постійно переживає біль від власної самотності. Варка самотня, бо ж у цьому світі немає того, хто «накриє» її, хто зможе приборкати шалену хіть і сексуальне торжество плоті, яке має юнка.

У фіналі вистави катарсис — від трагічного споглядання за тим, як відбувається чергове замикання на «стовпі» енергії. Гнат відкидає ту, яка його кохає. Навряд чи правомірно говорити про почуття справжнього кохання до нього з боку Варки. Проте її жіноче ество для Гната — джерело вітальності, заборонений потяг робить його чоловіком життя, але в тих обставинах і в тому часі такий зв'язок призводить до руйнації. Передусім саморуйнації, а тому перед глядачем з похмурого світу виростає Сізіф, прибитий долею й безталанням, який лежить посеред понищеного порожнього світу, де немає любові. ■

НОМІНАНТ

Мій знайомий Лір:

про етикет і етикетки

Костянтин РОДИК

Музей і оплески — речі несумісні. Єдиний аудіосупровід, дозволений поміж експонатів, — побожне нашіптування: руками не чіпати... Та життєрадісного читача-глядача забобони пам'яті не обходять, у нього — простий та універсальний критерій інтересу: смакує чи ні. Кому, як не митцеві, знати про цю всесильну слабкість свого потенційного реципієнта? Тож найкоротший шлях до масового серця-шлунка саме такий, як пропонує один блискучий рецензент: «Шекспір, чи був ти, чи не був, — ходи сюди! Пориемся в твоїх карманах» (Михайло Бриних. Шидеври світової літератури. Хрестоматія доктора Падлючча. Том I. — К.: Laurus, 2013).

Зухвалість — чи не єдиний спосіб «оживити» Шекспіра. Американський топкритик Гаролд Блум загнав усіх до глухого кута: «Ми нині не зможемо пригадати жодного реального чи літературного інтелектуала-харизматика, не схожого на Гамлета, і так само жодного злочинного генія, на якого б не падала темна тінь Яго... Шекспір настільки точно й глибоко схопив природу людини, що всі післяшекспірівські персонажі не можуть до якоїсь міри не бути шекспірівськими» (Західний канон: книги на тлі епох. — К.: Факт, 2007). І водночас вказав на шаринку, що дозволяє вислизнути з цієї пастки: «Одним із шляхів визнання досконалості та першості Шекспіра є їх заперечення».

Літерати й режисери користуються цією лазівкою залюбки. Як-от Юрій Андрухович, перекладач «Короля Ліра» (К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2021). А перед тим — ще й перекладач «Гамлета» та «Ромео і Джульєтти» (там само; 2008, 2016). За перші дві книжки пан Юрій дістав повною мірою від прихильників музейної ідеології. Ситуація повторюється втретє. Бо як пробачити таке, наприклад, брутально-жаргонне втручання у трагічний монолог Ліра: «Це хто тут ошивається, крім бурі?».

Але ж, як подумати, чи не є це навпаки — максимальним наближенням до Шекспіра? Усі його «історичні» декорації — зручно-умовне ретро. Там повсякчас бринить ностальгія на згадку про колишній «золотий вік» — і порівняння завжди не на користь теперішнього. Аж так, що часом «всі сили його розуму відійшли, звільнивши шлях для нетерпимості», — як каже Кент про Ліра. А мова нетерпимості — ре-сентимент. Котрий ніколи не «вибірал вираженій». Що вже казати про середньовіччя, де королівські двори радше нагадують бандитські «хази».

Та й ось ще один сумнів від Гаролда Блума: «Шекспір винайшов постійно мінливе внутрішнє Я, самосвідомість, що невпинно зростає, глибинне Я, що поглинає все... Фактично, самого зображення негативного боку людської душі до Шекспіра не існувало... Все, що є вартісним у Фрейда, вже існує у Шекспіра, включно з переконливою критикою самого Фрейда. Карта свідомості Фрейда є шекспірівською». Але ж Фрейд поза «перекладами»

на сучасні практики — мертвий. Його візонерство житиметься лише сучасністю, зокрема і мовною. Тож закидам у «нешанобливих» трактуваннях класики протистає сам Шекспір: «Бездушна? Просто чесна».

Навіщо взагалі нові переклади хрестоматійних творів, як не задля вербального апгрейду? Либонь, аби новому читачеві було зрозуміліше. І через діалог «однією мовою» — раптом криз минувшину вияснилося сьогодення. Приміром, так: «Крадь не все, що помічаєш». Або й зовсім про наше «реформоване» судочинство:

*І хоча формально
Ми стратити його не маєм права
Без вироку юстиції, та гніву
Немає меж. Народ це зрозуміє.*

І вже геть інтегральне, як на наші нинішні державні реалії: «Такі часи настали, що сліпця / Провадить ідіот».

«Все творчество Шекспіра — це потакання затемненим умам і животним інстинктам», — гне своєї далі Михайло Бриних. І недалеко відбігає від істини. Надто коли під «потаканням» розуміти маніпулювання. Хоч як крути, а популізм є «двигуном внутрішнього згорання» письменства взагалі. І — популізм неможливий мовою, відмінною від звичної для загалу. Юрій Андрухович це і робить: адаптує Шекспіра до розуміння електорату. І чинить це «в кайф», бо, як і Шекспір, є людиною маскарару.

А це неабияк доклався до свята реінкарнації «Короля Ліра» унікальний художник Владислав Єрко, який тут

схрестив, сказати б, Дюрера з Босхом. А може, й іще химерніше — бо як заілюструвати, скажімо, таке: «Гоббердіданс витанцьовує в моєму череві, вимагаючи двох оселедців»? Ну так, зловісний карнавал, стихія Андруховича.

Визнання-заперечення Шекспіра — то є вічний двигун. Так збіглося, що торік поруч Андруховичевого перекладу «Короля Ліра» з'явився і переспів трагедії від американського прозаїка Крістофера Мура: «Дурень» (Х.: Фабула, 2021). Він застосував цікавий прийом: передав режисерський пульта п'єси королівському блазневі. У Шекспіра — це службовий персонаж, що приховано озвучує авторські коментарі. Мур перетворює його не лише на речника, а й на «сірого кардинала» трагедії. Вийшла така собі криптоісторія «Короля Ліра» — з приквелом-життєписом Блазня-Дурня-Капшука.

Сучасний автор попервах практично не відходить від фабули класичного тексту. І це на початках навіть трохи напружує: ніби просто оповідка заради оповідки; щось alaКотюха. Та чим далі більше вияснюється, що Мурові йдеться не так про забіяцький спаринг зі славетним попередником, як про природу тінювої влади. Що таке джокер? «Лише той, хто здає карти, може призначити йому ціну — примусити бути чи зроби ти козирем... Номер блазня — нуль, але це тому, що він являє собою безкінечну купу можливостей». Надто, коли сама гра відбувається у просторі, що його наповнює «лише мерехтлива задрісна порожнеча».

Актори, свідчить історія, не лише блазнювали попід

КОРОТКІ СПИСКИ: ХРЕСТОМАТІЯ

Далі публікуємо Короткі списки кращих видань сезону-2021, визначені наприкінці грудня експертами Всеукраїнського рейтингу «Книжка року». Шорт листи подано за абеткою — лавреатів буде названо наступного місяця.

Художня класика

- АПІЦІЙ.** Про кулінарну справу римлян; Пріапея; **САЛЛЮСТІЙ.** Змова Катіліни; **ЦИЦЕРОН.** Тускуланські бесіди. Про обов'язки; Філіппіки. Катон Старший, або Про старість. Сер. «Бібліотека античної літератури». — Л.: Апріорі, 192+128+140+440+376 с. (п)
- Гай Валерій КАТУЛЛ.** Повне зібрання творів байдики, поеми, елешії та епіграми. — Л.: Астролябія, 432 с. (с)
- Пантелеймон КУЛІШ.** Повне зібрання творів. Переклади та переспіви. Том I. Шекспірові твори. Отелло. Троїл та Крессіда. Комедія помилко. — К.: Критика, 448 с. (с)
- Томас МЕЛОРІ.** Смерть Артура. — Тернопіль: Богдан, 800 с. (п)
- Клим ПОЛІЩУК.** Гуляйпільський батько; Отаман Зелений. — Л.: Априорі, 228+268 с. (п)
- Леонід ЧЕРНОВ.** Чудаки прикрашають світ. — К.: Темпора, 688 с. (п)
- Вільям ШЕКСПІР.** Король Лір. — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 240 с. (с)

* номінувалося 38 видань

Життєписи

- Василь Стефаник в європейській пресі 1899-1936 рр.** — Л.: Львівська національна наукова бібліотека ім. В.Стефаніка, 524 с. (п)
- Олександр Довженко. Документи і матеріали спецслужб. Том 1, 2.** Упорядник Роман Росляк. — К.: Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І.Карпенка-Карого, 750+ 623 с. (п)
- Віктор ПЕТРОВ.** Листи до Софії Зерової. — К.: Дух і Літера, 432 с. (п)
- Леонід ПЛЮЩ, Юрій ШЕВЕЛЬОВ.** Листування (1979-1995). — К.: Комора, 416 с. (п)
- Слідчо-наглядів справи Тараса Шевченка (1847-1859). Факсиміле. Книга 1, 2.** — К.: Арія, 878-1866 с. (п)
- Спогади про Лесю Українку. Том II.** — Л.: Астролябія, 512 с. (п)
- Юрій ШЕВЕЛЬОВ і Юрій ЛУЦЬКИЙ.** Листування. Книга 2: 1985-2000. — Х.: Акта, 722 с. (п)

* номінувалося 22 видання

Літературознавство / критика

- Бунтарки: нові жінки і модерна нація.** — К.: Смолоскип, 368 с. (п)
- Іван ДЗЮБА.** Лицар літературної науки. — К.: Либідь, 392 с. (п)
- Володимир ДІБОВА.** Свіжим оком: Шевченко для сучасного читача. — К.: Білка, 176 с. (п)
- Юрій КОВАЛІВ.** Історія української літератури кінець XIX — поч. XXI ст. Том сьомий. Випробування репресіями і війною. — К.: Академія, 528 с. (п)
- Микола ЛЕГКИЙ.** Проза Івана Франка: поетика, естетика, реценція в критиці. — Л.: Інститут Івана Франка, 608 с. (п)
- Михайло НАЗАРЕНКО.** Крім «Кобзаря». Антологія української літератури 1792-1883. У двох частинах. — К.: Laurus, 496+488 с. (п)
- Петро РИХЛО.** Поетика діалогу. Творчість Пауля Целана як інтертекст. — К.: Дух і Літера, 424 с. (п)

* номінувалося 17 видань

троном, а й часом смикали за владні мотузки. У Шекспіра цього немає, а Мур наприкінці зробив свого Дурня королем. Цей фінальний візерунок навмисно вишито грубими білими нитками. «Зробив це я переважно заради того, щоби подратувати рецензентів», — пояснює автор свій останній акорд в єдиному прийнятний тоді спосіб: 2009-го, коли «Дурень» вийшов у США, в імовірність Зеленського, а згодом і Трампа, ніхто не вірив навіть теоретично.

Зрештою, візонерам не вірять завжди. Лесь Подерв'янський, приміром, написав п'єсу «Король Літр» років зо тридцять тому. І там блазень у фіналі також вилазить на трон. Хто тоді міг подумати, що це не «хвора фантазія», а фотографія, спогад про майбутнє? Пам'ятаєте, з чого почав Лесів король-блазень? Перший указ — викинути з тодішньої британської «Банкової» всі портрети «попередників»:

*Всіх — к хуям! Повісити оту картину гарну,
Де гуманісти в трьох сидять на конях,
Красиві й сильні лорди бородаті,
І пильно стежать... (П'єси,*

оповідання... — К.: Наш формат, 2020).

Усіх трьох персонажів із «силових відомств» ми знаємо сьогодні поіменно, починаючи від голови Комітету з розвідки.

А все починалося, пригадаймо, з Шекспіра. І почути його, справжнього, можна хіба тоді, як він раптом озветься до вас не зарозумілою староанглійською, а голосом, скажімо, львівської тусовки або київського офісного планктону. І тоді навіть у прохідному персонажі — в якомусь привидові, що пнеться у телепророки, — побачимо «ідеальний зразок відсутності логіки, огорнутий у загадковість» (К. Мур), або й просто «галюни, психічні фізкультурпривіти» (М. Бриних). А ще Лір, знайомий Андруховича, порадить швидше «робити ноги» подалі від дурисвітів з регаліями.

Хай там як, а Шекспір завжди має рацію, навіть без Блума це зрозуміло. І — «крилата помста знайде вас колись». Можливо, це і про всю цю мою рефлексію. ■

Редактор сторінки
Костянтин Родик
rodyk.kostyantyn@gmail.com

Григорій ХАТА

■ ФУТБОЛ

Інвестиції в майбутнє

Лідери національної першості розпочали підготовку до запеклої боротьби за чемпіонство

В українському футболі попри зимову паузу спостерігається відчутне пожвавлення. Після завершення відпускної кампанії футболісти УПЛ масово повертаються до України, аби пройти тут медогляд і вирушити до теплих країв на навчально-тренувальні збори.

За окремим винятком, усі колективи прем'єр-ліги прямують до Туреччини. Буде там, власне, й столичне «Динамо», однак першу частину збору підопічні Мірчи Луческу проведуть в Іспанії.

Динамоці вже в провінції Аліканте, де до кінця січня вони мають зіграти чотири контрольні поєдинки — з представником Іспанії («Реал Мурсія»), Норвегії («Буде-Глімт»), Люксембургу (Расінг Уніон) та, найімовірніше, Швеції (четвертий суперник у процесі узгодження).

Завершивши першу частину ЧУ на другому місці, «білосинім», які, очевидно, прагнуть зберегти за собою чемпіонський титул, перед рестартом національної першості доведеться працювати в напруженому режимі. Зрозуміло, що конкуренти з «Шахтаря» без бою точно не поступляться чільною позицією, хоча опонентів і розділяє лише два пункти. Водночас уже з першого дня тренувань румунський наставник столичного клубу запропонував підопічним серйозні навантаження. «Тренер задоволений тим, як ми бігали, а от хлопці після пробіжки вже були не такими радісними, як до початку тренування», — півзахисник «Динамо» Віталій Буяльський розповів про відчуття після першого в новому

До рестарту сезону «гірники», як і переважна більшість клубів УПЛ, готуватимуться в Туреччині.
Фото з сайту shakhtar.com.

році повноцінного заняття.

За словами динамівця, румунський спеціаліст присвятив значну частину часу першого побачення зі своїми футболістами аналізу їхньої гри під час осінньої частини сезону.

Нагадаємо, що жоден з українських клубів не пробився до весняної частини євробуків, відтак нікому з претен-

дентів на національне «золото» не доведеться розпорощувати сили на два фронти. А наскільки важливим для «Шахтаря» є повернення на чемпіонську вершину, можна зрозуміти з його активної роботи на трансферному ринку. Вирушаючи на тренувальний збір до Туреччини, «гірники» оголосили про підписання контрактів одразу з дво-

ма новачками: Давидом Нересом, який виступав за «Аякс», та Вінісіусом Тобіасом, котрого запросили з бразильського «Інтернасьйоналя».

«Я буду багато інвестувати в «Шахтар». Рівно стільки, щоб команда могла грати в такий футбол, який ми хочемо бачити, — заявив власник «гірницького» клубу Рінат Ахме-

тов. — Упевнений, що команда на правильному шляху. Потрібно лише терпіння. А якщо буде потрібно, я готовий інвестувати ще в нових гравців».

Першими ж спаринг-партнерами «помаранчево-чорних» у новому році будуть австрійський «Вольфсбергер», білоруський «Шахтар» та «Црвена Звезда» із Сербії. «Для першого етапу підготовки — це найсильніші варіанти опонентів», — наголосили в спортивному директораті «Шахтаря».

Фінансові та організаційні можливості інших вітчизняних клубів з верхньої частини турнірної таблиці значно скромніші. Те саме стосується й їхніх турнірних амбіцій. Приміром, у «Дніпрі-1», котрий у ранзі третьої команди проміжного протоколу пішов на зимову перерву, про подальше турнірне зростання не дуже-то й мріють, вказуючи на те, що й підсумкова «бронзова» позиція вважатиметься великим досягненням.

Чинним бронзовим призером ЧУ — луганський «Зорі» — за словами її півзахисника Дмитра Хомченювського, кожного сезону непросто боротися за високі позиції, проте в команді обцяють і цього разу замахнутися на максимально можливі позиції.

Про бажання в новому році покращити свої турнірні позиції заявили й у «Минаї». Наразі передостанній колектив УПЛ нещодавно оголосив про призначення на пост головного тренера авторитетного спеціаліста, колишнього очільника «Олександрії» Володимира Шарана. «Наше головне завдання — зберегти місце в УПЛ», — заявив новий наставник закарпатського клубу. ■

■ ФУТБОЛЬНА ЄВРОПА

Перший млинець нанівець

Андрій Шевченко пропрацював у «Дженоа» лише два місяці: його звільнили через незадовільні результати

Олексій ПАВЛИШ

Ще тиждень тому після поразки прямому конкуренту у виживанні в Серії А — «Спеції» — тренерська кар'єра Андрія Шевченка в «Дженоа» опинилась на волосинці, а після поразки від «Мілана» у Кубку генуезці офіційно оголосили про розірвання угоди з українським фахівцем та його штабом.

Таким чином, перший клубний тренерський досвід в Андрія Миколайовича вийшов невдалим: два місяці — 11 матчів, із них 7 програних і лише одна перемога. Слід визнати, що з самого початку вибір Шевченка на користь «Дженоа» був дуже ризикованим, адже екснаставник української збірної брав до керма кризову, розбалансовану команду без молодих та швидкісних гравців, та ще й календар попереджав, що буде непросто (за цей період генуезці зіграли з усіма італійськими грандами, але лише з «Аталантою» зачепилися за очки). Звісно, менеджмент клубу спочатку всіляко підтримував Шведу, а з початку січня почалися і обіцяні власниками трансфери, але моментального ефекту вони не дали.

Хай там як, але дещо дивною виглядає різка зміна позиції власників клубу з цілковитої підтримки до швидкого звільнення, коли ситуація у таблиці ще можна виправити (та й календар далі буде легшим), а трансферне вікно ще не закрилося. Та й експерти визнавали, що гра «грифонів» поступово стає кращою, зокрема «Мілан» дотиснув «Дженоа» в Кубку лише в овертаймі.

Не такими неправдоподібними на цьому тлі виглядають чутки про розбіж-

ності щодо кадрового підсилення за кілька днів до відставки: Шевченко, мовляв, вимагав негайного підписання Міранчука з «Аталанти» та Амьрі з «Байера», але власники, як стверджують ЗМІ, чомусь не могли оформити ці угоди.

«Я багато спілкувався з Шевченком. Із комунікацією не було проблем. На жаль, покращення в нашій грі не відбулося, а результати, які дуже важливі для нас, не прийшли. Якоюсь миттю ми зрозуміли, що в нас немає достатньої енергії для майбутнього матчу з «Фіорентіною». Тому вирішили ухвалити рішення швидко. Ми хотіли бути чесними та відкритими з Шевченком. Швидке рішення часто краще, ніж запізнитися», — сказав генеральний директор «Дженоа» Йоганнес Шпорс. Новачками, за його словами, у клубі задоволені, але продовжать підписувати нових виконавців.

Сам же Шевченко лаконічно прокоментував не менш лаконічну співпрацю з генуезцями. «За ці два місяці з моїм штабом ми зробили все, що могли. Головне, щоб не було соромно дивитися у дзеркало, і я знаю, що можу це робити. Перш ніж піти, я скажу щось важливе про «Дженоа». Я молодий тренер, але дещо досяг у футболі, за свою кар'єру бачив багато стадіонів у всіх куточках світу. Я ніколи раніше не бачив такого стадіону, як «Луїджі Фераріс»: він незвичайний, тому що вболівальники «Дженоа» незвичайні.

Ви повинні спробувати врятувати місце в серії А для них. За цих хлопців, які щоразу створюють неймовірну атмосферу і ніколи не кидали нас серед труднощів», — сказав він.

Перший клубний тренерський досвід Шевченка закінчився достроковим звільненням.
Фото з сайту ua-football.com.

Що далі? Андрій Миколайович іде з Генуї не з порожніми руками (за чутками ЗМІ, за дострокове розірвання контракту тренерський штаб отримає до 20 млн євро), але з підмоченою репутацією як тренера. Тому цілком логічно виглядає інформація від італійських видань про бажання українця взяти паузу та ретельніше обрати новий виклик. А чутки про можливе призначення у польську збірну, схоже, так і залишаться чутками. Принаймні у пресслужбі Польського футбольного союзу спростували інтерес до Шевченка, а їхню національну команду має очолити місцевий фахівець Адам Навалка.

Невдалим вийшов тиждень і для ще одного представника України у Серії А Руслана Маліновського. Його «Аталанта» розписала «суху» мирову з «Інтером», але український хавбек не грав через нові COVID-правила (Руслан ще не вакцинований, а для потрапляння на стадіон потрібен COVID-сертифікат), за цєю ж причиною він пропустить і наступний матч проти «Лацио».

Із перемінним успіхом йдуть справи у наших легіонерів на Туманному Альбіоні. Якщо в «Ман.Сіті» Олександра

Зінченка все дуже добре (12 перемог поспіль та величезні шанси на друге поспіль «золото»), то сам Сашко поки не грає через проблеми зі здоров'ям. Уперше в цьому році більше 10 хвилин на полі отримав форвард «Вест Хема» Андрій Ярмоленко, але його гол скасували через офсайд у партнера, а лондонці поступилися «Лідсу».

Натомість Віталій Миколенко після першого матчу за «Евертон» у Кубку дебютував і в АПЛ. Дебют вийшов такий собі: «іриски» програли останній команді чемпіонату, як підсумок — відставка головного тренера Рафі Бенітеса. Тож доводити свої претензії на місце у старті ексдинамівцю доведеться уже новому наставнику (серед головних претендентів на цю посаду в «Евертоні» — Уейн Руні та тренер бельгійської збірної Роберто Мартінес).

Навіть попри відсутність ігрової практики, перший трофей у «Реалі» завоював наш голкіпер Андрій Лунін. «Галатіос», обігравши «Барсу» та «Атлетик», стали володарями Суперкубка Іспанії, а Андрій в обох матчах залишився у запасі (у воротах звично стояв Тібо Куртуа). ■

«Ми все зробимо для того, аби ФІБА-Європа надала нам право проводити Євробаскет-2025».

ОРГПИТАННЯ

Під гарантії держави

У Львові та Києві хочуть провести матчі чоловічого Євробаскету-2025 й готуються звести тут сучасні багатофункціональні спортивні арени

Григорій ХАТА

Днями в Україні з дводенним інспекційним візитом перебувала група представників ФІБА Європа, котра вивчала можливості нашої країни бути співгосподарем фінального етапу чоловічого Євробаскету-2025.

Реалізувати проект подібного роду в Україні були готові ще в 2015 році, однак тоді йому на заваді стала війна на сході України.

«У нас був увесь чемпіонат Європи, але росіяни його забрали», — президент ФБУ Михайло Бродський нагадав, чому нашій країні в статусі одноосібного господаря не вдалося прийняти на своїй території той турнір.

Водночас чемпіонат Європи-2025 готуються прийняти одразу чотири країни й, окрім України, на нього претендують Кіпр, Фінляндія, Латвія, Угорщина та Росія.

«Ми розмовляли з керівництвом ФІБА-Європа. Вони розуміють ситуацію з конфліктом України та Росії. Скоріше за все, як мені здається, вони обиратимуть між цими країнами», — припустив Михайло Бродський.

Нагадаємо, що у вересні 2021 році Україну відвідував очільник Міжнародної федерації баскетбольних асоціацій Європи Тургай Демірель і тоді, і під час зустрічі на Банковій Володимир Зеленський запевнив поважного гостя в готовності нашої держави виконати всі вимоги, необхідні для проведення Євробаскету.

Перш за все йшлося про необхідність зведення під ЧЄ-2025 кількох нових спортивних арен. З огляду на те, що разом з матчами групової стадії Євробаскету в Україні також хочуть провести й поєдинки «плей-оф», у розпорядженні учасників має бути як мінімум дві арени, розраховані на 10 та 15 тисяч глядачів відповідно.

За задумом ФБУ, матчі європейської першості мають прийняти Львів та Київ, тож саме там і гостювали інспектори з ФІБА-Європа. У Львові генеральному директору ФІБА-Європа / Properties Моніці Пухнер та керівнику відділу змагань ФІБА Європа Любомиру Мандичу презентували проєкт десятитисячної арени, котру планують збудувати неподалік футбольної «Арени Львів».

А в столиці інспекційний тандем навіть відвідав будівельний майданчик, на якому (неподалік Міжнародного виставкового центру, що на лівому березі Дніпра) в рамках президентської програми «Велике будівництво» вже готуються зводити 15-тисячний мультифункціональний комплекс.

«Зазвичай такими питаннями більше переймається місцева влада. А у вас ми бачимо, що політична підтримка йде до найвищого рівня. Це справляє сильне враження», — зауважив Любомир Мандич.

При цьому, як свідчить президент ФБУ, зведення цих двох арен відбудеться незалежно від того, чи дістанеться Україні ЧЄ-2025. Однак міністр молоді

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА СПОРТИВНА АРЕНА місто Київ

ВЕЛИКЕ БУДІВНИЦТВО
ПРОГРАМА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

13,500 м²
Площа
забудови

6,36 га
Площа земельної
ділянки

100 x 150 м
Розміри будівлі

До кінця 2024 року на цьому столичному будмайданчику, розташованому на лівому березі Дніпра, має з'явитися 15-тисячний багатофункціональний спортивний комплекс.
Фото з сайту fbu.ua.

та спорту України Вадим Гутцайт наголошує, що держава зробить усе для того, аби ФІБА-Європа надала нам право проводити Євробаскет-2025.

Водночас Михайло Бродський наголошує: «Важливо розуміти, що право проведення чемпіонату Європи з баскетболу ми мали у 2015 році, воно по праву належить Україні, але його відібрала війна та

російська агресія. Зараз ми хочемо повернути це право і на належному рівні провести Євробаскет-2025. Для баскетболу та українського спорту це важливо не лише у розрізі проведення глобал-турніру. Це є імпульсом для будівництва двох сучасних арен у Львові та Києві. У свою чергу це дасть фантастичний поштовх для розвитку баскетболу в країні».

Григорій ХАТА

ТЕНІС

На сторожі своїх інтересів

Першого тенісиста планети не пустили на Відкритий чемпіонат Австралії, а дві українки вже пробилися до третього кола «АО»

Входити тенісистам у новий сезон завжди непросто. Після кількомісячної ігрової паузи їм у січні доводиться, по суті, розпочинати все спочатку. Приміром, прима вітчизняного тенісу Еліна Світоліна на двох стартових турнірах 2022 року не виграла жодного матчу.

Для лідера чоловічого світового тенісу Новака Джоковича новий рік узагалі розпочався з грандіозного фіаско. За день до старту Відкритого чемпіонату Австралії місцева влада депортувала серба зі своєї країни, пославшись на те, що 34-річний тенісист, який не отримував вакцини від коронавірусу, створює загрозу суспільним інтересам Австралії.

«Новак — один з найбільших чемпіонів нашого виду спорту, і його відсутність на Відкритому чемпіонаті Австралії — втрата для гри. Ми знаємо, якими бурхливими були останні дні для нього і як сильно він хотів захистити свій титул у Мельбурні».

Сьогоднішнє рішення залишити чинною відміну австралійської візи Новака Джоковича знаменує собою кінець серії дуже прикрих подій. Урешті-решт рішення юридичної влади з питань охорони здоров'я повинні дотримуватися, — так відреагували в Асоціації тенісистів-професіоналів на втрату своєї головної зірки.

Епопея з непотраплянням Джоковича на «АО»-2022 тривала 11 днів. Щойно він ступив на Зелений Континент і представники міграційної служби Австралії ознайомилися з його документами, як стало відомо, що візу серба анульовано, а сам тенісист перебував в так званому карантинному готелі, очікуючи рішення суду щодо поданої ним апеляції на рішення державних органів про заборону в'їзду. Через кілька днів суд задовольнив клопотання Джоковича, і перша ракетка планети одразу розпочав тренування на мельбурнських кортах. Утім австралійська влада вирішила повторно анулювати візу сербу — це зробив міністр імміграції Австралії Алекс Хоук, скориставшись своїми повноваженнями. Мовляв, подальше перебування Джоковича в Австралії може посприяти зростанню антивакцинаторських настроїв в Австралії. Варто зауважити, що від самого початку розгляд справи Джоковича проходив під акомпанемент

Марта Костюк, як і Еліна Світоліна, пробилася до третього кола «АО»-2022.
Фото з сайту ukrlinfor.ua.

протестів прихильників та опонентів серба. Зрештою, повторну апеляцію Джоковича суд відхилив, і чинному переможцю «АО» довелося залишити Австралію.

Тепер головним фаворитом австралійського турніру є друга ракетка планети Рафаель Надаль і в разі своєї перемоги в Мельбурні він стане найтитолованішим тені-

систом планети, в активі котрого буде найбільше перемог на турнірах з серії «Великого шолома». Наразі одразу троє тенісистів — Надаль, Джокович та Роджер Федерер — мають у своїх колекціях по 20 «шоломів».

Що стосується жіночої сітки, то головною фавориткою змагань, звісно, тут є перший номер посіву,

господарка кортів Ешлі Барті. У стартовому колі вона легко розібралася з представницею України Лесею Цуренко (6:0, 6:1), котра виглядала відверто знесиленою після успішно пройденної кваліфікації.

Так само не змогла потішити своїх шанувальників успішним стартом на «АО»-2022 й Даяна Ястремська. Зазнавши поразки від американки Медісон Бренгл (0:6, 6:1, 0:5 відмова), українка зізналася, що після неприємної історії з допінговим звинуваченням вона ніяк не може повернутися на попередній рівень і навіть міркувала про завершення кар'єри.

Не найкращим чином розпочала сезон і прима українського тенісу Еліна Світоліна, проте в Мельбурні вона вже пододала два перші кола, залишивши за бортом змагань опоненток із Франції. На старті вона здолала Фіону Ферро, після чого пройшла Армоні Тан. Так само в третьому колі цьогорічного «АО» — й Марта Костюк. У першому раунді вона подужала французьку Дайан Паррі, а згодом — іспанку Сару Соррібес-Тормо.

Далі, звісно, українкам буде складніше. На Костюк у третьому раунді чекає побачення з шостою ракеткою світу — іспанкою Паулою Бадосою, а Світоліну — зустріч з експершою тенісисткою планети, білорускою Вікторією Азаренко.

НА РУШНИЧОК

Життя «...у високій траві»

Зірка «Трансформерів» Меган Фокс заручилася

Дара ГАВАРРА

Здавалося б, після десяти років шлюбу та народження трьох дітей романтичні поривання мали б вивітритися з голови 35-річної жінки, проте Меган Фокс — не з таких. Покинувши трьох синів на руки колишнього чоловіка — Браяна Остіна, зірка «Трансформерів», як у вир, кинулася в нові стосунки з дивакуватим, як на погляд пересічного обивателя, співаком Колсоном Бейкером. Півтора року раю і пекла, за словами зірки, завершилися, як і годиться, заручинами. Про це актриса тут-таки розповіла на своїй сторінці в соцмережі, між рядками зазначивши, що своє «Так!» вони з нареченим підтвердили ковтком крові одне одного (як це відбувалося, зірка не описала). І, звісно ж, похвалилася незвичною обручкою, яку подарував їй коханий.

Річ у тім, що зазвичай з такого приводу дарують перстень з діамантом (якщо ви зірка чи просто заможна людина). Проте Колсон не був би Бейкером, якби не вступив чергову витівку. Разом із британським ювеліром Стівеном Вебстером вони розробили дизайн ювелірних виробів (а це, порушуючи будь-які канони жанру, — два персні). Зважаючи на те, що Меган вірить усіляким зорям і зодіакам,

було обрано смарагд — її камінь, та діамант — камінь Колсона, що має символізувати єдність двох сердець. Дорогоцінні камені рівновеликі, і, що цікаво, персні «кріпляться» за допомогою... магніту.

Нагадаємо, молоді люди познайомилися на зйомках стрічки «Північ у високій траві». Наразі хочеться побажати молодят, щоб зірки й астрологи скріпили їхній союз не лише камінцями, а й міцними шлюбними путами. ■

Меган Фокс та Колсон Бейкер.

ПОРАДИ АСТРОЛОГА

з 24 до 30 січня

Овен (21.03–20.04). На цьому тижні не варто чекати особливих радостей. Посилиться відповідальність за ту справу, якій ви служите.

Дні: спр. — 28; неспр. — 29.

Телець (21.04–21.05). Кожен із вас повинен чітко виконувати взяті на себе доручення. Уважно прислухайтесь до порад і за можливості їх виконайте.

Дні: спр. — 25; неспр. — 26.

Близнюки (22.05–21.06). Ви часто від зірок чекаєте сюрпризів, забуваючи при цьому поради астрологів. На цьому тижні ви отримаєте приємні новини.

Дні: спр. — 27; неспр. — 28.

Рак (22.06–23.07). Не варто буквально сприймати інформацію і впадати у відчай. Основа до сприйняття наших рекомендацій — позитивний і конструктивний підхід.

Дні: спр. — 24; неспр. — 25.

Лев (24.07–23.08). Якщо у вас поганий настрій, налаштуйтеся на позитив і ні в якому разі не сумуйте. Навчіться контролювати емоції.

Дні: спр. — 29; неспр. — 30.

Діва (24.08–23.09). Попереду важкий період. Вашої енергії та сміливості буде недостатньо, щоб стрімко рухатися вперед. Радимо зробити перерву.

Дні: спр. — 28; неспр. — 30.

Терези (24.09–23.10). Найімовірніше, ви значно поліпшите матеріальне становище. Однак пам'ятайте, що щастя навряд чи впаде з неба.

Дні: спр. — 28; неспр. — 29.

Скорпіон (24.10–22.11). Тільки від вас залежить, наскільки ви будете рішучими. Не сподивайтеся на чийсь допомогу, дійте стрімко.

Дні: спр. — 29; неспр. — 30.

Стрілець (23.11–21.12). Перш ніж щось зробити, необхідно все обміркувати і зважити. Інакше не уникнути серйозних помилок.

Дні: спр. — 25; неспр. — 26.

Козеріг (22.12–20.01). Доля дуже прихильна до вас. Ви зумієте реалізувати свої прагнення і в результаті вас чекає підвищення по службі.

Дні: спр. — 27; неспр. — 28.

Водолій (21.01–19.02). Доведеться попрацювати, адже у вас усе валитиметься з рук. Найкраща порада — використовуйте цей час для роздумів і переоцінки цінностей.

Дні: спр. — 26; неспр. — 27.

Риби (20.02–20.03). Не відмовляйтеся від роботи, навіть якщо відчуваєте, що сили зникають. Постарайтеся правильно розпланувати час і беріться одразу за головне.

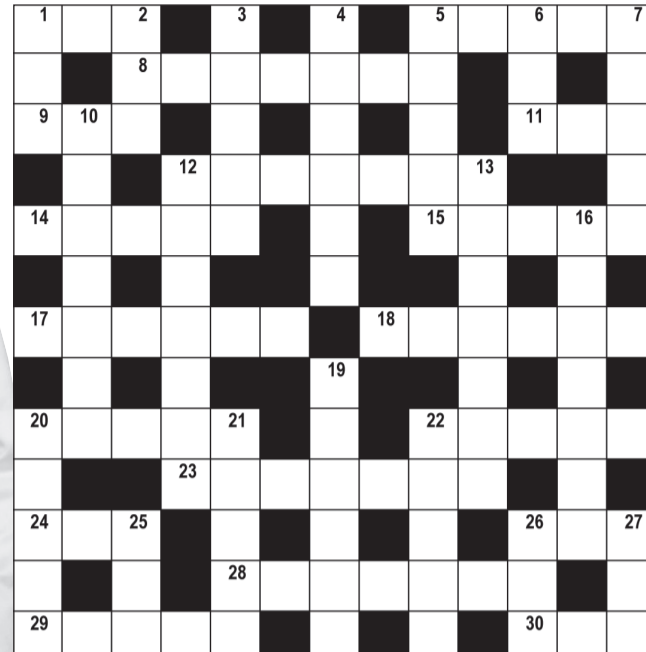
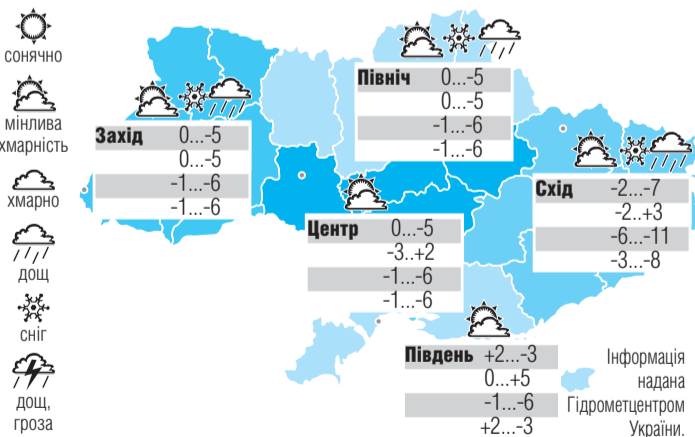
Дні: спр. — 25; неспр. — 28. ■

ПОГОДА

21–22 січня за прогнозами синоптиків

Київ: хмарно, невеликий мокрий сніг. На дорогах місцями ожеледиця. Вітер південно-західний, 7-12 м/с. Температура вночі -1...-3, удень -1...-3. Післязавтра вночі -3...-5, удень -3...-5.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, невеликий сніг. **Славське:** вночі -4...-6, удень -2...-4. **Яремче:** -8...-10, удень -6...-8. **Міжгір'я:** вночі -5...-7, удень -3...-5. **Рахів:** вночі -4...-6, удень -2...-4.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №3

По горизонталі:

1. Предмет, який виставляється на продаж на аукціоні. **5.** Річка на території сучасної Донецької області, на якій відбулася вікопозна битва, що стала предтечею монголо-татарського нашествия. **8.** Машиніст локомотивного депо «Дарниця», один із Героїв Небесної сотні. **9.** Очільник міського муніципалітету. **11.** Подрібнена вижимка з цукрових буряків, яка йде на корм худобі. **12.** Боковий або верхній брусрами дверей. **14.** Палиця, оздоблена коштовним камінням і різьбою; символ, знак влади. **15.** Туристична мандрівка з поверненням у те місце, звідки вихали. **17.** Російський опозиційний адвокат, який тепер став ще й блогером. **18.** Ароматична смола, якою обкурюють у церкві. **20.** Виробник вікон, якого колись рекламувала Вірка Сердючка. **22.** Старовинна російська монета, вартість якої дорівнювала трьом копіякам. **23.** Церковний і козацький бойовий прапор із зображенням святого. **24.** Легендарний монах із компанії благородних розбійників Робін Гуда. **26.** Широке засіяне поле. **28.** Засіб для відлякування птахів на городі. **29.** «Віє вітер вировий, віє Ірод моровий, маятник все дужче буха, стогне... ледь живий» (Іван Малкович). **30.** Виклик артиста на сцену на повтор.

По вертикалі:

1. Залізна палиця, яку використовують як важіль для виламування дверей чи витягування цвяхів. **2.** Скандинавський бог війни. **3.** Широка тарілка,

на яку кладеться або насипається страва. **4.** Інфекційне захворювання горла. **5.** Затичка для пляшки з вином. **6.** Замерзла вода. **7.** Коштовний камінь, з якого виходять діаманти. **10.** Найвища гірська вершина. **12.** Магнат, що володіє банківським і промисловим капіталом і через підконтрольні ЗМІ та партії впливає на політику. **13.** Бунт, заколот, антидержавні погляди. **16.** Помічниця їжака, яка в казці «Як заєць і їжак бігали наввипередки» допомогла провчити зайця. **19.** Смолиста речовина, з якої роблять гуму. **20.** Бойовий підрозділ армії УНР. **21.** Річка на Полтавщині. **22.** Екстремні роботи на кораблі за участі всієї команди. **25.** Друг Тома Соєра з роману Марка Твена. **26.** Частина обличчя, яку розбиває дурень, якого просять помолитися. **27.** Характерна ознака зачарованого кухаря з казки Карла Гауфа. ■

Кросворд №2 від 13 січня

ПРИКОЛИ

Адвокат:
— Чому ви вирішили розлучитися?

Жінка:
— Як тільки я сідаю йому на коліна, він одразу починає диктувати службовий лист.

У поліцію звертається жінка:
— Три місяці тому в мене зник чоловік.

— Але чому ви схаменулися тільки сьогодні?

— Постійно дзвонять його коханки, хвилюються.

— Скажи, любий, — запитує дружина чоловіка, податкового поліцейського, — яка різниця між прямим і непрямым податком?

— Прямий податок — це коли ти залазиш у мої кишені тоді, коли я сплю. А непрямий — коли ти економим на нашому харчуванні, щоб купити собі шубу.